

3ο κείμενο των Ζαπατίστας για το ταξίδι τους στην Ευρώπη: Η ανάμνηση αυτού που έρχεται

Τέταρτο μέρος: Η ΑΝΑΜΝΗΣΗ ΑΥΤΟΥ ΠΟΥ ΕΡΧΕΤΑΙ

Οκτώβριος 2020

Συνέβη πριν από 35 Οκτώβρηδες.

Ο Γερο Αντόνιο κοιτά τη φωτιά που αντιστέκεται στη βροχή. Κάτω από το βρεγμένο ψάθινο καπέλο, ανάβει με ένα μισοκαμμένο κούτσουρο το τσιγάρο που μόλις είχε στρίψει. Η φωτιά διατηρείται, κρυμμένη κάτω από τους κορμούς. Ενίοτε, τη βοηθά ο άνεμος και με την πνοή του ζωηρεύει τα κάρβουνα που κοκκινίζουν από θυμό.

Το στρατόπεδο είναι το περίφημο «Wataril», στην λεγόμενη «Sierra Cruz de Plata» που υψώνεται ανάμεσα στα υγρά χέρια των ποταμών Jataté και Perlas. Βρισκόμαστε στο έτος 1985 και ο Οκτώβρης υποδέχεται την ομάδα με μια καταιγίδα, προμήνυμα των επόμενων ημερών. Η ψηλή αμυγδαλιά (που θα ξαναβαφτίσει αυτό το βουνό στην αντάρτικη γλώσσα), κοιτά με συμπόνοια στα πόδια της αυτή τη μικρή, πολύ μικρή, ασήμαντη χούφτα από άντρες και γυναίκες. Πρόσωπα χαραγμένα, δέρματα ισχνά, το βλέμμα λαμπερό (ίσως από τον πυρετό, το πείσμα, το φόβο, το παραλήρημα, την πείνα, την αϋπνία), κουρελιασμένα τα καφέ και μαύρα ρούχα, και οι μπότες παραμορφωμένες από τις λιάνες που προσπαθούν να κρατήσουν τις σόλες στη θέση τους.

Τα λόγια του Γερο Αντόνιο αργά, μόλις που ακούγονται μες στη βοή της καταιγίδας. Τους μιλά σα να απευθυνόταν στον εαυτό του:

«Ο Τύραννος θα έρθει ξανά για να επιβάλλει στο χρώμα της γης τον σκληρό του λόγο, το εγώ του που δολοφονεί τη λογική, τη

δωροδοκία που μεταμφιέζεται σε ελεημοσύνη.

Θα έρθει η μέρα που ο θάνατος θα φορέσει τα πιο απάνθρωπα ρούχα του. Με ενισχυμένα τα βήματά της με τροχούς και ουρλιαχτά, η μηχανή που μολύνει τα μονοπάτια, θα καλύψει την καταστροφή με το ψέμα της ευημερίας που θα σπείρει. Όποιος αντισταθεί σε αυτή την αντάρα που τρομοκρατεί φυτά και ζώα, θα χαθεί και από τη ζωή και από τη μνήμη. Με μολύβι από την πρώτη, με το ψέμα από τη δεύτερη. Η νύχτα θα γίνει μεγαλύτερη, ο πόνος απέραντος και ο θάνατος πιο θανατερός.

Οι Αλιχο΄οβ θα προειδοποιήσουν τότε τη μάνα γη, λέγοντας: “Έρχεται ο θάνατος, μητέρα, έρχεται σκοτώνοντας”.

Θα ξυπνήσει, τότε, η μάνα γη, η πρώτη μητέρα – ταράζοντας τον ύπνο των παπαγάλων, των μακάο και των τουκάν -, και θα απαιτήσει να πάρει πίσω το αίμα των προστατών και προστατριών της. Απευθυνόμενη στα παιδιά της, θα πει:

“Οι μεν θα πάτε να χλευάσετε τον εισβολέα. Οι άλλες θα πάτε να καλέσετε το αδελφικό αίμα. Μη σας τρομάζουν τα νερά, μη σας πτοούν τα κρύα και οι ζέστες. Ανοίξτε δρόμους εκεί που δεν υπάρχουν. Σκαρφαλώστε σε ποτάμια και θάλασσες. Πλεύστε σε βουνά. Πετάξτε σε βροχές και σύννεφα. Γίνετε νύχτα, γίνετε μέρα, αχάραγα ξεκινήστε και ξυπνήστε το σύμπαν. Πολλά είναι τα ονόματα και τα χρώματά μου, αλλά μια η καρδιά μου, και ο θάνατός μου θα είναι θάνατος των πάντων. Μην ντρέπεστε για το χρώμα του δέρματος που σας έδωσα, ούτε για το λόγο που φύτεψα στα στόματά σας, ούτε για το ανάστημα, που σας κρατά τόσο κοντά σε μένα. Γιατί εγώ θα δώσω φως στα βλέμματά σας, ζεστασιά στ’ αυτιά σας και δύναμη στα πόδια και τα χέρια σας. Μη φοβάστε τους διαφορετικούς τρόπους και τα διαφορετικά χρώματα, ούτε τα αλλιώτικα μονοπάτια. Γιατί είναι μια η καρδιά που σας έδωσα, ένας ο νους και ένα το βλέμμα”.

Τότε, κάτω από την πολιορκία των Αλιχο΄οβ, θα διαλυθούν οι μηχανές της θανάσιμης απάτης, θα συντριβεί η υπεροψία και η απληστία της θα καταστραφεί. Οι ισχυροί θα φέρουν ανδρείκελα

από άλλες χώρες για να επιδιορθώσουν τη διαλυμένη μηχανή. Αυτοί, αφού ελέγξουν τα σπλάχνα των μηχανών του θανάτου και βρουν την αιτία της βλάβης θα πουν: “είναι γεμάτες αίμα”. Στην προσπάθειά τους να εξηγήσουν την αιτία αυτού του φοβερού θαύματος, θα ανακοινώσουν στα αφεντικά τους: “δεν ξέρουμε το λόγο. Το μόνο που ξέρουμε είναι ότι το αίμα αυτό κατάγεται από το αίμα των αυτοχθόνων”.

Και τότε, εκεί στα μεγάλα αρχοντικά όπου ο Ισχυρός μεθά και κακοποιεί, θα πέσει το κακό πάνω του σαν βροχή. Το παράλογο θα εισβάλλει στα εδάφη του και από τις πηγές θα αναβλύζει αίμα αντί για νερό. Θα μαραθούν οι κήποι του και η καρδιά όσων είναι στη δούλεψή του και τον υπηρετούν. Ο ισχυρός θα φέρει τότε άλλους υποτελείς για να τους χρησιμοποιήσει. Θα έρθουν από άλλη γη. Και μεταξύ ίσων θα γεννηθεί το μίσος που τρέφει το χρήμα και ο αλληλοσπαραγμός, ο θάνατος και η καταστροφή όσων μοιράζονται την ιστορία και τον πόνο.

Εκείνοι που πριν ζούσαν και δούλευαν τη γη, θα γίνουν υπηρέτες και σκλάβες του Ισχυρού στα χώματα και κάτω από τους ουραμούς των προγόνων τους. Θα δουν τη δυστυχία να πέφτει στα σπίτια τους. Οι κόρες και οι γιοί τους, θα χαθούν βουτηγμένοι στη σήψη της διαφθοράς και του εγκλήματος. Θα αναβιώσει το δικαίωμα “της πρώτης νύχτας” με το οποίο το χρήμα δολοφονεί την αθωότητα και την αγάπη. Τα μωρά θα αρπάξουν από την αγκαλιά των μανάδων τους και τη σάρκα τους θα γευτούν οι μεγάλοι Άρχοντες, για να ικανοποιήσουν την αχρειότητα και την κτηνωδία τους. Για το χρήμα ο γιος θα σηκώσει το χέρι στους γονείς και ο θρήνος θα ντύσει τα σπίτια τους. Η κόρη θα χαθεί στο σκοτάδι ή στο θάνατο, δολοφονημένη η ζωή και η ύπαρξή της από τους Άρχοντες και το χρήμα. Άγνωστες ασθένειες θα χτυπήσουν όσους για ψίχουλα πούλησαν την αξιοπρέπεια τη δική τους και των αγαπημένων τους, όσους πρόδωσαν τη φυλή, το αίμα και την ιστορία τους, όσους κατασκεύασαν και διέσπειραν το ψέμα.

Η μάνα Ceiba, που βαστάζει τους κόσμους, θα φωνάξει τόσο δυνατά που ακόμα και ο πιο απομονωμένος και κουφός άνθρωπος θα

ακούσει την πληγωμένη της κραυγή. Και 7 μακρινές φωνές θα την πλησιάσουν. Και 7 μακρινά χέρια θα την αγκαλιάσουν. Και 7 διαφορετικές γροθιές θα ενωθούν μαζί της. Η Μάνα Ceiba θα σηκώσει τότε τα μεσοφόρια και τα χιλιάδες πόδια της θα ποδοπατήσουν και θα ξηλώσουν τους δρόμους με τις σιδερένιες ράγες. Οι τροχοφόρες μηχανές θα βγουν από τους μεταλλικούς δρόμους. Τα νερά θα ξεχειλίσουν από τα ποτάμια και τις λίμνες, και η θάλασσα θα βρυχάται από οργή. Θ' ανοίξουν τότε σε όλους τους κόσμους τα έγκατα της γης και του ουρανού.

Τότε, η μάνα γη, η πρώτη μητέρα, θα σηκωθεί και με φωτιά θα πάρει πίσω το σπίτι και τον τόπο της. Πάνω από τα υπεροπτικά κτίρια της Εξουσίας, θα μεγαλώνουν δέντρα, φυτά και ζώα, και στις καρδιές τους θα ζει ξανά ο *Notán Zarata*, ο προστάτης και η καρδιά του λαού. Και ο ιαγουάρος θα βαδίσει εκ νέου στα αρχαία μονοπάτια, κυριαρχώντας ξανά εκεί που κάποτε βασίλευαν το χρήμα και οι δούλοι του.

Ο ισχυρός δε θα πεθάνει προτού δει την άξεστη αλαζονεία του να καταρρέει αθόρυβα. Και ψυχορραγώντας, ο Τύραννος θα ξέρει ότι δεν είναι τίποτε περισσότερο από μια κακή ανάμνηση, σε έναν κόσμο που εξεγέρθηκε και αντιστάθηκε στο θάνατο που πρόσταζε η εξουσία του.

Αυτό λέγεται ότι λένε οι παντοτινοί νεκροί, αυτοί που θα πεθάνουν ξανά, αλλά αυτή τη φορά για να ζήσουν.

Να ακουστεί ο λόγος σε κοιλάδες και βουνά, σε λαγκάδια και πεδιάδες· να τον τραγουδά συνεχώς το πουλί *taracamino* προαναγγέλλοντας τα βήματα της αδελφικής καρδιάς· η βροχή και ο ήλιος να τον φυτεύουν στο βλέμμα εκείνων που κατοικούν σε αυτή τη γη. Και ο άνεμος να τον πηγαίνει μακριά για να φωλιάσει στην συντροφική σκέψη.

Γιατί αυτοί οι ουρανοί και αυτά τα χώματα θα δουν πράγματα φοβερά και καταπληκτικά.

Και ο ιαγουάρος θα βαδίσει εκ νέου στα αρχαία μονοπάτια,

κυριαρχώντας ξανά εκεί που κάποτε βασίλευαν το χρήμα και οι δούλοι του».

Ο Γερο Αντόνιο σιώπησε, και μαζί του, σιώπησε και η βροχή. Τίποτε δεν κοιμάται. Τα πάντα ονειρεύονται.

Από τα βουνά του Νοτιοανατολικού Μεξικού

SupGaleano

Μεξικό, Οκτώβριος 2020.

Από το Σημειωματάριο του Γατόσκυλου: Δεύτερο μέρος. – Οι πιρόγες.

Σας θυμίζω ότι τα σύνορα μεταξύ των χωρών υπάρχουν μόνο για να στοιχειοθετείται το έγκλημα του «λαθρεμπορίου» και να δικαιολογούνται οι πόλεμοι. Είναι ξεκάθαρο ότι υπάρχουν τουλάχιστον δύο πράγματα που βρίσκονται πάνω και από τα σύνορα: το ένα είναι το έγκλημα που, μεταμφιεσμένο σε εκσυγχρονισμό, μοιράζει τη δυστυχία παγκοσμίως. Το άλλο είναι η ελπίδα ότι ντροπή υπάρχει μόνο όταν δεν ακολουθούμε σωστά τα βήματα στο χορό και όχι όταν κοιτάζουμε τον εαυτό μας στον καθρέφτη. Για να τελειώνουμε με το πρώτο και για να κάνουμε το δεύτερο να ανθίσει, το μόνο που χρειάζεται είναι να αγωνιστούμε και να γίνουμε καλύτεροι. Όλα τα άλλα, αυτά που γεμίζουν τις βιβλιοθήκες και τα μουσεία, θα έρθουν μόνα τους. Δεν χρειάζεται να κατακτήσουμε τον κόσμο, αρκεί να τον φτιάξουμε από την αρχή. Αυτά. Σας εύχομαι υγεία και να θυμάστε ότι, για τον έρωτα, το κρεβάτι είναι μόνο μια πρόφαση, για το χορό, η μουσική είναι μόνο ένα στολίδι και για τον αγώνα η εθνικότητα δεν είναι παρά ένα ατύχημα εντελώς συμπτωματικό.

Δον Ντουρίτο της Λακαντόνα, 1995.

Ο SubMoy έλεγε στον Μαχο ότι θα έπρεπε μάλλον να δοκιμάσουν να

βάλουν ξύλο από μπάλα (εδώ το λένε «φελλό»), αλλά ο ναυπηγός ισχυριζόταν ότι, όσο πιο ελαφρύ είναι το καράβι, τόσο ευκολότερα θα παρασυρόταν από το ρεύμα. «Μα αφού είπες ότι δεν υπάρχουν ρεύματα στη θάλασσα». «Ναι, αλλά αν υπάρχουν;», αντέκρουσε ο Μαχο. Ο SubMoy είπε τότε στους υπόλοιπους συντρόφους της Παράνομης Επαναστατικής Ιθαγενικής Επιτροπής να προχωρήσουν στην επόμενη δοκιμή: πιρόγες.

Άρχισαν να λαξεύουν διάφορες πιρόγες. Με τσεκούρια και ματσέτες έδιναν μορφή και ναυτική καριέρα σε κορμούς που αρχικά προορίζονταν να γίνουν καυσόξυλα. Λόγω της ολιγόλεπτης απουσίας του SubMoy, απευθύνθηκαν στον SupGaleano ρωτώντας αν θα βάφτιζαν τα σκάφη. «Ναι, φυσικά», απάντησε αφηρημένος ο Sup, ενώ παρακολουθούσε τον Monarca που επιδιόρθωνε ένα παλιό πετρελαιοκινητήρα.

Άρχισαν, λοιπόν, να σχεδιάζουν και να ζωγραφίζουν ονόματα λογικά και διακριτικά στις πλευρές των σκαφών. Το ένα ονομαζόταν: «Ο κολυμβητής και θαλασσοπηδήχτρας Chompiras». Το άλλο: «Ο διεθνιστής. Άλλο το ένα και άλλο το don't fuck me, κουμπάρε». Ή το: «Έρχομαι σε λιγάκι, δεν αργώ αγάπη μου». Σε ένα άλλο πιο πέρα έγραφε: «Αφού μας καλέσατε, ας προσέχατε». Οι του ruy Jacinto Canek βάφτισαν τη δική τους «Jean Robert». Αυτός ήταν ο δικός τους τρόπος για να τους συνοδεύει στο ταξίδι.

Σε μια άλλη πιο μακριά καταφέρνουμε να διαβάσουμε: «Προς τί τα κλάματα με τόσο άφθονο αλμυρό νερό;» Και ακολουθούσαν οι λεπτομέρειες: «Αυτό το καράβι κατασκευάστηκε από τη Ναυτική Επιτροπή του αυτόνομου εξεγερμένου ζαπατιστικού δήμου "Μας επικρίνουν που βάζουμε τόσο μεγάλα ονόματα στις MAREZ και στα Καρακόλ, αλλά ποσώς μας ενδιαφέρει", του Συμβουλίου Καλής Διακυβέρνησης "Επίσης". Βραχύβιο προϊόν. Ημερομηνία λήξης: εξαρτάται. Τα σκάφη μας δεν βυθίζονται, απλά λήγουν. Δεν είναι το ίδιο. Προσλήψεις κατασκευαστών πιρόγας και μουσικών στα CRAREZ (στο συμβόλαιο δεν περιλαμβάνεται η μαρίμπα ούτε ο ηχητικός εξοπλισμός – γιατί τι θα γίνει αν βυθιστούν και μετά δεν αντικατασταθούν; -, αλλά θα δώσουμε τον καλύτερό μας εαυτό

στο τραγούδι... Εντάξει, στο περίπου. Εξαρτάται). Αυτή η πιρόγα είναι εισηγμένη στο χρηματιστήριο της αντίστασης. Συνεχίζεται στην επόμενη πιρόγα...» (εννοείται πως θα έπρεπε να κάνεις το γύρο της πιρόγας και των εσωτερικών της τοιχωμάτων για να διαβάσεις ολόκληρο το όνομα. Ναι, έχετε δίκιο, μέχρι το εχθρικό υποβρύχιο να μεταδώσει ολόκληρο το όνομα το σκάφος θα έχει αριβάρει στις ευρωπαϊκές ακτές).

Κι ενώ λάξευαν τους κορμούς, άρχισε το σούσουρο. Ο αγαπημένος Amado είπε στον Pablito που είπε στον Pedrito που ενημέρωσε την Defensa Zapatista (Ζαπατιστική Άμυνα) που το συζήτησε με την Esperanza (Ελπίδα) που προειδοποίησε την Calamidad (Συμφορά) λέγοντας «αλλά μην το πεις σε κανένα» που το ψιθύρισε στις μαμάδες της που το ανακοίνωσαν στην ομάδα «ως γυναίκες που είμαστε».

Όταν ο SupGaleano άκουσε τις γυναίκες να έρχονται, σήκωσε τους ώμους και, φτύνοντας τα κομμάτια του στομίου της πίπας του, έδωσε στον Monarca το κλειδί 2,5 εκατοστών που ονομάζουν ισπανικό.

Μετά από λίγο φτάνει ο Jacobo: «Εϊ, Sup θα καθυστερήσει ο SubMoy;»

«Δεν έχω ιδέα», απάντησε ο SupGaleano, κοιτώντας απελπισμένος την σπασμένη του πίπα.

«Εσύ ξέρεις πόσοι θα ταξιδέψουν;», συνέχισε ο Jacobo.

«Όχι ακόμα.», απάντησε ο Sup, «Η Ευρώπη των από κάτω δεν έχει απαντήσει πόσους μπορεί να δεχθεί. Γιατί;»

«Ε, να... έλα καλύτερα για να δεις και μόνος σου», του αποκρίθηκε ο Jacobo.

Ο SupGaleano κοιτώντας το ζαπατιστικό στόλο σπάει κι άλλη πίπα. Παραταγμένες στην όχθη του ποταμού οι 6 πιρόγες με τα ακατανόητα ονόματα, είχαν γεμίσει γλάστρες και λουλούδια.

«Τι είναι αυτό;», ρώτησε ο Sup για τους τύπους.

«Είναι το κάργκο των συντροφισσών», απάντησε παραδομένος ο Rubén.

«Το κάργκο τους;», ξαναρώτησε ο Sup.

«Ναι, ήρθαν, φόρτωσαν τα φυτά και το μόνο που είπαν ήταν “θα χρειαστούμε και αυτά”. Αργότερα ήρθε ένα κοριτσάκι – δεν ξέρω το όνομά της – και ρωτούσε αν το ταξίδι θα κρατήσει πολύ, αν θα αργήσουμε να πάμε εκεί που είναι να πάμε. Όταν τη ρώτησα γιατί και αν θα ταξιδέψουν και οι μαμάδες της, μου απάντησε «Όχι». Άρχισε λοιπόν να μου εξηγεί πως ήθελε να στείλει ένα δεντράκι, μικρούλι, και αν το ταξίδι κρατήσει πολύ θα είναι πια μεγάλο όταν φτάσουμε και με το δυνατό ήλιο θα μπορούμε να πίνουμε το ροζολί μας στη σκιά του», αποκρίθηκε ο Rubén.

«Αλλά αφού είναι όλα ίδια», παραπονέθηκε ο Sup (εννοώντας, βεβαίως, τα φυτά).

«Όχι», απάντησε η Alejandra από την Παράνομη Επαναστατική Ιθαγενική Επιτροπή. «Αυτό είναι **estafiate**, για τον πονόκοιλο, αυτό θυμάρι, αυτό μέντα, εκεί έχουμε χαμομήλι, ρίγανη, μαϊντανό, κόλιαντρο, δάφνη, άγριο σπανάκι, αλόη. Αυτό εδώ είναι για τη διάρροια, αυτό για τα καψίματα, αυτό για την αϋπνία, αυτό για τον πονόδοντο, το άλλο για τους κολικούς, αυτό λέγεται «πανάκεια», αυτό εκεί είναι για τον έμετο, επίσης έχουμε πομα, βρωμόχορτο, σχοινόπρασο, απήγανο, γεράνια, γαρύφαλλα, τουλίπες, τριαντάφυλλα, νυχάκια και ούτω καθ'εξής.»

Ο Jacobo ένιωσε την υποχρέωση να διευκρινίσει: «Με το που τελειώναμε την πιρόγα, και γυρνάγαμε, τί να δούμε: βουνό από φυτά. Ήδη έχουν γεμίσει 6 πιρόγες. Γι' αυτό ρωτώ αν θα φτιάξουμε κι άλλες, γιατί θα τις τιγκάρουν κι αυτές».

«Αλλά αν στείλετε όλα αυτά, πού θα χωρέσουν οι σύντροφοι;», προσπάθησε να πει ο Sup στη συντρόφισσα, συντονίστρια των γυναικών, που ήταν φορτωμένη με δύο γλάστρες στα χέρια και ένα μωρό στην πλάτη.

«Α! Γιατί θα έρθουν και άντρες;», τον ρώτησε εκείνη.

« Εν πάση περιπτώσει. Εδώ ούτε οι γυναίκες δε χωράνε», διαμαρτυρήθηκε ο Sup στα πρόθυρα νευρικού κλονισμού.

«Α! Εμείς δε θα πάμε με καράβι. Θα πάμε αεροπορικώς για να μην ξεράσουμε. Εντάξει, μπορεί λίγο, αλλά όχι τόσο πολύ», του αποκρίθηκε η συντρόφισσα.

«Και ποιός σας είπε ότι εσείς θα πάτε αεροπορικώς;», ρώτησε ο Sup.

«Εμείς το λέμε.», απάντησε εκείνη.

«Και πώς σας ήρθε να πάρετε αυτή την απόφαση;», την ξαναρώτησε ο Sup.

«Ήρθε η Esperanza στη συνέλευση των γυναικών και μας ενημέρωσε ότι όλες θα βρούμε οικτρό θάνατο αν ταξιδέψουμε μαζί με τους καταραμένους άντρες. Το σκεφτήκαμε λοιπόν στη συνέλευση και αποφασίσαμε το εξής: δε φοβόμαστε και είμαστε διατεθειμένες και αποφασισμένες να βρουν οι άντρες οικτρό θάνατο αντί για μας.

Κάναμε λοιπόν τους υπολογισμούς μας και αποφασίσαμε να νοικιάσουμε το αεροπλάνο που αγόρασε ο Calderón για τον Peña Nieto, το οποίο οι σημερινές κακές κυβερνήσεις δεν ξέρουν τι να το κάνουν. Λένε πως το εισιτήριο κοστίζει 500 πέσος. Έχουν ήδη γραφτεί 111 συντρόφισσες, αλλά νομίζω πως λείπουν οι ποδοσφαιρικές ομάδες των γυναικών της πολιτοφυλακής. Έτσι, αν πάμε μόνο 111, θα μας κόστισει 55.000 πέσος, αλλά επειδή οι γυναίκες με μωρά πληρώνουν τα μισά, μιλάμε για 27.750. Αν αφαιρέσουμε το ΦΠΑ και την έκπτωση για τα έξοδα παράστασης, το κόστος πέφτει περίπου στα 10.000 πέσος για όλες. Και αυτό εφόσον δεν υποτιμηθεί το δολάριο, γιατί σε αυτή την περίπτωση το κόστος μειώνεται κι άλλο. Και για να μην υπάρχουν γκρίνιες για τα έξοδα, θα τους δώσουμε το βόδι του κουμπάρου μου, που είναι ολόιδιο, ας μην πω ποιός, αλλά τι να κάνουμε έτσι είναι όλοι οι μάτσο».

Ο Sup Galeano έμεινε άφωνος, προσπαθώντας να θυμηθεί πού στο

διάολο είχε αφήσει την πίπα έκτακτης ανάγκης. Βλέποντας, όμως, ότι οι γυναίκες είχαν αρχίσει να κουβαλούν και κότες, κόκορες, κοτόπουλα, γουρούνια, πάπιες και γουαχολότε, είπε στον Monarca: «*Φώναξε τον SubMoy και πες του να έρθει γρήγορα. Είναι πολύ επείγον*».

Η πομπή γυναικών, φυτών και ζώων επεκτεινόταν πέρα από το βοσκοτόπι. Την ακολουθούσε η συμμορία της μικρής Defensa Zapatista (Ζαπατιστική Άμυνα): μπροστά βρισκόταν ο Pablito με το άλογό του, που τώρα ακολουθεί τακτική τύπου «αν δεν μπορείς να τις νικήσεις, πήγαινε με τα νερά τους», τον ακολουθούσε ο αγαπημένος Amado με το ποδήλατό του – με τη μια ρόδα τρύπια -. Πιο πίσω ήταν το γατόσκυλο με ένα κοπάδι αγελάδων. Η Defensa και η Esperanza μετρούσαν τις πιρόγες για να δουν αν χωρούσαν τα τέρματα του ποδοσφαίρου. Το μονόφθαλμο άλογο είχε κρεμασμένο στη μουςούδα του ένα διχτάκι με πλαστικά μπουκάλια. Η Calamidad πέρασε κουβαλώντας ένα γουρουνάκι που στρίγγλιζε από φόβο, μήπως το ρίξουν στο ποτάμι για να το σώσουν μετά... Όχι;

Η πομπή έκλεινε με κάτι που έμοιαζε υπερβολικά με σκαθάρι. Είχε μια πειρατική καλύπτρα στο δεξί μάτι, ένα συρματόσχοινο – σαν γάντζο – στο ένα του ποδαράκι και στο άλλο μια απομίμηση ξύλινου ποδιού, που στην πραγματικότητα δεν ήταν παρά μια αγκίδα από κάποια πριονισμένη λιάνα. Το παράξενο ον, κραδαινώντας ένα μικρό έλασμα από μάσκα, απήγγειλε με αξιοθαύμαστη φωνή: «*Με δέκα κανόνια στην κάθε πλευρά, / και ούριο άνεμο, σαλπάρει, / δεν σχίζει τη θάλασσα, πετάει / μια μπρατσέρα. / Το πειρατικό πλοίο που για τη γενναιότητά του / το 'λέγαν, «Τρομερό» / Γνωστό ήταν στις θάλασσες / στα πέρατα της γης.*».

Όταν ο Εξεγερμένος Υποδιοικητής Moisés, επικεφαλής της εν εξελίξει αποστολής, επέστρεψε, βρήκε τον SupGaleano με ένα ανεξήγητο χαμόγελο. Ο Sup είχε ανακαλύψει στην τσέπη του παντελονιού του μια άθικτη πίπα.

Βεβαιώνω

Γαβ-μιάου.

2ο κείμενο αναγγελίας του ταξιδιού των Ζαπατίστας στην Ευρώπη

ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ. Οι Ζαπατίστας θα διατρέξουν τις πέντε ηπείρους

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΗΣ ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗΣ ΙΘΑΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ-ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥ ΖΑΠΑΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗΣ.

Έκτο μέρος: Ένα βουνό μεσοπέλαγα:
https://spithazapatista.home.blog/2020/10/14/zapa_europe/

<https://www.babylonia.gr/2020/11/24/1o-anakoinothen-ton-zapatistas-ena-vouno-mesopelaga/>

Πέμπτο Μέρος: Η ματιά και η απόσταση ως την πόρτα

Οκτώβριος 2020

Ας υποθέσουμε, για παράδειγμα, ότι μπορούμε να επιλέξουμε ματιά. Ας υποθέσουμε ότι, έστω για μια στιγμή, μπορείτε να απελευθερωθείτε από την τυραννία των κοινωνικών δικτύων που επιβάλλουν, όχι μόνο αυτό που βλέπουμε και που λέμε, αλλά και πώς το βλέπουμε και πώς το λέμε. Ας υποθέσουμε, λοιπόν, ότι σηκώνετε το βλέμμα. Πιο ψηλά: από το άμεσο στο τοπικό, μετά στο περιφερειακό, στο εθνικό, στο παγκόσμιο. Το βλέπετε; Πράγματι, ένα χάος, μια σύγχυση, μια αταξία. Ας υποθέσουμε, λοιπόν, ότι είστε άνθρωπος. Ότι δεν είστε μια ψηφιακή εφαρμογή που βλέπει γρήγορα, ταξινομεί, ιεραρχεί, κρίνει και τιμωρεί. Ότι εσείς, λοιπόν, επιλέγετε τι να κοιτάξετε και πώς. Είναι

πιθανό (είναι απλά μια υπόθεση) ότι το να βλέπεις και το να κρίνεις δεν είναι το ίδιο. Έτσι, λοιπόν, είναι πιθανό εσείς να μην επιλέγετε μόνο, αλλά να αποφασίζετε κιόλας. Να αλλάζετε, για παράδειγμα την ερώτηση, και, από το «αυτό είναι καλό ή κακό;», να πηγαίνετε στο «τι είναι αυτό;». Η πρώτη ερώτηση οδηγεί βέβαια σε μια προκλητική συζήτηση (άραγε υπάρχουν ακόμα προκλητικές συζητήσεις;). Κι από εδώ, οδηγείται κανείς στο «αυτό είναι κακό –ή καλό– επειδή το λέω εγώ». Ή ίσως να υπάρχει μια συζήτηση για το τι είναι καλό και τι είναι κακό, και από εδώ να οδηγείται κανείς στα επιχειρήματα και τις υποσημειώσεις. Αυτό είναι καλύτερο, βέβαια, από το να κάνει κανείς «λάικ» ή να πατάει το χεράκι τού «μπράβο». αυτό που σας πρότεινα, όμως, είναι να αλλάξετε το σημείο της εκκίνησης: να διαλέξετε την κατεύθυνση της ματιάς σας.

Για παράδειγμα, αποφασίζετε να κοιτάξετε τους μουσουλμάνους: μπορείτε να διαλέξετε, ας πούμε, ανάμεσα σε αυτούς που έκαναν τη δολοφονική επίθεση κατά του *Charlie Hebdo* ή αυτούς που διαδηλώνουν στους δρόμους της Γαλλίας για να διεκδικήσουν, για να απαιτήσουν, για να επιβάλουν τα δικαιώματά τους. Αφού φτάσατε να διαβάζετε αυτές τις γραμμές, είναι πολύ πιθανό να υποστηρίζετε τους «χωρίς χαρτιά». Προφανώς, αισθάνεστε έως και υποχρεωμένοι να διακηρύξετε ότι ο Μακρόν είναι ένας ηλίθιος. Όμως, ρίχνοντας αυτή τη βιαστική ματιά προς τα πάνω, επιστρέψτε και ξανακοιτάτε τις διαμαρτυρίες, τα στρατόπεδα και τις διαδηλώσεις των μεταναστών. Αναρωτιέστε πόσοι είναι: σας φαίνονται πολλοί, ή λίγοι, ή υπερβολικά πολλοί, ή αρκετοί. Η σκέψη σας έχει περάσει από τη θρησκευτική τους ταυτότητα στο πλήθος τους. Αναρωτιέστε λοιπόν τι να θέλουν, για τι να αγωνίζονται. Κι εδώ αποφασίζετε αν θα ψάξετε στα μέσα και στα κοινωνικά δίκτυα για να το μάθετε ...ή αν θα ακούσετε απευθείας τους ίδιους. Ας υποθέσουμε ότι μπορείτε να τους ρωτήσετε. Τους ρωτάτε ποια είναι η θρησκευτική τους πίστη; Τους ρωτάτε πόσοι είναι; Ή τους ρωτάτε γιατί εγκατέλειψαν τη γη τους και γιατί αποφάσισαν να φτάσουν σε εδάφη και ουρανούς με άλλη γλώσσα, άλλη κουλτούρα, άλλους νόμους και άλλους τρόπους; Ίσως σας απαντήσουν με μία μόνο λέξη: πόλεμος. Ή ίσως σας πουν με

λεπτομέρειες αυτό που σημαίνει η λέξη αυτή στη δική τους πραγματικότητα. Πόλεμος. Αποφασίζετε να ψάξετε. Πόλεμος πού; Ή, ακόμα καλύτερα, γιατί αυτός ο πόλεμος; Σας βομβαρδίζουν με εξηγήσεις. Θρησκευτικές πεποιθήσεις, εδαφικές διεκδικήσεις, λεηλασία των φυσικών πόρων ή απλά ωμή βλακεία. Αλλά δεν είστε ικανοποιημένοι με τις απαντήσεις, και αναρωτιέστε ποιος κερδίζει από αυτή την καταστροφή, τον ξεριζωμό, την ανοικοδόμηση, τη μετακίνηση των πληθυσμών. Βρίσκετε τότε τα στοιχεία διαφόρων εταιρειών. Ψάχνετε τις εταιρείες αυτές και ανακαλύπτετε ότι βρίσκονται σε διάφορες χώρες και ότι κατασκευάζουν όχι μόνο όπλα, αλλά και αυτοκίνητα, πυραύλους, φούρνους μικροκυμάτων, υπηρεσίες συσκευασίας, τράπεζες, κοινωνικά δίκτυα, «μιντιακό περιεχόμενο», ρούχα, κινητά και υπολογιστές, παπούτσια, βιολογικά τρόφιμα, ναυτιλιακές εταιρείες, διαδικτυακές πωλήσεις, πρωθυπουργούς και υπουργούς, κέντρα επιστημονικής έρευνας, αλυσίδες ξενοδοχείων και εστιατορίων, fast-food, αερογραμμές, θερμοηλεκτρικές μονάδες και, βέβαια, ιδρύματα «ανθρωπιστικής» βοήθειας.

Θα μπορούσατε να πείτε, τότε, ότι η ευθύνη ανήκει στην ανθρωπότητα και σε ολόκληρο τον κόσμο. Αναρωτιέστε, όμως, μήπως δεν είναι ο κόσμος ή η ανθρωπότητα υπεύθυνοι γι' αυτή την πορεία, γι' αυτή τη διαμαρτυρία, γι' αυτά τα στρατόπεδα μεταναστών, γι' αυτή την αντίσταση. Και έτσι φτάνετε στο συμπέρασμα ότι ίσως, μάλλον, μπορεί, υπεύθυνο να είναι ένα ολόκληρο σύστημα. Ένα σύστημα που παράγει και αναπαράγει τον πόνο, γι' αυτούς που το δημιουργούν και γι' αυτούς που το υποφέρουν.

Τώρα στρέψτε τη ματιά σας στη διαδήλωση που περνά από τους δρόμους της Γαλλίας. Υποθέστε ότι είναι λίγοι, πολύ λίγοι. Ότι είναι μόνο μια μητέρα που κουβαλάει το μωρό της. Σας ενδιαφέρουν τώρα οι θρησκευτικές της πεποιθήσεις, η γλώσσα, τα ρούχα, η κουλτούρα, οι τρόποι της; Σας ενδιαφέρει ότι είναι μια γυναίκα μόνη, που κουβαλάει το μωρό της στα χέρια; Τώρα για ένα λεπτό ξεχάστε τη γυναίκα, και εστιάστε το βλέμμα στο μωρό. Έχει σημασία αν είναι αγόρι, κορίτσι ή κάτι άλλο; Έχει

σημασία το χρώμα; Ίσως τώρα ανακαλύπτετε ότι το σημαντικό είναι η ζωή της.

Τώρα προχωρήστε. Αφού έχετε φτάσει ως εδώ, λίγες ακόμα γραμμές δεν θα σας κάνουν κακό. Εντάξει, όχι μεγάλο κακό.

Υποθέστε ότι αυτή η γυναίκα σας μιλά κι ότι εσείς έχετε το προνόμιο να καταλαβαίνετε αυτό που σας λέει. Πιστεύετε ότι θα απαιτούσε να της ζητήσετε συγγνώμη για το χρώμα του δέρματός σας, τη θρησκευτική σας πίστη, την εθνικότητά σας, τους προγόνους, τη γλώσσα, το φύλο, τους τρόπους σας; Θα νιώθατε υποχρεωμένοι να ζητήσετε συγγνώμη γι' αυτό που είστε; Ελπίζετε ότι θα σας συγχωρέσει κι ότι θα γυρίσετε στη ζωή σας έχοντας ξεχρεώσει; Ή ότι δεν θα σας συγχωρέσει, κι ότι θα της πείτε «καλά, τουλάχιστον το προσπάθησα, και μετανιώνω ειλικρινά γι' αυτό που είμαι»;

Ή φοβάστε ότι εκείνη δεν θα σας μιλήσει, παρά θα σας κοιτάξει σιωπηρά, κι εσείς θα νιώσετε αυτό το βλέμμα να σας ρωτά «Κι εσύ, τι;».

Αν φτάσετε σε αυτό το συλλογισμό, σε αυτό το συναίσθημα, σε αυτή την αγωνία, σε αυτή την απελπισία, τότε λυπάμαι, δεν έχετε γιατρεία: είστε άνθρωπος.

—*—

Έχοντας πλέον καταστήσει σαφές πως δεν είστε **ρομπότ**, μπορείτε να επαναλάβετε την άσκηση στη νήσο Λέσβο, στο Γιβραλτάρ, στα Στενά της Μάγχης, στον ποταμό Σουτσιάτε, στον ποταμό Μπράβο.

Μετακινήστε τώρα τη ματιά σας και ψάξτε να βρείτε την Παλαιστίνη, το Κουρδιστάν, τη Χώρα των Βάσκων και τη Γη των Μαπούτσε. Ναι το ξέρω, ζαλίζεστε λίγο... και δεν είναι κι όλα τα μέρη. Στα μέρη όμως αυτά, υπάρχουν εκείνοι (πολλοί ή λίγοι ή παρά πολλοί ή αρκετοί) που επίσης αγωνίζονται για να ζήσουν. Φαίνεται όμως πως θεωρούν τη ζωή αναπόσπαστα συνδεδεμένη με τη γη τους, τη γλώσσα τους, τον πολιτισμό τους, τους τρόπους τους. Αυτό που το Εθνικό Ιθαγενικό

Κογκρέσο μάς έμαθε να αποκαλούμε «territorio – έδαφος», και που δεν είναι απλά και μόνο ένα κομμάτι γης. Δεν μπαίνετε στον πειρασμό να θέλετε να ακούσετε τα άτομα αυτά να σας αφηγούνται την ιστορία τους, τους αγώνες τους, τα όνειρά τους; Ναι, το ξέρω, ίσως θα σας βόλευε καλύτερα να ανατρέξετε στη Wikipedia, δεν είναι όμως πειρασμός να τα ακούσετε απευθείας και να προσπαθήσετε να τα καταλάβετε;

Επιστροφή τώρα σε ό,τι βρίσκεται ανάμεσα στους ποταμούς Μπράβο και Σουτσιάτε. Πηγαίνετε σε έναν τόπο που λέγεται «Μορέλος». Η ματιά σας ας ξαναπλησιάσει στο δήμο Τεμοάκ. Και ας εστιάσει τώρα στην κοινότητα Αμιλσίνγκο. Βλέπετε αυτό το σπίτι; Είναι το σπίτι ενός άντρα ο οποίος εν ζωή έφερε το όνομα Σαμίρ Φλόρες Σομπεράνες. Μπροστά στην πόρτα αυτή δολοφονήθηκε. Το έγκλημά του; Αντιστεκόταν σε ένα μεγα-πρότζεκτ που σημαίνει θάνατο για τη ζωή των κοινοτήτων στις οποίες αυτός ανήκε. Όχι, δεν έκανα κανένα λάθος γράφοντας: Ο Σαμίρ δολοφονήθηκε όχι γιατί υπεράσπιζε τη δική του ζωή, αλλά τη ζωή των κοινοτήτων του.

Και κάτι παραπάνω: Ο Σαμίρ δολοφονήθηκε γιατί υπεράσπιζε τη ζωή των γενιών που ακόμη δεν υπάρχουν, ούτε καν στις σκέψεις των ανθρώπων. Επειδή για εμάς, για τον Σαμίρ, για τις συντρόφισσες και τους συντρόφους του, για τους αυτόχθονες λαούς οι οποίοι έχουν συνασπισθεί στο CNI (Εθνικό Ιθαγενικό Κογκρέσο) και για όλους εμάς, όλες εμάς, όλοιες εμάς τους ζαπατίστας, **η ζωή της κοινότητας δεν είναι κάτι που διαδραματίζεται μονάχα στο παρόν. Είναι, πάνω από όλα, αυτό που μέλλεται να 'ρθει. Η ζωή της κοινότητας είναι κάτι που οικοδομείται σήμερα, αλλά με τα μάτια στραμμένα στο αύριο.** Η ζωή στην κοινότητα είναι λοιπόν κάτι που κληροδοτείται. Πιστεύετε λοιπόν τώρα εσείς πως ο λογαριασμός έχει κλείσει αν οι δολοφόνοι –φυσικοί ή ηθικοί αυτουργοί – ζητήσουν συγνώμη; Πιστεύετε πως η οικογένειά του, το CNI, εμείς, θα ικανοποιηθούμε αρκεί να ζητήσουν συγνώμη οι εγκληματίες; *«Συγνώμη, εγώ τον στοχοποίησα, για να τον σκοτώσουν οι πληρωμένοι δολοφόνοι, ποτέ δεν ήξερα να κρατώ το στόμα μου*

κλειστό. Θα κοιτάξω να διορθωθώ ή και όχι. Αλλά σας ζήτησα ήδη συγγνώμη, διαλύστε τώρα τα μπλόκα διαμαρτυρίας και ας ολοκληρώσουμε το θερμοηλεκτρικό εργοστάσιο, γιατί αλλιώς θα χαθούνε πολλά λεφτά». Πιστεύετε τώρα εσείς πως αυτό περιμένουν, πως αυτό περιμένουμε, πώς γι' αυτό αγωνίζονται, πώς γι' αυτό αγωνιζόμαστε; Για να μας ζητήσουν συγγνώμη; Να πουν «συγχωρήστε μας, ναι, δολοφονήσαμε τον Σαμίρ και, επί τη ευκαιρία, θα δολοφονήσουμε και τις κοινότητές σας. Συγχωράτε μας λοιπόν. Και αν δε μας συγχωρέσετε, ποσώς μας ενδιαφέρει, το έργο πρέπει να ολοκληρωθεί».

Και φαίνεται πως αυτοί που θα ζητούσαν συγγνώμη για το θερμοηλεκτρικό εργοστάσιο, είναι οι ίδιοι του Τρένου που κακώς αποκαλείται «Μάγια», οι ίδιοι του «διαδρόμου του Ισθμού», οι ίδιοι που φτιάχνουν φράγματα και ανοιχτά ορυχεία και θερμοηλεκτρικά εργοστάσια, οι ίδιοι που κλείνουν τα σύνορα για να σταματήσουν τα μεταναστευτικά κύματα που προκαλούν οι πόλεμοι που αυτοί τροφοδοτούν, οι ίδιοι που καταδιώκουν τους Μαπούτσε, οι ίδιοι που σφαγιάζουν τους Κούρδους, οι ίδιοι που καταστρέφουν την Παλαιστίνη, οι ίδιοι που πυροβολούν Αφροαμερικανούς, οι ίδιοι που εκμεταλλεύονται (έμμεσα ή άμεσα) τους εργαζόμενους σε κάθε γωνιά του πλανήτη, οι ίδιοι που καλλιεργούν και εγκωμιάζουν την έμφυλη βία, οι ίδιοι που εκπορνεύουν τα παιδιά, οι ίδιοι που σας παρακολουθούν για να μάθουν τι σας αρέσει και να σας το πουλήσουν -κι άμα δεν υπάρχει κάτι που να σας αρέσει δεν έγινε δα και τίποτε, αυτοί ό,τι γουστάρουν κάνουν-, οι ίδιοι που καταστρέφουν τη φύση. Οι ίδιοι που θέλουν να σας κάνουν να πιστέψετε, εσάς, τους υπόλοιπους, όλοιες εμάς, πως την ευθύνη για αυτό το παγκόσμιο εν εξελίξει έγκλημα, την φέρουν κάποια έθνη, κάποιες θρησκευτικές πεποιθήσεις, η αντίσταση στην πρόοδο, κάποιοι οπισθοδρομικοί, κάποιες γλώσσες, κάποιες ιστορίες, κάποιοι τρόποι. Και όλα αυτά, στο τέλος τέλος, συνοψίζονται στην «ατομική ευθύνη», στην ευθύνη του καθενός... ή της καθεμιάς (για να μην ξεχνάμε και την ισότητα των φύλων).

Αν ήταν δυνατόν να πάει κανείς σε όλες αυτές τις γωνιές

ετούτου του πλανήτη που ψυχορραγεί, εσείς τι θα κάνατε; Ωραία, δεν το ξέρουμε. Όμως εμείς οι ζαπατίστας, θα πηγαίναμε για να μάθουμε. Εντάξει, και για να χορέψουμε, όμως το ένα δεν αποκλείει το άλλο, νομίζω. Αν υπήρχε η ευκαιρία για κάτι τέτοιο, θα ήμασταν διατεθειμένοι να διακινδυνεύσουμε τα πάντα. ΤΑ ΠΑΝΤΑ. Όχι μόνο τις ατομικές μας ζωές, αλλά και τη συλλογική μας ζωή. Κι αν δεν υπήρχε αυτή η δυνατότητα, θα αγωνιζόμασταν για να τη δημιουργήσουμε. Για να την χτίσουμε, σαν να επρόκειτο για ένα καράβι. Ναι το ξέρω, είναι μια τρέλα. Κάτι το αδιανόητο. Ποιος θα μπορούσε να σκεφτεί πως η μοίρα εκείνων που αντιστέκονται σε ένα θερμοηλεκτρικό εργοστάσιο, σε μια τοσοδούλικη γωνιά του Μεξικού, θα μπορούσε να ενδιαφέρει τον Παλαιστίνιο, τον Μαπούτσε, τον Βάσκο, το μετανάστη, τον Αφροαμερικανό, την νεαρή ακτιβίστρια για το περιβάλλον από τη Σουηδία, την Κούρδισα αντάρτισσα, τη γυναίκα που αγωνίζεται στην άλλη μεριά του πλανήτη, στην Ιαπωνία, την Κίνα, τις Κορέες, την Ωκεανία, τη μάνα Αφρική;

Δε θα έπρεπε, αντίθετα, να πάμε για παράδειγμα στο Τσαμπλεκάλ, στο Γιουκατάν, στα γραφεία της οργάνωσης Equiro Indignaciόn και να τους απαιτήσουμε: «Έι! Εσείς που είστε λευκοί και θρησκευόμενοι, ζητήστε συγγνώμη!»; Είμαι σχεδόν σίγουρος ότι θα απαντούσαν: «κανένα πρόβλημα, περιμένετε όμως τη σειρά σας, γιατί τώρα είμαστε απασχολημένοι, **συνοδεύουμε** αυτούς που αντιστέκονται στο Τρένο Μάγια, αυτούς που λεηλατούνται, διώκονται, φυλακίζονται και σκοτώνονται». Και θα πρόσθεταν:

«Και έχουμε, επιπλέον, να απαντήσουμε και στην καταγγελία εξοχώτατου ότι μας χρηματοδοτούν οι *Iluminatti* ως μέρος μιας διαπλανητικής συνωμοσίας για να σταματήσουμε τον Τέταρτο Μετασχηματισμό». Αν για κάτι είμαι βέβαιος, είναι πως θα χρησιμοποιούσαν το ρήμα «**συνοδεύω**» και όχι τα ρήματα «διοικώ», «προστάζω», «καθοδηγώ».

Ή μήπως θα 'πρεπε καλύτερα να εισβάλουμε στις Ευρώπες με την κραυγή «Χλωμά πρόσωπα, παραδοθείτε!», και να καταστρέψουμε τον Παρθενώνα, το Λούβρο και το Πράδο, κι αντί για γλυπτά και πίνακες, να γεμίσουμε τα πάντα με ζαπατίστικα κεντήματα,

ιδιαίτερα δε με μάσκες ζαπατίστικες -οι οποίες, επί τη ευκαιρία, είναι και αποτελεσματικές και καθόλου άσκημες- κι αντί για μακαρονάδες, θαλασσινά και παέγια, να επιβάλουμε την κατανάλωση ελότε, κακατέ και γιέρμπα μόρα, αντί για αναψυκτικά, κρασιά και μπύρες, υποχρεωτικά ποσόλ. Και όποιος βγει στο δρόμο χωρίς πασαμοντάνια, πρόστιμο ή φυλακή (εντάξει, προαιρετικά, δεν πρέπει και να υπερβάλλουμε). και να φωνάξουμε: «Ε!, εσείς εκεί οι ροκάδες, η μαρίμπα είναι υποχρεωτική! Κι από δω και στο εξής, κούμπια και ξερό ψωμί, ξεχάστε εντελώς το ρεγκετόν (σας βάζει σε πειρασμό, έ;). Ε!, εσύ, Πάντσο Βαρόνα, Σαμπίνα, και όλοι εσείς οι άλλοι στις ορχήστρες, θα ξεκινάτε με το Cartas Marcadas, και λούπα συνέχεια, δεν πα να πάει δέκα, έντεκα, δώδεκα, μία δύο, τρεις... αρκεί, αύριο ξυπνάμε νωρίς! Κι εσύ, ο άλλος, ο τέως βασιλιάς, ο όπου-φύγει-φύγει, άσε ήσυχους αυτούς τους ελέφαντες και στην κουζίνα για μαγείρεμα! Κολοκυθόσουπα για όλη την αυλή (ναι το ξέρω, η σκληρότητά μου ξεπερνάει κάθε όριο). Ε;

Πείτε μου τώρα: πιστεύετε εσείς πως ο εφιάλτης των από πάνω είναι μην τους βάλουν να πουν και κάνα συγνώμη; Ή μήπως αυτό που στοιχειώνει τα όνειρα τους είναι ο φόβος και ο τρόμος τους μην εξαφανιστούν, μην πάψουν να έχουν σημασία, μην και δεν τους λαμβάνουν υπόψιν, μήπως γίνουν ένα τίποτα και ο κόσμος τους καταρρεύσει δίχως τον παραμικρό θόρυβο, χωρίς κανέναν για να τους θυμάται, να φτιάχνει προς τιμήν τους αγάλματα, τραγούδια, μουσεία, επετείους; Μήπως πανικοβάλλονται με αυτή την προοπτική;

*
— —

Ήταν από τις λίγες φορές που ο μακαρίτης SupMarcos δεν κατέφυγε σε μια κινηματογραφική σύγκριση για να εξηγήσει κάτι. Όλοι εσείς δεν ήσασταν εδώ τριγύρω για να ξέρετε κι εγώ δεν ήμουν εδώ για να σας πω, αλλά ο μακαρίτης θα εξηγούσε όλα τα

στάδια της σύντομης ζωής του με αναφορά σε μια ταινία. Ή θα συνόδευε μια εξήγηση σε σχέση με την εθνική ή τη διεθνή κατάσταση με τη φράση «όπως ακριβώς στην τάδε ταινία». Βέβαια, αρκετές φορές έπρεπε να ανασυνθέσει το σενάριο για να ταιριάζει με την αφήγηση. Καθώς όμως οι περισσότεροι από εμάς δεν είχαμε δει την ταινία ή δεν είχαμε σήμα στα κινητά μας για να συμβουλευτούμε την wikipedia, τον πιστεύαμε. Αλλά, ας μην ξεφύγουμε από το θέμα μας. Περιμένετε, νομίζω ότι το άφησε γραμμένο σε ένα από αυτά τα χαρτιά που έχουν γεμίσει το μπαούλο των αναμνήσεών του... Εδώ είναι! Λοιπόν, λέει:

«Για να κατανοήσετε τη δέσμευσή μας και το μέγεθος της τόλμης μας, φανταστείτε ότι ο θάνατος είναι μια πόρτα που διασχίζεται. Θα υπάρξουν πολλές και διαφορετικές εικασίες για το τι βρίσκεται πίσω από αυτή την πόρτα: ο ουρανός, η κόλαση, το κενό, το τίποτα. Και για αυτές τις επιλογές, δεκάδες περιγραφές. Η ζωή, λοιπόν, θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ο δρόμος προς αυτή την πόρτα. Η πόρτα, δηλαδή ο θάνατος, θα ήταν έτσι ένα σημείο άφιξης... ή μια διακοπή, μια αδιαπέραστη κάθετη απουσία που τραυματίζει τον αέρα της ζωής.

Κάποιος θα έφτανε σε εκείνη την πόρτα λοιπόν με τη βία των βασανιστηρίων και δολοφονιών, την ατυχία ενός ατυχήματος, το οδυνηρό κλείδωμα της πόρτας στην αρρώστια, μέσω της κόπωσης ή μέσω της επιθυμίας. Δηλαδή, αν και τις περισσότερες φορές φτάνει σε αυτή την πόρτα χωρίς να το θέλει ή να το εννοεί, θα ήταν επίσης πιθανό αυτό να ήταν μια επιλογή.

Στους ιθαγενείς λαούς που σήμερα είναι Ζαπατίστας, ο θάνατος ήταν μια πόρτα που φυτεύτηκε σχεδόν στην αρχή της ζωής. Τα παιδιά συχνά έφταναν σε αυτή την πόρτα πριν από την ηλικία των 5 ετών και τη διέσχιζαν μεταξύ πυρετού και διάρροιας. Αυτό που κάναμε την 1^η του Γενάρη του 1994 ήταν να προσπαθήσουμε να κρατήσουμε αυτή την πόρτα μακριά. Φυσικά, για να πετύχουμε το σκοπό μας, έπρεπε να είμαστε διατεθειμένοι να τη διασχίσουμε ακόμα κι αν δεν το θέλαμε. Από τότε όλες μας οι προσπάθειες ήταν, και είναι, να κρατήσουμε αυτή την πόρτα όσο το δυνατόν

πιο μακριά, για να «επεκτείνουμε το προσδόκιμο ζωής» όπως θα έλεγαν οι ειδικοί. Αλλά ζωής με αξιοπρέπεια, θα προσθέταμε εμείς. Να την σπρώξουμε μακριά αυτή την πόρτα, να την κάνουμε στο πλάι, πολύ μπροστά και μακριά από το δρόμο. Γι' αυτό είπαμε από την αρχή της εξέγερσης ότι «για να ζήσουμε, πεθαίνουμε». Γιατί αν δεν κληροδοτήσουμε ζωή, δηλαδή δρόμο, τότε για ποιο λόγο ζούμε;»

*
— —

Να κληροδοτείς ζωή

Γι' αυτό ακριβώς αγωνιζόταν ο Samir Flores Soberanes. Για τη ζωή. Και για τη ζωή είναι ο αγώνας του Λαϊκού Μετώπου για την Υπεράσπιση του Νερού και της Γης του Morelos, της Puebla και της Tlaxcala, η αντίσταση και η εξέγερσή τους κατά του θερμοηλεκτρικού εργοστασίου και του λεγόμενου «Ολοκληρωμένου Σχεδίου Morelos» αγώνας για τη ζωή είναι. Το επιχείρημα της κυβέρνησης ενάντια στο αίτημά τους να σταματήσει αυτό το πρόγραμμα θανάτου είναι ότι θα χαθούν πολλά χρήματα.

Αυτό που συμβαίνει στο Morelos αντικατοπτρίζει τη σύγκρουση του σήμερα σε ολόκληρο τον κόσμο: χρήμα εναντίον ζωής. Και σε αυτή τη σύγκρουση, σε αυτόν τον πόλεμο, κανένας έντιμος άνθρωπος δεν θα έπρεπε να είναι ουδέτερος: ή με το χρήμα ή με τη ζωή.

Θα μπορούσαμε λοιπόν να συμπεράνουμε ότι ο αγώνας για τη ζωή δεν είναι μια εμμονή των ιθαγενών λαών. Είναι περισσότερο... ένα κάλεσμα... συλλογικό.

Εντάξει λοιπόν. Υγεία και να μην ξεχνάμε ότι η συγχώρεση και η δικαιοσύνη δεν είναι το ίδιο.

Από τα βουνά των Άλπεων, με την αμφιβολία πού να εισβάλουμε πρώτα: Γερμανία, Αυστρία, Ελβετία, Γαλλία, Ιταλία, Σλοβενία, Μονακό, Λιχτενστάιν; Μπα, αστειεύομαι... Ή μήπως όχι;

SupGaleano, εξασκούμενος στον κομψό του χαιρετισμό με αγκώνα.

Μεξικό, Οκτώβρης του 2020.

Από το Σημειωματάριο του Γατόσκυλου: Ένα βουνό μεσοπέλαγα.

Πρώτο μέρος: η σχεδία.

*«Και στις θάλασσες των όλων των κόσμων που στον κόσμο είναι,
φάνηκαν βουνά που κινούνταν πάνω στο νερό και,*

πάνω τους, γυναίκες, άντρες και άλλοιες με πρόσωπα απαρνημένα»

«Χρονικά του άυριο». Δον Ντουρίτο της Λακαντόνα.1990.

Στην τρίτη αποτυχημένη προσπάθεια, ο Μάξο παρέμεινε σκεπτικός για κάποια δευτερόλεπτα και μετά αναφώνησε: «θέλει δέσιμο με σχοινί». «Στο 'πα», δεν κρατήθηκε ο Γκάμπινο. Τα απομεινάρια της σχεδίας επέπλεαν διάσπαρτα και συγκρούονταν μεταξύ τους, σύμφωνα με τις ορέξεις του ρεύματος του ποταμού που, τιμώντας το όνομά του «Κολοράδο», βαφόταν με την κοκκινωπή λάσπη που ξεκολλούσε από τις όχθες.

Κάλεσαν, τότε, μια έφιππη ομάδα πολιτοφυλακής, που έφτασε στον ρυθμό της «Cumbia Sobre el Río Suena», του μαέστρο Celso Piña. Δένοντας πολλά σχοινιά το ένα με το άλλο, έφτιαξαν δύο μακριά κομμάτια. Έστειλαν μια ομάδα στην άλλη πλευρά του ποταμού. Έχοντας δέσει γερά τα σχοινιά τους στη σχεδία, οι δύο ομάδες μπορούσαν να ελέγξουν την πορεία του πλεούμενου, χωρίς αυτό να διαλυθεί, με τους κορμούς να παρασύρονται από ένα ποτάμι που δεν είχε την παραμικρή ιδέα για την απόπειρα πλοήγησης.

Ο εν εξελίξει παραλογισμός που περιγράφω, προέκυψε μετά την απόφαση της εισβολής..., εμμμ... συγνώμη, επίσκεψης στις πέντε ηπείρους. Ε!, ό,τι έγινε έγινε και τώρα δεν ξεγίνεται. Γιατί, όταν ψήφισαν, και στο τέλος ο ΣουπΓκαλεάνο τους είπε «είστε

τρελοί, δεν έχουμε καράβι», ο Μάξο αποκρίθηκε: «φτιάχνουμε ένα». Κι αμέσως άρχισαν να πέφτουν προτάσεις.

Όπως όλα τα παράλογα στα ζαπατιστικά εδάφη, η κατασκευή του «καραβιού» προσέλκυσε τη συμμορία της Ζαπατιστικής Άμυνας.

«Οι συντρόφισσες θα πεθάνουν άθλια», απεφάνθη η Ελπίδα, με τη θρυλική αισιοδοξία της (το κορίτσι βρήκε τη λέξη αυτή σε κάποιο βιβλίο, κατάλαβε ότι χρησιμοποιείται για να αναφερθούμε σε κάτι φρικτό και ανεπανόρθωτο, και τη χρησιμοποιεί κατά βούληση: «Οι μαμάδες μου με χτένισαν άθλια», «Η δασκάλα μού έβαλε άθλιους βαθμούς» και τα λοιπά), όταν στην τέταρτη προσπάθεια, η σχεδία διαλύθηκε σχεδόν αμέσως.

«Και οι σύντροφοι επίσης», αισθάνθηκε υποχρεωμένος ο Πεδρίτο να προσθέσει, αμφιβάλλοντας εάν η αλληλεγγύη του φύλου ήταν κατάλληλη γι' αυτήν την... άθλια μοίρα.

«Μπα», απάντησε η Άμυνα. «Οι σύντροφοι, όπως και να 'χει, εύκολα αναπληρώνονται, αλλά συντρόφισσες... πού θα βρεις; Συντρόφισσα, αληθινή συντρόφισσα, όχι οποιαδήποτε ».

Η συμμορία της Άμυνας είχε εγκατασταθεί σε στρατηγικά σημεία. Όχι για να παρακολουθεί τις αντιξοότητες των επιτροπών κατά την κατασκευή του πλοίου. Αλλά για να κρατούν, η Άμυνα και η Ελπίδα, και τα δυο χέρια της Συμφοράς, η οποία είχε ήδη προσπαθήσει δύο φορές να πηδήξει στο ποτάμι για να διασώσει τη σχεδία. Και τις δύο φορές, τη σταμάτησε με τάκλιν ο Πεδρίτο, ο Παμπλίτο και ο αγαπητός Αγαπητός. Το μονόφθαλμο άλογο και ο Γατόσκυλος ήταν από την αρχή αποσβολωμένοι. Ανησυχούσαν χωρίς λόγο. Όταν ο ΣουπΓκαλεάνο είδε την ορδή να φτάνει, πρόσταξε τρεις ομάδες πολιτοφυλακών να στηθούν στην όχθη του ποταμού. Με τη συνήθη διπλωματία του και χωρίς να πάψει να χαμογελάει, ο Σουπ τους είπε: «Αν αυτό το κορίτσι φτάσει στο νερό, είστε όλοι νεκροί».

Μετά την επιτυχή έκτη προσπάθεια, οι επιτροπές προσπάθησαν να φορτώσουν τη σχεδία με αυτό που ονόμασαν «τα απαραίτητα» για το ταξίδι (ένα είδος κιτ ζαπατιστικής επιβίωσης): ένα σακί

τοστάδας, ζάχαρη από ζαχαροκάλαμο, ένα τσουβάλι καφέ, μερικές μπάλες ποσόλ, ένα μάτσο καυσόξυλα, ένα κομμάτι νάιλον για περίπτωση βροχής. Έμειναν σκεπτικοί και συνειδητοποίησαν ότι κάτι έλειπε. Προφανώς, δεν άργησαν πολύ να φέρουν μια μαρίμπα.

Ο Μάξο πλησίασε τον Μονάρχη και τον ΣουπΓκαλεάνο που εξέταζαν κάποια σχέδια, για τα οποία θα σας πω άλλη φορά, και είπε: «Άκου, Σουπ, πρέπει να στείλεις ένα γράμμα σε εκείνους στην άλλη πλευρά: να βρουν σχοινί και να το δέσουν έτσι ώστε να είναι πολύ μακρύ, να ρίξουν τη μια άκρη εδώ, και έτσι από τις δυο όχθες θα βάλουμε σε κίνηση το 'σκάφος'. Αλλά θέλει να οργανωθούν, γιατί αν ρίξει ο καθένας το σχοινί του, τότε απλά δεν θα φτάσει. Θέλει να τα δέσουν, λοιπόν, και να είναι οργανωμένοι».

Ο Μάξο δεν περίμενε τον ΣουπΓκαλεάνο να βγει από τη σύγχυσή του για να προσπαθήσει να του εξηγήσει ότι υπάρχει μεγάλη διαφορά ανάμεσα σε μια σχεδία από κορμούς δεμένους με καλάμια και σε ένα καράβι που μπορεί να διασχίσει τον Ατλαντικό.

Ο Μάξο έφυγε για να πάει να επιβλέψει το δοκιμαστικό απόπλου της σχεδίας φορτωμένης με όλον τον εξοπλισμό. Συζητούσαν για το ποιος θα ανέβαινε για μια δοκιμή με ανθρώπους, αλλά το ποτάμι αγρίευε με ένα δυσοίωνο μурμουρητό, οπότε επέλεξαν να φτιάξουν μια κούκλα από κουρέλια και να τη δέσουν στη μέση του σκάφους. Ο Μάξο έκανε τον μηχανικό πλοίων γιατί, πριν από χρόνια, όταν μια ζαπατιστική αντιπροσωπεία πήγε να υποστηρίξει το στρατόπεδο Κουκαπά, μπήκε στη θάλασσα του Κορτές. Ο Μάξο δεν εξήγησε ότι σχεδόν πνίγηκε επειδή η πασαμοντάνιας κόλλησε στη μύτη και το στόμα του και δεν μπορούσε να αναπνεύσει. Σαν ένας παλιός θαλασόλυκος εξήγησε: «είναι σαν ένα ποτάμι, αλλά χωρίς ρεύμα, και πιο φαρδύ, σχεδόν το διπλό, όπως η λιμνοθάλασσα Μιραμάρ».

Ο ΣουπΓκαλεάνο προσπαθούσε να αποκρυπτογραφήσει πώς είναι το «σχοινί» στα γερμανικά, ιταλικά, γαλλικά, αγγλικά, ελληνικά, βασκικά, τουρκικά, σουηδικά, καταλανικά, φινλανδικά κλπ. όταν η ταγματάρχης Ίρμα πλησίασε και του είπε «γράψε ότι δεν είναι

μόνες». «Ούτε μόνοι», πρόσθεσε ο αντισυνταγματάρχης Ρονάλντο. «Ούτε μόνοιες» τόλμησε η Μαριχοσέ, που ήρθε για να ζητήσει από τους μουσικούς να κάνουν μια εκδοχή της Λίμνης των Κύκνων σε κούμπια. «Έτσι, χαρούμενο να είναι, να χορεύεται, για να μην είναι λυπημένη η καρδιά τους». Οι μουσικοί ρώτησαν τι είναι οι «κύκνοι». «Είναι σαν πάπιες αλλά πιο όμορφοι, σαν να τέντωσαν πολύ το λαιμό τους και να έμειναν έτσι. Δηλαδή είναι σαν καμηλοπαρδάλεις αλλά περπατούν σαν πάπιες». «Τρώγονται;» ρώτησαν οι μουσικοί, που ήξεραν ότι ήρθε η ώρα για το ποσόλ και είχαν έρθει μόνο για να φέρουν τη μαρίμπα. «Μα τι λέτε; Οι κύκνοι χορεύουν». Οι μουσικοί είπαν μεταξύ τους ότι μια έκδοση του «κοτοπουλάκι με πατατούλες» θα μπορούσε να λειτουργήσει. «Θα το μελετήσουμε», είπαν και πήγαν να φάνε το ποσόλ τους.

Εν τω μεταξύ, η Ζαπατιστική Άμυνα και η Ελπίδα έπεισαν την Συμφορά ότι ο ΣουπΓκαλεάνο ήταν απασχολημένος, η καλύβα του ήταν άδεια και ήταν πολύ πιθανό να είχε κρύψει ένα πακέτο μάφιν στο κουτί του καπνού. Η Συμφορά δίσταζε, οπότε αναγκάστηκαν να της πουν ότι εκεί θα μπορούσαν να παίξουν ποπ κορν. Την έκαναν όλες μαζί. Ο Σουπ τις είδε να απομακρύνονται, αλλά δεν ανησύχησε, ήταν αδύνατο να βρουν την κρυψώνα των μάφιν, που ήταν κρυμμένα κάτω από σακούλες μουχλιασμένου καπνού. Απευθυνόμενος στον Μονάρχη και δείχνοντας κάτι διαγράμματα, τον ρώτησε: «Είσαι σίγουρος ότι δεν βυθίζεται; Επειδή από ό,τι φαίνεται, θα είναι βαριά». Ο Μονάρχης έμεινε σκεπτικός και απάντησε: «Μπορεί, ποιος ξέρει». Και ύστερα, είπε, σοβαρός: «Λοιπόν, να πάρουν φούσκες, έτσι θα επιπλέουν» (σημείωση: φούσκες = μπαλόνια).

Ο Σούπ αναστέναξε και είπε: «Αυτό που χρειαζόμαστε περισσότερο από ένα πλοίο, είναι λιγάκι λογική». «Και περισσότερο σχοινί», πρόσθεσε ο Σουπ Μόυ, που έφτασε ακριβώς τη στιγμή που η σχεδία, φορτωμένη όσο δεν πήγαινε άλλο, βυθιζόταν. Την ώρα που στην ακτή η ομάδα των επιτροπών περιεργαζόταν το ναυάγιο και τη μαρίμπα που επέπλεε ανάποδα, κάποιος είπε: «Ευτυχώς που δεν φορτώσαμε και τον ηχητικό εξοπλισμό, αυτός είναι πιο ακριβός». Όλοι χειροκρότησαν όταν η κούκλα από κουρέλια βγήκε στην

επιφάνεια. Κάποιος, διορατικός, της είχε βάλει δύο φουσκωμένα μπαλόνια κάτω από τις μασχάλες.

Έτσι συνέβη, ορκίζομαι. Ήμουν μάρτυρας.

Μιαου-γαβ.

¹ Στα σύνορα της Γουατεμάλας και της πολιτείας Τσιάπας (Μεξικό).

² Στα σύνορα ΗΠΑ και Μεξικού.

³ Η Equipo Indignación (ομάδα αγανάκτηση) είναι μια μη κυβερνητική οργάνωση, ανεξάρτητη και αυτόνομη από κάθε μορφής εξουσία: κυβέρνηση, πολιτικά κόμματα κλπ. Αντικείμενο της είναι η υπεράσπιση και προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μέσα από συνολική, πολυπολιτισμική και έμφυλη οπτική. <http://indignacion.org.mx/>

⁴ Ο λεγόμενος «τέταρτος μετασχηματισμός» της κεντροαριστερής κυβέρνησης του López Obrador παρουσιάζεται ως η συνέχεια των τριών προηγούμενων: της ανεξαρτησίας, της μεταρρύθμισης και της επανάστασης του 1910.

⁵ Elote, cacaté, yerba mora, χαρακτηριστικά προϊόντα της Τσιάπας. Pozol: Ποτό από ζύμη καλαμποκιού με λίγο κακάο, χρονολογούμενο από την προκολομβιανή εποχή στο Ν. Μεξικό.

⁶ Pasamontañas: η αντάρτικη κουκούλα-μάσκα

⁷ Τραγουδοποιοί της Ισπανίας που ξεκίνησαν τη σταδιοδρομία τους στα τελευταία χρόνια του Φρανκισμού, με τραγούδια διαμαρτυρίας

⁸ Παλιό γλυκερό μεξικανικό τραγούδι του Chucho Monge – <https://www.youtube.com/watch?v=oQzNWte64bc>

⁹ Αναφορά στον τέως βασιλιά της Ισπανίας Χουάν Κάρλος, ο

οποίος, μετά από σωρεία σκανδάλων, παραιτήθηκε υπέρ του γιου του και τώρα έχει εγκαταλείψει την Ισπανία, καθ' υπόδειξη του γιού του, για ν' αποφύγει το νόμο. Μεταξύ άλλων, ο βασιλιάς αυτός ήταν και μανιώδης κυνηγός μεγάλων θηραμάτων. Πριν χρόνια, κάποιος ηγέτης αφρικανικής χώρας, για δώρο, τον άφησε να σκοτώσει πολλούς άγριους αφρικανικούς ελέφαντες, προστατευόμενο είδος.

¹⁰ Παραδοσιακό φτηνό μεξικανικό πιάτο

¹¹ Στο πρωτότυπο *lazo*, που, μεταξύ άλλων, σημαίνει και δεσμός, σχέση

¹² Κόκκινος, αλλά και ντροπιασμένος, αμήχανος

¹³ «Κούμπια ακούγεται δίπλα στο ποτάμι». Πλατινένιο σινγκλ, σε ρυθμούς κούμπια, του πρωτοπόρου μεξικανού συνθέτη, τραγουδιστή και ακορντεονίστα Σέλοο Πίνια

¹⁴ Ξεροψημένες πίτες από καλαμπόκι

¹⁵ Αλλιώς ο Κόλπος της Καλιφόρνια

¹⁶ Τραγούδι κούμπια του χιλιάνικου συγκροτήματος *Los Vaskez*

¹⁷ Κάνοντας τους κόκκους καλαμποκιού να εκρήγνυνται σαν πυροτεχνήματα

Το μήνυμα του Πολυτεχνείου

νίκησε - Αποτιμήσεις της επόμενης μέρας

Ο απολογισμός των ημερών του Πολυτεχνείου και της κυβερνητικής απόπειρας να απαγορεύσει τις εκδηλώσεις τιμής της μνήμης του λήγει με ολέθρια ήττα για την κυβέρνηση.

Παρά την εξακολουθητική και πολύπρακτη προσπάθεια των τηλεοπτικών Μ.Μ.Ε. και των συνταγματολόγων περιωπής που έσπευσαν να την υποστηρίξουν δεν έπεισε για τη νομιμότητα, ούτε για την υγειονομική αναγκαιότητα της απαγόρευσης, παρά μόνο για την πυγμή της εξουσίας της και των κατασταλτικών της μέσων.

Όσον αφορά τη νομιμότητα :

Πληθώρα νομικών κειμένων με προεξέχον αυτό της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων αναδεικνυε τα σημεία αντισυνταγματικότητας της παραπάνω απαγορευτικής απόφασης και καλούσε στην ανάκλησή της. Η ανακοίνωση αυτή, στην οποία προστέθηκαν και οι ανακοινώσεις δύο μελών του Δ.Σ. της Ένωσης Διοικητικών Δικαστών και της Πρώην Προέδρου της, αποτέλεσε μία σοβαρότατη τομή στον δικαστικό χώρο, που για πρώτη φορά θεσμικοί του εκπρόσωποι (αντίθετα δυστυχώς με εκείνους των δικηγόρων) υπερασπίστηκαν με αρχές το θεμελιώδες συλλογικό συνταγματικό δικαίωμα των συναθροίσεων, δημιουργώντας ρήγμα και αποποιούμενοι το ρόλο που τους επιφυλάσσει το σύμπλεγμα των φορέων εξουσίας να είναι εκείνοι, οι οποίοι το καταστέλλουν.

Η επιστράτευση των συνταγματολόγων του κόσμου της εξουσίας δεν έφερε τα ίδια αποτελέσματα, καθώς οι ανακοινώσεις τους ήταν γεμάτες αοριστολογίες, ανεπάρκεια απαντήσεων και εν τέλει επίκληση της «κοινής λογικής» αντί συγκεκριμένων συνταγματικών και νομικών επιχειρημάτων.

Όσον αφορά την υγειονομική αναγκαιότητα της απαγόρευσης :

Το άδειασμα της κυβέρνησης στην συνέντευξη τύπου του εκπροσώπου της Εθνικής Επιτροπής Προστασίας Δημόσιας Υγείας έναντι του κορωνοϊού Covid-19 κ. Γκίκα Μαγιορκίνη στις 16/11/2020, ο οποίος ερωτηθείς σχετικά για την γνώμη – φάντασμα της επιτροπής που φέρεται σύμφωνα με τον αρχηγό ΕΛΑΣ να τον οδήγησε στην λήψη της απαγορευτικής απόφασης απάντησε ότι δεν υφίσταται, διαψεύδοντας την ύπαρξή της και απαντώντας ότι πρόκειται για πολιτική απόφαση των κυβερνώντων. Αυτά τα είπε ο άνθρωπος που έχει διοριστεί από την ίδια την κυβέρνηση ως μέλος και εκπρόσωπος της επιτροπής που επικαλούνται.

Η εξέλιξη αυτή, σε συνδυασμό με τη διαβεβαίωση εκατοντάδων νοσοκομειακών γιατρών ότι δεν συντρέχει κίνδυνος μετάδοσης από υπαίθρια ολιγόωρη συγκέντρωση με τήρηση των μέτρων ασφαλείας, πολλοί από τους οποίους μάλιστα πήραν μέρος στα σχετικά συλλαλητήρια, αφαίρεσε κάθε αξιοπιστία από το πρόσχημα της υγειονομικής προστασίας.

Αποδείχθηκε τελικά ότι η «από 4/11/2020 γνώμη της Εθνικής Επιτροπής Προστασίας Δημόσιας Υγείας έναντι του κορωνοϊού Covid-19», που επικαλείται η απαγορευτική απόφαση του αρχηγού ΕΛΑΣ, ήταν ανύπαρκτη.

Η ήταν υπαρκτή, αλλά δεν είχε καμμία αναφορά στο μέτρο της απαγόρευσης των συναθροίσεων, άρα η επίκλησή της για αυτήν ήταν προϊόν αυθαίρετης ερμηνείας της η μάλλον διαστρέβλωσής της, χωρίς δυνατότητα δημόσιου ελέγχου της, από τον αρχηγό ΕΛ.ΑΣ.

Ετσι εξηγείται το ότι που παρά τις επανειλημμένες πιέσεις ο αρχηγός και η κυβέρνηση αρνήθηκαν σθεναρά να την δώσουν στη δημοσιότητα.

Η απόφαση της Προέδρου του ΣτΕ

Τα έλαβε άραγε υπόψη της αυτά η κ. Πρόεδρος του ΣτΕ που έσπευσε μέσα σε λίγες ώρες να απορρίψει το αίτημα προσωρινής διαταγής της απόφασης που απαγόρευσε τις συναθροίσεις ;

Ζήτησε «τον φάκελλο της διοίκησης» ως όφειλε, στις λίγες ώρες που ασχολήθηκε μέχρι να αποφανθεί ;

Διαπίστωσε την συνδρομή του ουσιώδους τύπου της απαγόρευσης και το περιεχόμενο της γνώμης της Επιτροπής πριν σχηματίσει τη δικανική της πεποίθηση ;

Διάβασε ιδίοις όμμασιν τη γνώμη αυτή ;

Η μήπως αρκέστηκε και αυτή στην «κοινή λογική» ;

Δεν μας διαφωτίζει άλλωστε η απόφασής της. Στερούμενη ανακοινωθέντος σκεπτικού αφήνει ανοιχτό το ενδεχόμενο να απορρίφθηκε λόγω δημοσίου συμφέροντος, όσο και για το ότι η αίτηση δεν συνοδεύθηκε από τα κατά νόμον απαιτούμενα παράβολα.

Ανεξάρτητα όμως από τα παραπάνω, η απόφαση της προέδρου του ΣτΕ αντέστρεψε εντελώς το κλίμα, δημιούργησε νέα προτεραιότητα στα πρωτοσέλιδα και στα πρώτα θέματα των δελτίων ειδήσεων και έδωσε μία σανίδα σωτηρίας στην κυβέρνηση, όση δεν μπόρεσαν να της δώσουν ούτε οι συνταγματολόγοι, ούτε η επιτροπή προστασίας δημόσιας υγείας. Χωρίς κανένα σκεπτικό, αλλά και χωρίς την ανάγκη διατύπωσης κανενός σκεπτικού που να εκθέτει το ΣτΕ ανάλογα σε μελλοντικές περιπτώσεις, αλλά ανοιχτή όπως προαναφέρθηκε επικοινωνιακά σε όλα τα ενδεχόμενα για μία υπόθεση που ούτως ή άλλως ήταν δεδομένο, ότι κανένα άλλο στάδιο εκδίκασης δεν πρόκειται να επακολουθήσει, αφού η ισχύς της προβαλλόμενης απόφασης έληγε σε 4 μέρες. Το μόνο, λοιπόν, που είχε σημασία θα ήταν αυτή η προσωρινή διαταγή.

Το ολέθριο λάθος του θεσμολαγνικού βολонταρισμού

Η προφανής αίσθηση υπεροχής των απόψεων περί αντισυνταγματικότητας της απαγορευτικής απόφασης προφανώς υπήρξε οδηγός για την πρωτοβουλία άμεσης προσφυγής με αίτηση ακύρωσης, αίτηση αναστολής και αίτημα προσωρινής διαταγής στο ΣΤΕ. Αποτέλεσμα ήταν να «βάλουν στο παιχνίδι» και το ΣτΕ ανατρέποντας την υπεροχή των λοιπών παραγόντων.

Ήταν ένα τραγικό λάθος που δεν έπρεπε και ούτε πρέπει να ξαναγίνει. Οσο αντιπροσωπευτικός και αν θεωρεί τον εαυτό του ένας συλλογικός φορέας, πολύ δε περισσότερο ένας πολίτης, οφείλει να λαμβάνει υπόψη του το σύνολο των πολιτών, πολιτικών και κοινωνικών φορέων που αφορούν οι έννομες συνέπειες της πρωτοβουλίας που λαμβάνει. Και να παίρνει υπόψη του ότι οι αποφάσεις των θεσμικών οργάνων της δικαστικής εξουσίας που αφορούν κανονιστικές πράξεις λειτουργούν «erga omnes» και δεν περιορίζονται μόνο σε εκείνους που αιτούνται την ακύρωση τους. Η απόρριψη μίας αίτησης ακύρωσης ή αναστολής ή προσωρινής διαταγής αναστολής δεν αναδίδει συνέπειες μόνο σε βάρος των αιτούντων, αλλά σε βάρος του συνόλου της κοινωνίας. Στην προκειμένη περίπτωση απέναντι σε μία απόφαση γενικής και καθολικής και σχετικά διαρκούς (τέσσερις ημέρες) σε όλη την επικράτεια απαγόρευσης, όπως είναι η συγκεκριμένη απόφαση του Πολυτεχνείου, οι έννομες συνέπειες μιας δικαστικής κρίσης θα ήταν αντίστοιχες και ανεξαίρετες.

Και μόνο αυτό το κριτήριο αυτό απέκλειε ακόμα και το να διανοηθεί κανείς την πρωτοβουλία αυτή, όσο και αν η πίεση χρόνου απαιτούσε την άμεση και επιτακτική λήψη μίας σχετικής απόφασης.

Όφειλαν ακόμα να έχουν διδαχθεί από το ιστορικό προηγούμενο του Νοέμβρη 1999, όταν υπέπεσε σε παρόμοιο θεσμικό λάθος το Κ.Κ.Ε., που προσέφυγε με αίτηση αναστολής στο Συμβούλιο της Επικρατείας ενάντια στην απαγόρευση της συνάθροισης για την επίσκεψη Κλίντον στην Αθήνα, που είχε λάβει τότε η κυβέρνηση Σημίτη με Υπουργό Δημόσιας Τάξης και τότε τον Μιχάλη Χρυσοχοϊδη.

Αναφέρομαι στην απόφαση της Επιτροπής Αναστολών του ΣτΕ 633/1999 με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση αναστολής εκτέλεσης του Κ.Κ.Ε. κατά της απόφασης του Γενικού Αστυνομικού Διευθυντή Αττικής, που απαγόρευε τη δημόσια υπαίθρια συνάθροιση ή πορεία οργανωμένων ομάδων στον Αερολιμένα Αθηνών και σε συγκεκριμένες οδούς στο κέντρο της Αθήνας (πολύ μικρότερη έκταση απαγόρευσης από την τρέχουσα), «για λόγους προστασίας

της δημόσιας ασφάλειας, καθόσον την ημερομηνία που αυτές θα ελάμβαναν χώρα, είχε προγραμματιστεί επίσημη επίσκεψη στην Ελλάδα του Προέδρου των Η.Π.Α. Κλίντον και απειλούνταν σοβαρός κίνδυνος για τη ζωή και σωματική ακεραιότητα του ξένου επισήμου και των μελών της αποστολής του, ο οποίος κίνδυνος δεν μπορούσε να αποτραπεί αλλιώς»

Και τότε η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας και συγκεκριμένα όχι απλά του Προέδρου του, αλλά της Επιτροπής Αναστολών του ως προς αίτημα της αιτούμενης αναστολής της απαγορευτικής διαταγής, υπήρξε απορριπτική με αποτέλεσμα την απονομιμοποίηση όλου του μπλοκ αντίστασης στην κυβερνητική απαγόρευση και την νομιμοποίηση της αστυνομικής καταστολής που με ανελέητο ξύλο, βιομηχανία χημικών και εκτεταμένες επιδρομές σε όλη σχεδόν την περιφέρεια του Δήμου Αθήνας ξυλοκόπησε και καταδίωξε άγρια χιλιάδες διαδηλωτές.

Το ίδιο μήνυμα εξέπεμψε και η προχθεσινή απορριπτική για το αίτημα προσωρινής διαταγής απόφαση της προέδρου του ΣτΕ. Το σκληρό πάθημα που υποστήκαμε, είτε φταίγαμε είτε όχι, όλοι όσοι θέλαμε να αντιταχθούμε στην κυβερνητική απαγόρευση και να πάρουμε μέρος στην πορεία του Πολυτεχνείου δεν γυρνάει πίσω. Απαίτησή μας είναι τουλάχιστον να αποτελέσει μάθημα για εκείνους που είχαν την ατυχία να πάρουν αυτήν την πρωτοβουλία, και για κάθε αντίστοιχη μελλοντική φιλοδοξία. Καμία υπερεκτίμηση των νομικών ικανοτήτων δεν επιτρέπει να παραγνωρίζονται πολιτικές συγκυρίες και σκοπιμότητες, αλλά τελικά και ο ίδιος ο θεσμικός ρόλος των ανώτατων φορέων της δικαστικής εξουσίας, ιδίως όταν μάλιστα η συνοχή του λόγου της για πρώτη φορά πλήττεται όπως παραπάνω αναδείχθηκε. Το ότι ο χώρος του κινήματος δεν διαθέτει συντακτική συνέλευση και όργανα εκπροσώπησης δεν συγχωρεί σε κανένα μέλος του την υποκατάστασή του. Καμία αστική έννοια του δικαιώματος, που πράγματι επιτρέπει αναμφισβήτητα στον καθένα να προσφεύγει και να ζητά δικαστική προστασία δεν πρέπει να παρακάμπτει την κινηματική αναλογικότητα του τρόπου άσκησής του, ή ακόμα και την ανάγκη μη άσκησής του, όταν γνωρίζει ότι αφορά

πολλαπλάσιους άλλους. Όταν η αποκατάσταση των αρνητικών συνεπειών δεν του είναι δυνατή, έχει υποχρέωση να αποφεύγει τις ενέργειες που τις προκαλούν. Ακόμα και όταν θεωρεί ότι ανάλογα πολλαπλάσιες είναι οι πιθανότητες επιτυχίας του νομικού του εγχειρήματος, οφείλει και αυτήν την πρόβλεψη του να την θέτει στα παραπάνω κριτήρια.

Και να συνειδητοποιεί ότι είναι εντελώς διαφορετική η όποιας δικονομικής μορφής συμμετοχή η παρέμβαση σε «δίκη ανοιγείσα» από το άνοιγμα μιας δίκης. Και μάλιστα όσο μεγάλης έκτασης και σημασίας. Διαφορετικά, πρόκειται για μία αυθαιρεσία πολύ μεγαλύτερη από εκείνου του «μπάχαλου» που πετάει μία πέτρα στην αστυνομία, ύστερα τρυπώνει στο κοινό μπλοκ των διαδηλωτών για να κρυφτεί και εξαιτίας της ενέργειάς του αυτής το κοινό μπλοκ των διαδηλωτών που δεν ρωτήθηκε ούτε συναίνεσε για αυτήν την πράξη, αντιμετωπίζει τα χημικά και το ξύλο.

Είναι λάθος να υποτιμά κανείς την αξία και την δυνατότητα μίας θεσμικής δικαστικής παρέμβασης, αλλά πολύ μεγαλύτερο λάθος είναι να την υπερτιμάει. Το λάθος αυτό το πληρώσαμε ακριβά και το 1999 και προχθές.

Το Πολυτεχνείο 2020

Παρά τον καθημερινό υγειονομικό εκβιασμό, την απάτη της κυβέρνησης με την γνώμη – φάντασμα της επιτροπής υγείας, την καθημερινή τρομοκρατία όλων των φορέων της κατασταλτικής εξουσίας με τις εκατοντάδες συλλήψεις, παραπομπές και επιβολές προστίμων των προηγούμενων ημερών, την συγκοινωνιακή δυσχέραση πρόσβασης, την ασφυκτική αστυνομοκρατία, τις απειλές ξυλοδαρμού, συλλήψεων και προστίμων, χιλιάδες αγωνιστές, Αθηναίοι (αλλά και στη Θεσσαλονίκη, στην Καρδίτσα, στα Γιάννενα, στην Πάτρα, στην Ηγουμενίτσα, στο Ρέθυμνο και αλλού) και δεκάδες οργανώσεις της αριστεράς τίμησαν την αποστολή τους, δήλωσαν παρόντες στην επέτειο του Πολυτεχνείου και προσπάθησαν να διαδηλώσουν. Τήρησαν στο ακέραιο και με την καθοδήγηση των αγωνιζόμενων νοσοκομειακών γιατρών τα μέτρα προστασίας, απέναντι σε αστυνομικά ασκήρια, που ο ένας δίπλα

στον άλλον σε δημόσια θέα αποτελούσαν εστία κινδύνου και μεταξύ τους και προς όσους έρχονταν σε επαφή. Στάθηκαν με αξιοπρέπεια απέναντι στην επέλαση των χημικών του νερού και των συλλήψεων. Στέρησαν από την αστυνομία και την κυβέρνηση το ηθικό πλεονέκτημα αποφεύγοντας τα επεισόδια.

Είναι η πρώτη φορά που αστυνομική ανακοίνωση δικαιολογεί την καταστολή επικαλούμενη όχι τη συμπεριφορά των διαδηλωτών, αλλά το ότι «τηρήθηκε ο νόμος». Φυσικά δεν τηρήθηκε κανένας νόμος, παρά μία αντισυνταγματική και απατηλή απόφαση του αρχηγού ΕΛ.ΑΣ. στηριγμένη σε μία ανύπαρκτη γνώμη της Επιτροπής Προστασίας της Υγείας. Το ψέμα έχει κοντά ποδάρια. Πόσες τέτοιες άλλωστε θα δούμε από σήμερα και μετά που λήγει η ισχύς της ; Πιστεύω καμία δεν πρόκειται να αποτολμήσει. Οι νομικές αντιστάσεις που αναδείχθηκαν και στο εύρος και στη σύνθεση και στην ποιότητά τους είναι ικανές να την αποδομήσουν ξανά. Ενώ ακόμα και οι διορισμένοι γιατροί της Επιτροπής δεν δείχνουν πρόθυμοι να την στηρίξουν.

Φυσικά η στρατιωτική ισχύς της κυβέρνησης και της αστυνομίας φάνηκε στο δρόμο, στην Πανεπιστημίου, στα Σεπόλια και αλλού. Διέλυσε τις διαδηλώσεις, κατάβρεξε και κυνήγησε, προσήγαγε και συνέλαβε, μετέφερε σηκωτούς στα τέσσερα διαδηλωτές, μπήκε σε σπίτια και έδειρε ολόκληρες οικογένειες. Αλλά αυτό δεν είναι δείγμα νίκης, παρά αδυναμίας.

Και το 1973 τα τάνκς μπήκαν μέσα στο Πολυτεχνείο. Αλλά η **ανυπακοή νίκησε** και σε λίγους μήνες η χούντα αποτελούσε παρελθόν.

Όσο πιο βαθύ γίνεται το σκοτάδι, τόσο πιο κοντά πλησιάζει το ξημέρωμα.

Αθήνα, 18/11/2020

Κώστας Παπαδάκης

Η σύγκρουση των εθνικισμών στην Ανατολική Μεσόγειο: Μία εισαγωγή

του Αλέξη Ηρακλείδη*

Η σύγκρουση των εθνικισμών στην Ανατολική Μεσόγειο:

μία εισαγωγή

Ο εθνικισμός είναι η ιδεολογία που θεωρεί ότι η εθνική οντότητα πρέπει να συμπίπτει με την κρατική. Ο εθνικισμός επιδιώκει τη συλλογική πολιτική έκφραση, ανάπτυξη και επιβίωση ενός έθνους, την ένωση των μελών του υπό μία πολιτική στέγη (με ανεξαρτησία, ένωση, ίδρυση αυτονομίας ή ομόσπονδου κράτους) και, σε ορισμένες περιπτώσεις, επιδεικνύει και αλυτρωτισμό (*irredentism*), δηλαδή την επέκταση με εθνοτικά ή εθνικά και ιστορικά κριτήρια σε γειτονικές χώρες.

Υπάρχουν δύο κύριες επιστημονικές θεωρίες για τον εθνικισμό, ο μοντερνισμός και ο εθνοσυμβολισμός. Κατά τον μοντερνισμό, το έθνος ως συλλογική ταυτότητα και η αντίστοιχη ιδεολογία του εθνικισμού είναι προϊόν των δύο τελευταίων αιώνων της ανθρώπινης ιστορίας. Τα έθνη και ο εθνικισμός είναι ανθρώπινες κατασκευές και μύθοι που δημιουργήθηκαν από τα τέλη του 18ου αιώνα και εξακολουθούν να δημιουργούνται μέχρι σήμερα, με τους ιδεολόγους κάθε έθνους να επινοούν την παράδοση και την εθνική ιστορία εκάστου καινούργιου έθνους.

Ο εθνοσυμβολισμός συμφωνεί ως προς το σύγχρονο του έθνους και του εθνικισμού, και ότι ο εθνικισμός όντως «κατασκευάζει» το έθνος και όχι το αντίθετο, αλλά τα εθνοτικά σύμβολα προϋπάρχουν (γλώσσα, θρησκεία, κουλτούρα, κοινή ζωή και

ιστορία σε μία περιοχή) και δεν «εφευρίσκονται» από το μηδέν. Με άλλα λόγια, αν δεν προϋπάρχουν εθνοτικές ρίζες, δεν ριζώνει ένα εθνικό δέντρο και όποτε αυτό έχει επιχειρεί έχει αποτύχει.

Το έθνος, η εθνική ταυτότητα και η εθνική ιδεολογία (εθνικισμός) θεμελιώνονται με την καθιέρωση και πλήρη αποδοχή μίας «εθνικής ιστορίας», που με πειστικά επιχειρήματα (πειστικά για τον λαό στον οποίο αναφέρονται, αλλά συχνά ακατάληπτα ή φανταστικά για τους λοιπούς λαούς) αποδεικνύει την ύπαρξη και συγκρότηση της εθνικής ταυτότητας. **Οι εθνικές ιστορίες προεκτείνουν αναχρονιστικά την ύπαρξη ενός έθνους σε ένα μακρινό και ένδοξο παρελθόν, σε εποχές που δεν υπήρχε η σημερινή έννοια και αίσθηση του έθνους, της εθνικής ταυτότητας ή του εθνικισμού.** Εθνικοί ιστορικοί, συχνά διαπρεπείς και ως επιστήμονες, ερμήνευσαν το παρελθόν του λαού τους ως ενιαίο και συνεχές στον χώρο και τον χρόνο.

Η εθνική ιστορία έχει επιλεκτική μνήμη, κρύβει και αποσιωπά τα «δυσάρεστα οικογενειακά μυστικά» της εθνικής πορείας και εμπεριέχει ηθελημένα ή μη ιστορικά λάθη, όπως είχε πρώτος παρατηρήσει ο Ernest Renan, π.χ. ένοπλες συγκρούσεις ή αποτρόπαιες πράξεις και σφαγές εντός του μετέπειτα έθνους ξεχνιούνται ή αποσιωπούνται.

Το εγχείρημα αυτό της εθνοκατασκευής μοιραία καταλήγει στον εθνοκεντρισμό: θετική αυτο-εικόνα, αρνητική για τους κατά καιρούς ιστορικούς αντιπάλους. Ο εθνοκεντρισμός «είναι ο τεχνικός όρος για εκείνη τη θέαση των πραγμάτων κατά την οποία η δική μας ομάδα είναι το κέντρο των πάντων, και όλες οι άλλες ομάδες ιεραρχούνται και αποτιμώνται με αναφορά σε αυτήν».

Στο πλαίσιο του εθνοκεντρισμού βλέπουμε τους εαυτούς μας ενάρετους, δίκαιους και ανώτερους, τους άλλους ως άξιους περιφρόνησης, άδικους και κατώτερους, αποδίδουμε στους άλλους τις δικές μας δυσκολίες, δεν τους εμπιστευόμαστε, τους μισούμε, τους φοβόμαστε και σε περίπτωση ένοπλης σύγκρουσης μαζί τους, το να τους φονεύουμε αποτελεί αξιέπαινη και ανδρεία

πράξη.

Μια και το θέμα μας είναι ο εθνικισμός στην Ανατολική Μεσόγειο θα αναφερθώ σε τέσσερις εθνικισμούς και εθνικές αφηγήσεις που και οι τέσσερις σε κάποια ιστορική στιγμή επέδειξαν αλυτρωτισμό και επιθετικότητα έναντι γειτονικών χωρών ή έναντι μειονοτήτων στη χώρα τους: στο ελληνικό, τον ελληνοκυπριακό, τον τουρκικό και στον σιωνισμό των Ισραηλινών.

Στην ελληνική περίπτωση το αφήγημα που επικράτησε πλήρως ως θέσφατο είναι βέβαια το αφήγημα του Κωνσταντίνου Παπαρρηγόπουλου που αντικατέστησε αυτό του Αδαμαντίου Κοραή, δηλαδή της ύπαρξης και της συνέχειας τους ελληνικού έθνους στο ίδιο χώρο από τους Ομηρικούς χρόνους μέχρι σήμερα (αντιθέτως ο Κοραής και οι πολλοί οπαδοί στην Ελλάδα, υποστήριζαν ότι οι Έλληνες εξαφανίστηκαν από το προσκήνιο της ιστορίας με την Μάχη της Χαιρώνειας (338 π.Χ.) και συνεπώς οι Μακεδόνες και μετά οι Βυζαντινοί ήταν κατακτητές των Ελλήνων και πάντως όχι Έλληνες.

Υπάρχουν και δύο άλλα αφηγήματα που όμως δεν επιδιώκουν αντικατάσταση του Παπαρρηγοπούλειου σχήματος, αλλά την προσθήκη κάποιων αποχρώσεων, συγκεκριμένα του αριστερού Σβορώνου, του δεξιού Βακαλόπουλου και άλλων που μιλούν για μια πρώτη ανάδυση του ελληνικού έθνους κατά τον 13^ο με 15^ο αιώνα, κυρίως με τον νέο-Πλατωνικό φιλόσοφο Γεώργιο Γεμιστό-Πλήθωνα και ορισμένους άλλους. Και υπάρχει και το ακραίο αφήγημα του θεολόγου Χρήστου Γιανναρά, που οι αντίπαλοι του έχουν ονομάσει νέο-Ορθοδοξία που δαιμονοποιεί τόσο τη Δύση όσο και τους Τούρκους.

Πάντως σε όλα ανεξαιρέτως τα ελληνικά αφηγήματα και στα τέσσερα, η Οθωμανική Αυτοκρατορία, η Τουρκία και η Τούρκοι δαιμονοποιούνται ως βάρβαροι, κατακτητές, αιμοσταγείς, κλπ , και επεκτατικοί, μη σεβόμενοι τα διεθνή σύνορα, απειλητικοί κλπ. .

Η κύρια αντίρρηση στο σχήμα του Παπαρρηγοπούλειο σχήμα ήρθε,

αρχικά, από τον Γιάννη Κορδάτο στον Μεσοπόλεμο, τον οποίο κατακεραύνωσαν ως προδότη. Σήμερα οι πιο σοβαροί μη εθνικιστές Έλληνες ιστορικοί και άλλοι κοινωνικοί επιστήμονες αποδομούν, εξυπακούεται, το Παπαρρηγοπούλειο σχήμα, όπως, σημειωτέον, κάνουν και άλλοι ιστορικοί σε γειτονικές χώρες για τα δικά τους εθνικά ιστορικά αφηγήματα, για να αναφερθώ σε τρεις περιπτώσεις που γνωρίζω καλά, στη Βόρεια Μακεδονία, την Βουλγαρία και την Τουρκία.

Στην ελληνοκυπριακή ιστορική αφήγηση έχει επικρατήσει το ελληνικό, το Παπαρρηγοπούλειο σχήμα, με μόνο μια μειοψηφία, κυρίως αριστερών (μελών ή προσκείμενων στο ΑΚΕΛ) να το αμφισβητούν, παίρνοντας το νήμα από τον Κορδάτο. Οι δεύτεροι μιλούν για μια πιο σύνθετη και πολύ πιο πρόσφατη συνείδηση της ύπαρξης ελληνικής ταυτότητα, τονίζουν την αίσθηση μιας κυπριακής ταυτότητας διακριτής από την ελληνική, μια ελληνοκυπριακή ταυτότητα και όχι σκέτη ελληνική. Και βέβαια δεν δαιμονοποιούν τους Τουρκοκύπριους (Τ/Κ από εδώ και στο εξής), το αντίθετο μάλιστα.

Ωστόσο η κυρίαρχη αφήγηση των Ε/Κ θεωρεί του ίδιους πιο γνήσιους Έλληνες και από τους Έλληνες (Ελλαδίτες, όπως τους λένε, ή «καλαμαράδες») και κατεξοχήν δαιμονοποιεί τους Τ/Κ. Τους θεωρούν σκέτους Τούρκους, όχι γηγενείς στη μεγαλόνησο, φερέφωνο της Τουρκίας και όπως οι Τούρκοι βάρβαροι, κλπ. Δηλαδή οι Τ/Κ δεν αναγνωρίζονται από τους περισσότερους Ε/Κ όπως ορίζουν οι ίδιοι τους εαυτούς. Το στοιχείο αυτό, μαζί με τον έντονο εθνικισμό των περισσότερων Ε/Κ, είναι ένας από τους κύριους λόγους για την μη επίλυση του Κυπριακού, με ευθύνη των Ε/Κ, και κυρίως λόγω της της αδυνατότητας τους να αποδεχθούν τους Τ/Κ ως ισότιμους σε ένα επανενωμένο διζωνικό ομόσπονδο Κυπριακό κράτος.

Εξυπακούεται ότι για την πλειονότητα των Ε/Κ ο δαίμονας είναι η Τουρκία, «ο αιμοδιψής Αττίλας». Γι' αυτό τους είναι αδύνατον να πιστέψουν ότι ο Ερντογάν ήταν όντως υπέρ της επανένωσης και ομοσπονδιακής λύσης το 2003-2004 (και για μια δεκαετία), ούτε ότι στο Κραν Μοντανά (2017) η Τουρκία ήταν έτοιμη να δεχθεί

αλλαγή των εγγυήσεων και απόσυρση των κατοχικών στρατευμάτων.

Έρχομαι τώρα στην περίπτωση των Τούρκων της Τουρκίας στο κράτος που δημιουργήθηκε το 1922-1923. Στην τουρκική περίπτωση δεν υφίσταται μια κυρίαρχη εθνική αφήγηση όπως στην Ελλάδα, αλλά τέσσερις: (1) ο παντουρκισμός, (2) Ανατολισμός, (3) Τουρκική Ιστορική θέση (Κεμάλ Ατατούρκ) και (4) Τουρκική-Ισλαμική σύνθεση.

Σε όλες αυτές, πλην της Ανατολίας, οι Έλληνες (Βυζαντινοί, σύγχρονοι Έλληνες από την Ελληνική Επανάσταση και μετά) δαιμονοποιούνται ως άξεστοι, φανατικοί εθνικιστές, θρησκόληπτοι, Χριστιανοί Ορθόδοξοι φονταμενταλιστές, αιμοσταγείς, και επεκτατικοί, μη σεβόμενοι τα διεθνή σύνορα, απειλητικοί εναντίον τους.

Σε σχέση με το πώς βλέπουν οι μεν τους δε θα επανέλθω μετά, όταν δούμε το Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο.

Ας πάμε τώρα σε μια άλλη περίπτωση στο Ισραήλ. Στην περίπτωση των Ισραηλινών υπάρχουν κατά βάση τρεις εθνικές αφηγήσεις. Και οι τρεις μιλάνε για το Βιβλικό Ισραήλ, αλλά κατά τα άλλα διαφοροποιούνται.

Οι αριστεροί και κεντροαριστεροί του Εργατικού Κόμματος, με τους πατέρες του Ισραήλ, Weizman και Ben Gurion, που κυριαρχούσαν πριν από την ανεξαρτησία και τα πρώτα 20 χρόνια της ανεξαρτησίας του Ισραήλ, διαθέτουν έναν εθνικισμό, τον σιωνισμό, που είναι μη θρησκευτικός (παρόλο που η ταυτότητα των Ισραηλινών στηρίζεται κατά κύριο λόγο στη θρησκεία). Κατ'αυτόν τον σιωνισμό δικαίωμα στην Παλαιστίνη θα το έχουν τελικά οι πιο ικανοί, οι πιο δουλευταράδες, δηλαδή οι Εβραίοι-Ισραηλινοί και όχι οι ανίκανοι, νωθροί και θρησκόληπτοι Άραβες. Ωστόσο, σε σχέση με την επίλυση της διένεξης Ισραήλ-Παλαιστινίων είναι υπέρ της επιστροφής εδάφους (δηλαδή των Κατεχομένων από το Ιούνιο του 1967) με αντάλλαγμα την ειρήνη.

Ο αντίπαλος του αριστερού αυτού σιωνισμού ήταν από τον Μεσοπόλεμο και μετά, ο σιωνιστικός ρεβιζιονισμός του

Jabotinsky, που πρέσβευε ότι, ασχέτως δίκαιου ή άδικου, θα πάρουμε το Βιβλικό Ισραήλ των προγόνων μας δια των όπλων (με τις ξιφολόγχες μας) και μετά θα επεκταθούμε και θα διπλασιαστούμε, όπως έκαναν οι Έλληνες από το 1821 μέχρι το 1922. Όσο για τους Παλαιστίνιους απλούστατα δεν υπάρχουν, είναι απλώς Άραβες και ως εκ τούτου ας πάνε να ζήσουν στα αχανή αραβικά εδάφη που διαθέτουν και πετρέλαιο.

Ο ρεβιζιονισμός αυτός σιωνισμός υιοθετήθηκε από τη δεξιά, από το Κόμμα Λικούντ (τώρα του Νετανιάχου). Όπως είχε πει ο πρώτος ηγέτης του Λικούντ που έγινε πρωθυπουργός, ο Μεναχίν Μπέγκιν, στο ισραηλινό του ακροατήριο, μην τολμήστε ποτέ να πείτε ότι υπάρχουν Παλαιστίνιοι ως ξεχωριστός λαός, γιατί αν το κάνετε, είναι σαν να ήρθαμε και να τους κατακτήσαμε αδίκως, και πάντως όλοι οι Άραβες της περιοχής μας είναι τρομοκράτες.

Δηλαδή όπως και στην περίπτωση των Ε/Κ έναντι των Τ/Κ, οι Παλαιστίνιοι δεν αναγνωρίζονται γι' αυτό που θέλουν να είναι, ως Παλαιστίνιοι. Και οι Παλαιστίνιοι από την πλευρά τους, ειδικά οι αριστεροί, υποστηρίζουν, στα σοβαρά, ότι οι Ισραηλινοί δεν είναι έθνος αλλά μόνο θρησκεία και η έλευση τους στη καρδιά της Μέσης Ανατολής καταχθόνιο σχέδιο των ιμπεριαλιστών της Ευρώπης και της Αμερικής εναντίον των Αράβων, των νόμιμων κατοίκων της περιοχής.

Πάντως στους δύο αρχικούς σιωνισμούς (στον αριστερό αλλά και στον δεξιό) η θρησκεία ήταν εκτός και εκτός ήταν και οι Ορθόδοξοι Εβραίοι, με ή χωρίς πολιτικά κόμματα.

Τα πράγματα όμως χειροτέρεψαν όταν ο δεύτερος σιωνισμός, ο δεξιός, του Λικούντ, μπολιάστηκε από τον εβραϊκό θρησκευτικό φονταμενταλισμό, κάτι που συνέβη από τον Αραβο-Ισραηλινό Πόλεμο του Ιουνίου του 1967 και μετά. Ο σιωνισμός αυτός, γνωστός ως «νέος σιωνισμός» ή «εβραϊκός δογματισμός» (των δύο ραβίνων Κουκ, πατέρα και γιού) είναι ακόμη πιο αλυτρωτικός και εχθρικός προς τους Παλαιστίνιους που τους θεωρεί Ναζί, έτοιμους να επιδοθούν σε νέο Ολοκαύτωμα. Κατά συνέπεια πρέπει να εκδιωχθούν και να αντιμετωπιστούν δια της ένοπλης βίας. Η

εκδίωξη των Αράβων και ο πόλεμος εναντίον τους είναι «θέλημα Θεού», όπως οι καταστροφή των Καναϊτών από τους Εβραίους στο Βιβλικό Ισραήλ. Στόχος το Ερέτζ Γισραέλ (επανενωμένη Ιουδαία και Σαμάρια), δηλαδή η προσάρτηση τόσο των Ιεροσολύμων όσοι και της Δυτικής Όχθης του Ιορδάνη, γίνεται για λόγους εθνικής ταυτότητας και ιουδαϊκής θρησκείας. Συνεπώς δεν χωράει, σε καμία περίπτωση επιστροφή εδαφών και τελική ειρήνη με τους Άραβες, αλλά μόνο πυγμή και πόλεμος.

Ας επιστρέψουμε όμως και πάλι στην ελληνοτουρκική διαπλοκή. Προκειμένου να κατανοήσουμε καλύτερα τον ελληνικό και τον τουρκικό εθνικισμό, που όπως με τους Κυπρίους και τους Ισραηλινούς-Παλαιστίνιους, ο ένας τρέφει τον άλλο, απαραίτητο είναι να δούμε πως αντιλαμβάνεται εκάστη πλευρά τον Άλλο, εικόνες και στερεότυπα που στηρίζονται πλέρια στις εκατέρωθεν εθνικές αφηγήσεις, στο εκατέρωθεν εθνικισμό και εθνοκεντρισμό.

Σήμερα μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας επικρατεί απόλυτη έλλειψη εμπιστοσύνης και βαθύτατη καχυποψία, η βεβαιότητα ότι η άλλη πλευρά θέλει να μας βλάψει με τον χειρότερο δυνατόν τρόπο, βάλει κατά των δικαίων μας, βάλει κατά των καίριων και νομιμοποιημένων ζωτικών εθνικών μας συμφερόντων.

Σε ότι αφορά το Αιγαίο, η Ελλάδα είναι πεπεισμένη (όπως ήταν πριν την ύφεση του 1999) ότι η Τουρκία είναι αναθεωρητική στο Αιγαίο, στο πλαίσιο και ενός αναδυόμενου «νέο-Οθωμανισμού», όπως αποκαλείται, που είναι πιο εμφανής σήμερα λόγω Ερντογάν που φέρεται σχεδόν σαν «σουλτάνος» (όπως τον δείχνουν συχνά όχι μόνο τα ελληνικά ΜΜΕ, αλλά και τα ξένα).

Κατά την Αθήνα, η Άγκυρα επιζητεί, από το 1973 και μετά, την ανατροπή του υπάρχοντος *status quo* στο Αιγαίο. Κατόπιν αυτού, κεντρική επιδίωξη της εθνικής στρατηγικής είναι πώς να αντιμετωπισθεί πιο αποτελεσματικά ο «τουρκικός αναθεωρητισμός» στο Αιγαίο και αλλού, στη Δυτική Θράκη, στην Κύπρο, στην Αν. Μεσόγειο.

Αντιθέτως η κυρίαρχη τουρκική άποψη σε ότι αφορά το Αιγαίο

είναι ότι η Ελλάδα (και όχι εκείνη) είναι αναθεωρητική στη περιοχή αυτή. Η Ελλάδα επιζητεί εδώ και δεκαετίες να αλλάξει το υπάρχον *status quo* στο Αιγαίο υπέρ της και σε βάρος της Τουρκίας. Ο ελληνικός αναθεωρητισμός στο Αιγαίο φαίνεται από τα εξής: τη συνεχή αναφορά-απειλή για επέκταση της αιγιαλίτιδας ζώνης από τα 6 στα 12 ναυτικά μίλια, την επαναστρατικοποίηση των νήσων του Ανατολικού Αιγαίου, την παλαιότερη (το 1931) επέκταση τους εναερίου στα 10 ναυτικά μίλια (αντί των 6 που θα έπρεπε να είναι για να συνάδει με την αιγιαλίτιδα ζώνη), που συνεχίζεται και διατηρείται μέχρι και σήμερα, και την κατάχρηση των αρμοδιοτήτων της που απορρέουν από τον έλεγχο της εναερίου κυκλοφορίας.

Η Τουρκία είναι πεπεισμένη ότι η Ελλάδα εκλαμβάνει το Αιγαίο ως «ελληνική λίμνη», σαν να μην υπάρχει άλλη παράκτια χώρα στη θάλασσα αυτή και μάλιστα με ακτογραμμή στο Αιγαίο σχεδόν 3000 χιλιομέτρων.

Για μια πληρέστερη κατανόηση της γενικότερης τουρκικής στάσης με αντίκτυπο και στα θέματα του Αιγαίου, θα πρέπει να αναφερθώ και στο «σύνδρομο των Σεβρών» ή «φοβία των Σεβρών». Ο μπαμπούλας αυτός των Τούρκων είναι ο φόβος επανεμφάνισης μίας κατάστασης όπως αυτή που δημιουργήθηκε με τη Συνθήκη των Σεβρών (Αύγουστος 1920) που, αν εφαρμοζόταν, η Τουρκία θα διέθετε λιγότερο από το ένα τρίτο του σημερινού της μεγέθους.

Για τους Τούρκους πρόκειται για το τρόπο της συρρίκνωσης και του διαμελισμού της χώρας τους που δεν αποτελεί μόνο παρανοϊκή αφήγηση των αδών Τούρκων με ελλιπή παιδεία και άγνοια της διεθνούς πολιτικής, αλλά αντίληψη με τεράστια απήχηση σε πολιτικούς (και όχι μόνο σε εθνικιστές πολιτικούς), στρατιωτικούς, δημοσιογράφους, ανώτατους διπλωματικούς αλλά και πολλούς διανοούμενους, δεξιούς (εθνικιστές και ισλαμιστές), κεντροαριστερούς (κεμαλικούς) και αριστερούς.

Μάλιστα οι περισσότεροι Τούρκοι πιστεύουν ότι οι Σέβρες το 1920 δεν ήταν κάτι το ιστορικά μοναδικό, αλλά η στιγμή που οι Ευρωπαίοι προσπάθησαν να πράξουν αυτό που πάντοτε ήθελαν, και

αυτό επιδιώκουν να κάνουν ακόμη και σήμερα.

Στα πλαίσια του συνδρόμου των Σεβρών εξέχουσα θέση κατέχει η Μεγάλη Ιδέα, που η πλειονότητα των Τούρκων θεωρεί ότι έχει αναβιώσει στην Ελλάδα από τη δεκαετία του 1950 και ισχύει μέχρι και σήμερα ως εξής: με μίνιμουμ επιδιώξεις της Ελλάδας μία ελληνική Κύπρο ή μία Κύπρο ενωμένη με την Ελλάδα, είτε έμμεσα ενωμένη μέσω Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Αιγαίο «ελληνική λίμνη»· και μάξιμουμ επιδιώξεις της Ελλάδας την προσάρτηση της Ίμβρου και της Τενέδου, την κατοχή της Κωνσταντινούπολης, ελληνικό κράτος στο Πόντο και προσάρτηση της Σμύρνης.

Γενικότερα, στην Τουρκία επικρατεί, σε πολλές μελέτες και σε παρουσιάσεις των ελληνοτουρκικών σχέσεων στα ΜΜΕ και αλλού, η ακόλουθη ρήση που εκλαμβάνεται ως αξίωμα: «Η ελληνική εξωτερική εδράζεται στη Μεγάλη Ιδέα, συνεπώς είναι επεκτατική. Η τουρκική εξωτερική πολιτική εδράζεται στο 'Εθνικό Σύμφωνο' (Misak-i-Milli), συνεπώς είναι αμυντική».

Τέλος, οι Τούρκοι πιστεύουν ότι υφίσταται εναντίον τους προσπάθεια «Ορθόδοξης περικύκλωσης», με πρωταγωνιστές τους Έλληνες, τους Ρώσους, τους Αρμένιους και τους Ελληνοκύπριους.

Και οι Έλληνες από την πλευρά τους πιστεύουν ότι υπάρχει εναντίον τους προσπάθεια δημιουργίας ενός ανθελληνικού «μουσουλμανικό τόξου στα Βαλκάνια» τουρκικής έμπνευσης.

Σε σχέση με το Κυπριακό η Τουρκία βλέπει ως υπεύθυνους για τη μη λύση τους Ε/Κ όπως συνέβαινε παλιότερα με τον απορριπτικό Πρόεδρο Τάσσο Παπαδόπουλο.

Ειδικότερα σε σχέση με την Ανατολική Μεσόγειο η Τουρκία θεωρεί ότι η Ελλάδα, με την Κύπρο συν το «μισητό Ισραήλ», προσπαθούν να την περικυκλώσουν και να την περιορίσουν μόνο στα χωρικά της ύδατα, ενώ η ακτογραμμή της είναι στην Αν. Μεσόγειο ή μεγαλύτερη από όλα τα εκεί κράτη, κάτι προφανώς άδικο, αλλά και εχθρικό. Ότι και να λένε οι Έλληνες ιθύνοντες (ο ΣΥΡΙΖΑ ως κυβέρνηση ή η Νέα Δημοκρατία σήμερα), ότι η συμφωνία με την

Αίγυπτο ή ο αγωγός EastMed δεν στρέφεται κατά της Τουρκίας, δεν τους πείθει και δεν τους καθουχάζει και όλα αυτά τα βλέπουν και σε συνδυασμό με την αρνητική στάση του Προέδρου Αναστασιάδη και την «κολεγιά» με τον Νετανιάχου.

***Ο Αλέξης Ηρακλείδης είναι Ομότιμος Καθηγητής Παντείου ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ και Επίλυσης Κρίσεων**

Οι δικηγόροι δεν θα γίνουν πρόβατα που επιλέγουν τους όρους σφαγής τους!

ΟΙ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΔΕΝ ΘΑ ΓΙΝΟΥΝ ΠΡΟΒΑΤΑ ΠΟΥ ΕΠΙΛΕΓΟΥΝ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΣΦΑΓΗΣ ΤΟΥΣ

ΚΛΕΙΣΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΟΣΟ ΔΙΑΡΚΕΙ Η ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΗΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ !

Η σημερινή ανακοίνωση για το νέο κλείσιμο από τις 7.11.2020 υπερβαίνει και εκ των πραγμάτων δίνει λύση στη διαμάχη μεταξύ των συνδικαλιστικών φορέων δικαστών, εισαγγελέων και γραμματέων αφενός και δικηγόρων αφετέρου σχετικά με την ανάγκη να κλείσουν τα δικαστήρια λόγω της πανδημίας η μη.

Και αποτελεί ευκαιρία να διατυπωθούν μερικά σχόλια και σκέψεις σχετικά.

1. Η νομιμοποίηση της θεσμικής εκπροσώπησης από την Ολομέλεια των Προέδρων και τον Πρόεδρο του Δ.Σ.Α. είναι αναμφισβήτητη. Την έχω υπηρετήσει επί σειρά ετών και ο ίδιος. Αλλά η αφόρητη πίεση που άσκησαν μέχρι τώρα για να παραμείνουν τα δικαστήρια της Αθήνας ανοιχτά παρά την εξάπλωση της πανδημίας είναι εσφαλμένη και είμαι βέβαιος ότι αντανακλά στρεβλά τις

διαθέσεις και τις επιθυμίες του δικηγορικού σώματος, ενώ κατ'αποτέλεσμα υπηρετεί μόνο την κυβέρνηση και όχι τους δικηγόρους και την κοινωνία.

2. Η αντιμετώπιση της πανδημίας σήμερα αναμφισβήτητα προϋποθέτει λήψη σοβαρότερων μέτρων από εκείνα που είχαν ληφθεί τον Μάρτιο 2020. Τότε χωρίς πολύ σκέψη και με έναν αριθμό κρουσμάτων όχι μεγαλύτερο από 100 την ημέρα, τα δικαστήρια έκλεισαν, όπως και όλες σχεδόν οι παραγωγικές δραστηριότητες, πάρθηκαν και άλλα ακόμα αυστηρότερα μέτρα και η πανδημία αντιμετωπίστηκε.

Αποδείχθηκε όμως γρήγορα ότι οι θυσίες του ελληνικού λαού και μεταξύ αυτού και των δικηγόρων, που δεν θα ξεχάσουν την εξαπάτηση τους από την κυβέρνηση με το κόλπο των voucher και την ελλιπή αποζημίωση τους για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα που έμειναν χωρίς δουλειά, είχαν προγραμματισθεί για να εξυπηρετήσουν την διαχείριση της επερχόμενης θερινής τουριστικής περιόδου του 2020.

Προφανώς η κυβέρνηση ονειρευόταν και προετοίμασε μία Ελλάδα – υγειονομικό παράδεισο για τον τουρισμό σε σχέση με τις μαστιζόμενες από πολλαπλάσια κρούσματα Ιταλία και Ισπανία και πίστεψε ότι η «βαρειά βιομηχανία» θα πιάσει την καλή και θα ρεφάρει.

Πολύ γρήγορα και εύκολα άνοιξε τις πύλες της από στεριά και αέρα για να εισρεύσει ο πολυπόθητος τουρισμός, προκειμένου να εξυπηρετηθούν τα συμφέροντα των αεροπορικών και τουριστικών εταιριών.

Το αποτέλεσμα ήταν ο άμεσος πολλαπλασιασμός των κρουσμάτων, η μεταφορά τους από την νησιωτική χώρα στις μεγάλες πόλεις και στην συνέχεια η ακατάσχετη εξάπλωση τους. Σήμερα ο ρυθμός των ημερήσιων κρουσμάτων έχει εικοσαπλασιαστεί από εκείνον του Μαρτίου 2020, καθώς ο ημερήσιος αριθμός περνάει και τα δύο χιλιάδες κρούσματα, ενώ μπαίνουμε πιά στον χειμώνα. Η κυβέρνηση συμπεριφέρθηκε σαν καπιταλιστής τζογαδόρος. Εχασε αλλά αρνείται να πληρώσει.

Η απόφαση για καραντίνα το Νοέμβρη έχει το ίδιο ομολογημένο σκεπτικό : θυσιάζουμε έναν μήνα νεκρό για την αγορά με στόχο

να μειωθούν τα κρούσματα ώστε τον Δεκέμβρη η αγορά να ανοίξει. Και να αρχίσει νέο κύμα και τότε !

3. Το Εθνικό Σύστημα Υγείας σε ελάχιστα καλύτερη κατάσταση βρίσκεται από εκείνη του Μαρτίου 2020, καθώς ούτε η αύξηση του αριθμού των Μ.Ε.Θ., ούτε οι προσλήψεις του προσωπικού που έγιναν είναι ικανές για να αποκαταστήσουν τα κενά και να εξασφαλίσουν την δυνατότητα υποδοχής περιστατικών διασωλήνωσης που θα προκύψουν από τα κρούσματα.

Κάτω από τις συνθήκες αυτές και με το εμβόλιο για την αντιμετώπιση της πανδημίας να μην είναι ορατό ως ενδεχόμενο στο άμεσο μέλλον, απαιτούνται προφανώς σοβαρότερα μέτρα, πέρα από τη μάσκα και τις αποστάσεις.

Τέτοια δεν είναι η απολύτως αντισυνταγματική απαγόρευση της κυκλοφορίας και μάλιστα χωρίς εξαιρέσεις που επιβλήθηκε πρόσφατα, έστω και για περιορισμένες ώρες την νύχτα και που ως μέτρο το μόνο που προσφέρει είναι να ερεθίζει τις ορέξεις της εξουσίας για την περιστολή των στοιχειωδών συνταγματικών δικαιωμάτων των πολιτών.

Αυτά άραγε δεν απασχολούν τους ανταγωνιζόμενους εκπροσώπους του χώρου της δικαιοσύνης ; Δεν θυμάμαι καμμία σχετική ανακοίνωση, έστω και λιγότερο μαχητική.

Είναι ο περιορισμός των παραγωγικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων, οι οποίες συνεπάγονται μετακινήσεις και συγχρωτισμό, ιδίως σε κλειστούς χώρους, και κίνδυνο μετάδοσης των κρουσμάτων.

4. Μία από αυτές τις δραστηριότητες είναι φυσικά και τα δικαστήρια. Εφελκύνουν χιλιάδες διαδίκων, μαρτύρων, δικηγόρων, τεχνικών συμβούλων, αλλά και γραμματέων, υπαλλήλων, δικαστών, εισαγγελέων και λοιπά καθημερινά, ενώ προκαλούν ισάριθμες τουλάχιστον μετακινήσεις για προπαρασκευαστικές εργασίες (συναντήσεις σε δικηγορικά γραφεία, προετοιμασίες εκδικάσεων κ.λ.π.). Το γεγονός, ότι από το κλείσιμο των δικαστηρίων οι μη έμμισθοι (μαχόμενοι) δικηγόροι είναι εκείνοι, οι οποίοι θα πεινάσουν σε αντίθεση με γραμματείς, υπαλλήλους, δικαστές, εισαγγελείς κ.λ.π., των οποίων ο μισθός τρέχει αδιατάρακτα,

είναι αλήθεια.

Αλλά αυτό δεν είναι αιτία να αναλάβουμε μία τεράστια ευθύνη απέναντι στην κοινωνία για να προτάξουμε τη βιοποριστική μας ανάγκη και να δώσουμε το μήνυμα ότι αψηφούμε τον κίνδυνο από την εξάπλωση της πανδημίας μπροστά στο να μην πεινάσουμε, όταν μάλιστα είναι προφανές ότι τα δικαστήρια και αν ακόμα είναι ανοιχτά θα υπολειμθούν, οι υποθέσεις θα αναβάλλονται πολύ ευκολότερα λόγω κρουσμάτων, ασθενειών, φόβου μετάδοσης, δυσχέρειας μετακινήσεων κ.λ.π., ενώ η ελεεινή οικονομική κατάσταση όλου του κόσμου είναι προφανές, ότι θα οδηγήσει σε μειωμένες αμοιβές, καθυστερήσεις πληρωμών κ.λ.π.

Αλλωστε με ποια ψυχολογία να δουλέψει κανείς απερίσπαστος σε ένα νεκρό περιβάλλον και με ψυχολογία διάχυτου καθημερινού κινδύνου ;

Και τι σημαίνει ακριβώς «ανοιχτά δικαστήρια» ;

Οι ουρές στην είσοδο του Ειρηνοδικείου ;

Τα ραντεβού μετά από δέκα μέρες στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών για να πάρεις μία δικογραφία ;

Οι υποχρεωτικές ηλεκτρονικές αιτήσεις στη γραμματεία του Πρωτοδικείου που ικανοποιούνται μετά από πολλές εβδομάδες ;

Τα γραφεία που είναι κλειστά και υποστελεχωμένα ;

Μήπως αυτές είναι εικόνες από το μέλλον της καθημερινότητας των μαχόμενων δικηγόρων, που η πανδημία αποτελεί πρώτης τάξεως αφορμή για να εγκατασταθούν στην ανοχή μας και να επιδεινώσουν ακόμα περισσότερο τις συνθήκες δουλειάς μας και την απροθυμία του κράτους να τις εξυπηρετεί ;

Αυτά επιδιώκουμε να νομιμοποιήσουμε ;

Είμαστε ικανοποιημένοι που κάναμε τις τρεις δικαστικές ενώσεις, που συνδικαλιστικά δεν διακρίνονταν και από ιδιαίτερη σύμπνοια, να εκδώσουν κοινή ανακοίνωση για τα αυτονόητα και να προχωρούν και σε κινητοποιήσεις ;

Αποτελεί αγωνιστική περγαμηνή το γεγονός ότι οι δικηγόροι εμφανίζονται να ανησυχούν περισσότερο για τα εισοδήματά τους, ενώ οι δικαστές για τη δημόσια υγεία ;

Σε μία συγκυρία που ζητούμενό της είναι η κατάκτηση του δικαιώματος κριτικής στην εισαγγελική και δικαστική εξουσία,

το ζήτημα της πανδημίας βρήκαμε ως πεδίο αντιπαράθεσης ;
Η δικαιοσύνη πράγματι δεν είναι φέουδο κανενός. Αλλά δεν πρόσεξα καμμία σχετική ανακοίνωση των εκπροσώπων των φορέων του δικηγορικού συνδικαλισμού υπέρ της ελεύθερης κριτικής στις εισαγγελικές και δικαστικές πράξεις, όταν πριν λίγες εβδομάδες όσοι τις ασκούσαμε δεχόμασταν καταιγισμό απειλών για μηνύσεις και πειθαρχικά.

5. Από πολιτική και συνδικαλιστική άποψη αποτελεί ισοδύναμο λάθος εγκληματικού βαθμού η παροχή σανίδας σωτηρίας στην κυβέρνηση, η οποία πως και πως επεδίωκε – μέχρι που η πραγματικότητα σε συνδυασμό με τον προγραμματισμό της αγοράς για τον Δεκέμβρη την υποχρέωσε να αποφασίσει όσα ανακοίνωσε σήμερα – να διατηρήσει ενεργές τις παραγωγικές δραστηριότητες για να απαλλαγεί από το κόστος της υποχρέωσης πρόνοιας απέναντι στους εργαζομένους και τους επαγγελματίες που θα πάψουν να εργάζονται.

Η δικαιολογία ότι οι δικηγόροι θέλουν ανοιχτά τα δικαστήρια την απαλλάσσει από το πολιτικό κόστος, το μεταθέτει στους δικηγόρους και ταυτόχρονα δημιουργεί ένα «γραμμάτιο» έστω και ψεύτικης αξίας, που στην συνέχεια ο δικηγορικός συνδικαλισμός θα πρέπει να εξοφλήσει για να βγάλει την υποχρέωση. Γιατί ;

6. Μία υπεύθυνη, σοβαρή και ανάλογη με το ύψος των περιστάσεων θέση του δικηγορικού σώματος απέναντι στην εξάπλωση της πανδημίας δεν μπορούσε παρά να είναι η άμεση και πλήρης διακοπή όλων δικαστικών λειτουργιών με εξαίρεση τις παραγραφόμενες υποθέσεις και τα ασφαλιστικά μέτρα, σύμφωνα με όσα ίσχυσαν την περίοδο Μαρτίου-Μαΐου 2020.

Ταυτόχρονα με την απαίτηση οι δικηγόροι να αποζημιωθούν πλήρως, όπως ακριβώς αποζημιώνονται και όλοι οι έμμισθοι για την απώλεια των εισοδημάτων τους. Αλλά αποζημίωση δεν σημαίνει φυσικά ούτε τα 534 ευρώ, ούτε τα voucher, ούτε όλα τα άλλα κόλπα, τα οποία σκαρφίζεται η κυβέρνηση. Όπως οι δικαστές, δικαστικοί υπάλληλοι και εισαγγελείς εισπράττουν τον μισθό τους κανονικά (χωρίς έστω συμβολικά και για τα μάτια του κόσμου να προτείνουν την παρακράτηση ενός μέρους του χάριν

αλληλεγγύης υπέρ των άμισθων «συλλειτουργών» τους από τους οποίους απαιτούν να συμφωνήσουν να κλείσουν τα δικαστήρια) έτσι και οι δικηγόροι πρέπει να αποζημιωθούν για όσο αδυνατούν να εργαστούν.

Και αποζημίωση για τους μαχόμενους δικηγόρους σημαίνει καταβολή για κάθε μήνα ποσού ίσου με εκείνο που είχε δηλωθεί στην φορολογική του δήλωση τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου χρόνου, με ελάχιστο όριο το ποσό των συντάξιμων αποδοχών της ασφαλιστικής κατηγορίας, στην οποία έχει καταταγεί ο συγκεκριμένος δικηγόρος και με βάση των οποίων του έχουν επιβληθεί και καταβάλει ασφαλιστικές εισφορές. Οι ασκούμενοι να αποζημιωθούν με τον προβλεπόμενο από το νόμο κατώτατο μισθό τους. Και οι υπάλληλοι των δικηγορικών γραφείων με τον μισθό που έπαιρναν.

Αλλιώς αναγνωρίζουμε στο κράτος να χρησιμοποιεί τα εισοδήματα που δηλώνουμε για να μας φορολογεί και τις συντάξιμες αποδοχές που αυτό καθορίζει για να μας εισφορολογεί, αλλά όχι και να μας αποζημιώνει. Ως γνωστόν, οι εξουσίες δεν έχουν αρχές. Έχουν μόνο συμφέροντα !

Με τι λεφτά ; Με αυτά που πληρώνει το χρέος. Και με αυτά που θα πληρώσει τα ραφάλ και τις φρεγάτες. Αν και τώρα δεν γίνει παύση πληρωμών κάτω από ποιες συνθήκες θα γίνει ; Θα πληρώνουμε τις τράπεζες και τους εμπόρους όπλων αφήνοντας όσους επιβιώσουν από την πανδημία να πεθάνουν από την πείνα χωρίς δημόσια υγεία και πρόνοια ;

Μα ούτε και αυτό υπήρξε ποτέ διατυπωμένο αίτημα των δικηγορικών συλλόγων.

Το δικηγορικό σώμα και η εκπροσώπησή του δεν μπορεί να αποδεχθεί την λογική του προβάτου που επιλέγει τους όρους σφαγής του. Απέναντι στο δίλημμα της πανδημίας και της πείνας που απειλούν και οι δύο με τον δικό τους τρόπο την επιβίωση των δικηγόρων, η διέξοδος δεν είναι η επιλογή ενός από τα δύο, αλλά ο αγώνας ενάντια και στα δύο.

Καιρός να συνειδητοποιήσουν οι δικηγορικοί σύλλογοι το μέγεθος της κοινωνικής, πολιτικής και συνδικαλιστικής τους ευθύνης και να προσαρμόσουν σε αυτά τους στόχους τους, αντί

να δημιουργούν εσφαλμένα πεδία περιάπτοντας στα μέλη τους την ύβρι ότι προτάσσουν «τα συντεχνιακά τους» αντί για την προστασία της δημόσιας υγείας.

Αθήνα, 5/11/2020

Κώστας Παπαδάκης

Δικηγόρος, πρώην μέλος του Δ.Σ. του Δ.Σ.Α.

Η Πορεία θα έχει πορεία!

του Νώντα Σκυφτούλη

Η Πορεία θα έχει πορεία!

Η συνείδηση, η ρήξη, η ανατροπή δεν είναι μια μακρόσυρτη και επίμονη διαδικασία όπως ισχυρίζονται οι ιδεολογίες της χειραγώγησης, παρέχοντας το απαιτούμενο κουράγιο αναμονής στα ελεγχόμενα υποκείμενα. Ποτέ δεν το πιστέψαμε αυτό διότι δεν θεωρούμε ότι υπάρχει έλλειψη συνείδησης ή νόησης. Η στιγμή, η συγκεκριμένη χρονικότητα είναι το σημείο καμπής αλλά και έκρηξης του ατομικού και κοινωνικού ηφαιστείου.

Πίσω από την επιμονή μας να γίνει η πορεία του Πολυτεχνείου και αυτών που συνελήφθησαν για να είναι ανοικτό, δεν κρυβόταν οι αγωνίες μας για το χαρακτήρα και το περιεχόμενο της συγκεκριμένης πορείας αλλά το ίδιο το διακύβευμα του δρόμου ή για να το πούμε πιο ευγενικά του δημόσιου χώρου. Η ρευστότητα του δημόσιου χώρου ήταν και θα είναι πάντοτε μια “αντιεξουσιαστική” ευκαιρία, μια ανακούφιση μια κατάκτηση μια νέα γέννα ή προοπτική στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό των κινημάτων.

Τελικά επιβεβαιώθηκαν όσοι επέμεναν στην διεξαγωγή της πορείας του Πολυτεχνείου διότι αυτή η επιμονή έφερε πολιτικές

συνέπειες . Τα νομιμόφρονα κόμματα της Αριστεράς έχοντας στα χέρια τους την απόφαση της ένωσης δικαστών εισαγγελέων συνυπέγραψαν κείμενο “ανυπακοής” στην εντολή του Αρχηγού της Αστυνομίας για την απαγόρευση της πορείας.

Το ΚΚΕ υπέγραψε με τον Σύριζα και το ΜΕΡΑ25, αναιρώντας την προταγματική βάση της επανίδρυσής του με το “πέντε κόμματα δύο πολιτικές” και αυτή η υπογραφή πιθανώς να είναι δεσμευτική για το μέλλον. Ο Σύριζα άφησε την “εθνική” γραμμή και υπέγραψε το μόνο κείμενο “ανυπακοής” που δεν έχει σκεφτεί να υπογράψει από όταν έγινε κυβέρνηση, το δε ΜΕΡΑ25 υποχρεωμένο να ακολουθήσει μιας και ήταν το πρώτο κοινοβουλευτικό κόμμα που ανακοίνωσε την πρόθεσή του για την πορεία.

Η Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων καλεί την κυβέρνηση να πάρει πίσω την απόφαση ενώ πλήθος πανεπιστημιακών συνδικαλιστών και συλλόγων έχουν προβεί σε διαμαρτυρίες και δεν είναι λίγοι εκείνοι που καλούν στην πορεία.

Ταυτόχρονα όμως είναι και ένα ράπισμα στην πλειοψηφία της κοινής γνώμης προκειμένου να συνέλθει από τον Μορφέα της καθολικής συναίνεσης του “διαλόγου” και των “εθνικών” συνεννοήσεων με αποτέλεσμα η Αριστερά και η Δεξιά να καταλάβει τα έδρανα του κοινοβουλίου που τους αντιστοιχούν.

Έστω και για μια στιγμή και με αφορμή την πορεία τα κόμματα της Αριστεράς δεν έλαβαν υπόψιν της την μεγάλη πλειοψηφία της κοινής γνώμης και παρήγαγαν πολιτική θέση. Η κοινή γνώμη εντός και εκτός κινήματος ασφαλώς δεν είναι η γνώμη της κοινωνίας αλλά είναι μια γνώμη ρευστή κατασκευασμένη και ευκαιριακή. Η γνώμη της κοινωνίας παράγεται μέσα από αυτοθεσμίσεις και ετεροθεσμίσεις ακόμα, μέσα από δομημένα σύνολα και όχι τυχαία αθροίσματα , γι’ αυτό και οδηγούν σε κοινωνικές και πολιτικές κατακτήσεις.

Και τι μας ενδιαφέρουν εμάς όλα αυτά;

Θα μπορούσε να ρωτήσει κάποιος που αδιαφορεί συνειδητά για τις κυρίαρχες πολιτικές και κομματικές αναδιατάξεις. Άσχετα τι θα

κάνουν κόμματα αυτά -έμπειρα στην αναξιοπιστία- οι πολιτικές συνέπειες μας ενδιαφέρου όλους διότι είναι καθολικές.

Μας ενδιαφέρει και πολύ μάλιστα διότι απονομιμοποιείται το καθεστώς εκτάκτου ανάγκης όπου με τα προσχήματα του “κινδύνου” και της “ασφάλειας” επιβάλλει προσταγές δεσποτικές, ηγεμονικές, τον Λεβιάθαν τον ίδιο. Η Κυβέρνηση Μητσοτάκη πολιτικά απομονωμένη έχει προσφέρει μόνο νεκρούς στην υπόθεση αντιμετώπισης του ιού και αυτό μπορεί να γίνει κατανοητό και μέσα από την αφαίρεση της συναίνεσης που έδειχναν τα κόμματα απέναντι στον Πρωθυπουργό.

Μας ενδιαφέρει η κατοχύρωση του δημόσιου χώρου ως κοινού αγαθού και όχι ως έδαφος αποκλειστικά για τους δελτάδες τα ματ και τις κάμερες.

Αλλά το σημαντικότερο όλων είναι ότι αυτή η αμφισβήτηση των καθεστωτικών μέτρων για λόγους “υγείας” δεν γίνεται με πρωτοβουλία των ψεκασμένων ή των θεομπαιχτών αλλά από αυτούς που πιστεύουν ότι μπορούν να πάρουν τη ζωή στα χέρια του και τα απαραίτητα μέτρα προστασίας στα χέρια τους, για να σωθεί ο άλλος.

Να λοιπόν μερικές συνέπειες που είχε μιά άρνηση σε μια προσταγή.

Εκτός Νόμου ο Πολιτισμός και η Ελευθερία

του Παναγιώτη Μαυρέλη

Οι σαββατιάτικες πρωθυπουργικές ανακοινώσεις δεν ήταν ένα διάγγελμα για την δημόσια υγεία αλλά ένα ανακοινωθέν για τη

δημόσια τάξη. Στο διάγγελμά του, ο πρωθυπουργός εμφανίστηκε σαν τον μεγαλύτερο αρνητή του ιού. Ενώ η πανδημία καλπάζει, δεν σπατάλησε ούτε μια λέξη για το δημόσιο σύστημα υγείας• ούτε μισή κουβέντα για γιατρούς, νοσηλευτές και νοσοκομεία• τόση ήταν η έγνοια του! Αλλά είναι αυτή του η αλαζονεία που δεν του επιτρέπει να κρατήσει ούτε τα προσχήματα.

Ένα ολόκληρο «παρασύνταγμα», ένα καθεστώς εξαίρεσης έχει εγκατασταθεί στη δημόσια σφαίρα και υπονομεύει τις ελευθερίες των πολιτών. Θεμελιώδη άρθρα του Συντάγματος αναστέλλονται και δημοκρατικά δικαιώματα καταστρατηγούνται. Τι σχέση έχουν όλα αυτά με τη δημόσια υγεία; Ποια έκτακτη υγειονομική ανάγκη εξυπηρετούν; Τι νόημα έχει η απαγόρευση των συναθροίσεων, όταν είσαι υποχρεωμένος να στέκεσαι με τις ώρες στις ουρές των τραπεζών και των δημόσιων υπηρεσιών ή να συνωστιάζεις στους χώρους εργασίας; Τι νόημα έχει η νυχτερινή απαγόρευση κυκλοφορίας, όταν το πρωί στοιβάζεις αναγκαστικά στα βαγόνια του μετρό για να πας στη δουλειά; Τι είναι όλα αυτά, αν δεν είναι ασκήσεις αυταρχισμού; Ένας αποκάλυπτος απολυταρχισμός που όχι μόνο δεν υπαγορεύεται από τις έκτακτες συνθήκες της υγειονομικής κρίσης, αλλά υπονομεύει τη συναίνεση στα όποια απαραίτητα μέτρα;

Ξέραμε εξ αρχής πως το κράτος δεν θα παραιτούνταν από τις έκτακτες εξουσίες του. Όμως ποια ασύγγνωστη ακρισία επέβαλε σε πολλούς να ζουν σε μια ψευδαίσθηση προσωρινότητας και να νομίζουν πως «θα λογαριαστούν μετά»; Ποιο είναι αυτό το «μετά»; Δεν κατάλαβαν ακόμα ότι το «μετά» είναι τώρα; Ότι το έκτακτο είναι το μόνιμο, το εξαιρετικό είναι το κανονικό.

Τα κράτη έχουν ένα τρόπο για να αντιμετωπίζουν τις κρίσεις, ακόμα και τις υγειονομικές. Την αστυνομία. Τη δημόσια ασφάλεια.

Καμιά πρόνοια, καμιά κοινωνική πολιτική. Δεν ξέρουν από γιατρούς, μόνο από χωροφύλακες. Δεν είναι ο νεοφιλελευθερισμός που τους κάνει «τσιγκούνηδες». Είναι η όρεξή τους για απόλυτη

εξουσία που άνοιξε για τα καλά. Αν τα ασιατικά κράτη θεωρούνται πρότυπο διαχείρισης, δεν είναι για τους θεσμούς πρόνοιας που ανέπτυξαν, αλλά για τα καθεστώτα επιτήρησης και ελέγχου στα οποία μετατράπηκαν.

Δεν πρόκειται για αντιμετώπιση της πανδημίας. Δεν πρόκειται για το πολυθρύλητο «κράτος πρόνοιας» που στέκεται στο πλάι του πολίτη, αλλά για το διαβόητο αστυνομικό κράτος που ορθώνεται απέναντί του. Δεν θυσιάζεται η ελευθερία προς χάριν του γενικού καλού. Τουναντίον, είναι η φαλκίδευση των ελευθεριών που οδηγεί ευθέως στην υπονόμευση της δημόσιας υγείας. Ας μην υπάρχει αμφιβολία, και την εξαθλίωση θα σπείρουν και στα δεσμά θα μας ρίξουν και την υγείά μας δεν θα έχουμε.

Ποια παραλυσία, όμως, κυριεύει την Αριστερά και δεν αντιστέκεται ούτε στις πιο κατάφωρες παραβιάσεις της ελευθερίας των πολιτών; Ποια θεωρητική και πρακτική ατολμία δεν αφήνει να ψελλίσουμε ούτε τα αυτονόητα; Ποια μοιραία αμηχανία δεν επιτρέπει την αμφισβήτηση της αδιανόητης απαγόρευσης κυκλοφορίας; Ποια απαισιοδοξία της σκέψης αλλά και της βούλησης μας αδρανοποιεί μπροστά στις προκλήσεις των καιρών; Ίσως πρόκειται για ιστορική χρεοκοπία.

Αυτό που την περασμένη άνοιξη περιοριζόταν στη σφαίρα της υποψίας, πλέον διακηρύσσεται ανοιχτά: «θα κυκλοφορείτε μόνο για να δουλεύετε».

Σήμερα, ό,τι δεν αφορά τη σφαίρα της παραγωγής και της κατανάλωσης τίθεται εκτός νόμου.

Μπορεί το θέατρο, ο κινηματογράφος, η διασκέδαση και η ψυχαγωγία εν γένει να ανήκουν στη σφαίρα της κατανάλωσης, αλλά δεν είναι μόνο κατανάλωση. Είναι χώροι ανάπτυξης και εκδίπλωσης της κοινωνικότητας. Όπως είναι οι πλατείες και οι δρόμοι. Εκεί ακριβώς είναι το ζήτημα. Στους σινεμάδες και στα μπαρ, στα αμφιθέατρα και στα καφενεία, στις πλατείες και στους δρόμους φτιάχνονται οι κοινωνικές σχέσεις. Εκεί σφυρηλατείται ο κοινωνικός δεσμός. Αυτός ο δεσμός είναι που πρέπει να

σπάσει.

Αυτοί οι χώροι κλείνουν. Και ας είναι οι κατεξοχήν χώροι που μπορούσαν να κρατηθούν οι αποστάσεις και να τηρηθούν τα μέτρα. Όλα τα άλλα, βιομηχανίες και καζίνο, τράπεζες και εφορίες, συνεχίζουν κανονικά. Χωρίς μέτρα, μόνο με προσχήματα. Ο κόσμος θα συνεχίσει να στοιβάζεται στις συγκοινωνίες, στους εργασιακούς χώρους και στις ουρές των δημοσίων υπηρεσιών.

Δεν σημαίνουν τα παραπάνω ότι οι χώροι αυτοί δεν θα μπορούσαν να μετατραπούν σε εστίες μετάδοσης του ιού. Δεν υπάρχουν χώροι απρόσβλητοι από τον ιό, παρόλο που τα κυβερνητικά μέτρα υπονοούν το ακριβώς αντίθετο. Σημαίνουν όμως, ότι το lockdown ή θα είναι καθολικό ή θα είναι μια τρύπα στο νερό. Μια τρύπα στο νερό όσον αφορά την ανακοπή της πανδημίας, αλλά μάλλον αρκετά αποτελεσματικό για τις βαθιές και βίαιες μεταβολές που συντελούνται.

Με δυο λόγια, κανένα lockdown δεν επιβλήθηκε, καμιά καραντίνα. Το μόνο που έγινε είναι ότι η κοινωνική ζωή βγήκε εκτός νόμου. Απαγόρευσαν τον πολιτισμό, τις κοινωνικές συναναστροφές και τους δημόσιους χώρους. Και αυτά δεν έχουν καμία σχέση με την δημόσια υγεία.

Ο νοσηρός εκβιασμός που μας απευθύνουν είναι να ανταλλάξουμε τον πολιτισμό και την ελευθερία μας, τους φίλους και της φίλες μας με την υγεία μας. Όμως, η ζωή του ανθρώπου ούτε ανταλλάσσεται, ούτε τεμαχίζεται. Ούτε οι κοινωνίες αλυσοδένονται.

*Ο Παναγιώτης Μαυρέλης είναι κοινωνιολόγος

Αμερική, το δωμάτιο πανικού | Thomas Frank

του Thomas Frank

μετάφραση: Μιχάλης Κούλουθρος, επιμέλεια: Στέφανος Μπατσής

πρώτη δημοσίευση στη Monde Diplomatique

Εισαγωγικό σημείωμα της Βαβυλωνίας

Ένα σημαντικό πρόβλημα που προέκυψε κατά τη μετάφραση του κειμένου είναι η απόδοση του όρου «liberal», που συναντάται ευρέως στο κείμενο. Στην ευρωπαϊκή του χρήση ο όρος θα σήμαινε «φιλελεύθερος». Ωστόσο, δημιουργείται μία σύγχυση που σχετίζεται με τον τρόπο που χρησιμοποιείται ο όρος αυτός στα συμφραζόμενα της Αμερικής. Στην παρούσα μετάφραση υιοθετούμε την πρόταση του Ν. Μάλλιαρη, ο οποίος κατά τη μετάφραση[1] (και πάλι) ενός κειμένου του Τόμας Φρανκ πρότεινε το «προοδευτικός» διακρίνοντάς τον από το «Προοδευτικός» (με κεφαλαίο Π), που αποδίδει τον αγγλικό όρο «progressive». Για να γίνει κατανοητό τι εννοεί ο Τόμας Φρανκ με τον όρο «liberal», παραθέτουμε εισαγωγικά ένα απόσπασμα από μία πρόσφατη συνέντευξή του στη Le Monde Diplomatique[2]:

«Μένω στην Bethesda του Μέριλαντ, που είναι ένα πολύ ευκατάστατο προάστιο της πόλης της Ουάσινγκτον. Πολλοί λομππίστες ζουν εδώ γύρω, άνθρωποι που έχουν κάνει προχωρημένες σπουδές. Στη γειτονιά μου, πάνω από το 50% των κατοίκων είναι άνθρωποι που έχουν κάνει προχωρημένες σπουδές. Δεν υπάρχει κάποιο πανεπιστήμιο τριγύρω, απλά έτσι είναι η γραφειοκρατική τάξη σε αυτήν τη χώρα. Και [οι κάτοικοι της περιοχής] είναι πλέον σε συντριπτικό ποσοστό Δημοκρατικοί. Δεν ήταν έτσι στο παρελθόν. Παλιότερα ήταν κυρίως Ρεπουμπλικάνοι, αλλά πλέον αυτή η περιοχή είναι συντριπτικά Δημοκρατική. Αν τριγυρίσεις στη γειτονιά, [...] έχουν όλοι αυτήν την πολύ διάσημη πινακίδα στην αυλή τους, που απαριθμεί όλους αυτούς τους προοδευτικούς

αγώνες, όλους αυτούς τους αγώνες που αυτοί οι άνθρωποι φαντάζονται ότι είναι δικοί τους αγώνες. Η ιδέα της πινακίδας είναι να απαριθμεί τα πάντα, να είναι συνολική, και γράφει: «Black Lives Matter» και «Women's Rights are Human Rights» («Τα Δικαιώματα των Γυναικών είναι Ανθρώπινα Δικαιώματα») και «Science is Real» («Η Επιστήμη είναι Αληθινή») και «No Human is Illegal» («Κανένας Άνθρωπος δεν είναι Λαθραίος») και κάτι με το νερό, θέλουν το νερό να είναι καθαρό, δεν θυμάμαι τι ακριβώς γράφει. Και κάθε φορά που βλέπω μια από αυτές τις πινακίδες με χτυπάει το γεγονός ότι δεν αναφέρουν την εργασία, δεν αναφέρουν την ανισότητα του εισοδήματος, δεν αναφέρουν τη φορολογία, δεν αναφέρουν τον κατώτατο μισθό. Κι αυτό συμβαίνει σε μία εποχή που οι εργαζόμενοι έχουν χάσει τη γη κάτω απ' τα πόδια τους. Είναι τόσο τρελό, αλλά κάθε φορά που μιλάς με αυτούς τους προοδευτικούς θα αυτοπαρουσιαστούν ως υπερβολικά ριζοσπαστικοί, όταν μιλάνε για συγκεκριμένα θέματα. Όταν, όμως, θα αναφέρεις το ζήτημα της εργασίας, δεν θα ξέρουν για ποιο πράγμα τους μιλάς. Αν τους μιλήσεις για τα σωματεία ή για τους χώρους εργασίας ή οτιδήποτε σχετικό, δεν θα ξέρουν τι τους λες. Δεν ξέρουν ότι αυτό είναι κομμάτι της παράδοσης του να εντάσσεται στην αριστερά. Κι αυτή είναι η Αμερική! Εδώ βρισκόμαστε.»

Στο κείμενο έχουν προστεθεί κάποιες επεξηγηματικές υποσημειώσεις, όπου κρίναμε ότι κάτι τέτοιο θα βοηθούσε τον αναγνώστη. Οι υποσημειώσεις αυτές υποδεικνύονται με ΣΤΜ (Σημείωση του Μεταφραστή), σε αντίθεση με τις μεταφρασμένες υποσημειώσεις του αρθρογράφου που απλώς παρατίθενται.

Αμερική, το δωμάτιο πανικού

Σ' αυτή, τη χειρότερη χρονιά στη ζωή ολονών, είχα ένα πολύ ευχάριστο καλοκαίρι. Για λόγους οικογενειακής ανάγκης, επέστρεψα τον Ιούλιο στο προαστιακό Κάνσας Σίτι, στο σπίτι που μεγάλωσα – ένα ελαφρά ερειπωμένο σπίτι, σκεπασμένο με φτηνά πισσόχαρτα, που βρίσκεται σε μια γειτονιά με απέραντα πράσινα

γκαζόν και υποβλητικές ψευδο-βαρονικές επαύλειες. Εκεί πέρασα τον μήνα μου διαβάζοντας μυθιστορήματα για τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, κάνοντας μικροεπιδιορθώσεις στο ετοιμόρροπο σπιτικό, βλέποντας παλιές ταινίες, πίνοντας κρασί από το Μιζούρι – και πολύ συχνά κατόρθωνα να ξεχάσω ότι στον κόσμο γύρω μου εκτυλισσόταν μια φονική πανδημία και μια πλήρης οικονομική κατάρρευση. Τα πρωινά ο ήλιος θα έλαμπε, τα λουλούδια θα ευωδίαζαν και η κίνηση των αυτοκινήτων θα ήταν αμυδρή έως ανύπαρκτη. Θα ανέβαινα στο ποδήλατό μου και θα διέσχιζα τα σιωπηλά σοκάκια της μάλλον ομορφότερης αμερικανικής πόλης και, αφού είχα ολοκληρώσει την εξάσκησή μου, θα στρεφόμουν προς το Twitter και θα έπιανα την εφημερίδα στο δρομάκι του σπιτιού και...

Μπουμ! Εκεί θα βρισκόντουσαν, όπως και την προηγούμενη μέρα: πανικός, σύγχυση, κατηγορίες και καταγγελίες. Βίντεο με ανθρώπους να ουρλιάζουν στον δρόμο ο ένας στον άλλον, με ανθρώπους να κραδαίνουν όπλα, με ανθρώπους να οδηγούν αυτοκίνητα μέσα σε πλήθη διαδηλωτών, με ανθρώπους να απαγγέλουν αποσπάσματα από τα ιδρυτικά κείμενα του έθνους προσπαθώντας να διατηρήσουν την ψυχική τους υγεία.

Νέα συμπτώματα εκφυλισμού κάθε μέρα και, πάνω απ' όλα, η ολοένα αυξανόμενη αίσθηση ότι κανείς δεν γνωρίζει πραγματικά τι στο διάολο συμβαίνει.

Δύο ειδήσεις από την *Kansas City Star* της 14^{ης} Ιουλίου του 2020:

– Σε ένα εστιατόριο μπάρμπεκιου κοντά στο οικογενειακό μου σπίτι, ένας άνδρας φέρεται να μπήκε φορώντας ένα ανοιχτό κόκκινο καπελάκι Τραμπ, αλλά όχι την αντι-ιική μάσκα προσώπου. Όταν το παιδί στο ταμείο (το παιδί πληρώνεται 8,50 δολάρια την ώρα, σημειώνει η εφημερίδα) ζήτησε από τον άντρα να καλύψει τη μύτη και το στόμα του, όπως υπαγορεύουν οι τοπικοί κανόνες, ο άντρας ανασήκωσε την μπλούζα του, σαν τον Κλιντ Ίστγουντ σε κάποιο ιταλικό γουέστερν, για να δείξει στο παιδί ότι κουβαλούσε πιστόλι.

– Η κύρια είδηση στο πρωτοσέλιδο της ίδιας μέρας ανακοίνωνε ότι η πολιτεία του Κάνσας βίωνε μία «ανεξέλεγκτη διάδοση» του κορονοϊού, ένα συμπέρασμα στο οποίο έφτασε η *Star* όχι εξετάζοντας διεξοδικά τις αναφορές που έφταναν από τα διάφορα μέρη της πολιτείας, αλλά αντιθέτως κοιτώντας έναν εθνικό επιδημιολογικό χάρτη στο ίντερνετ. Φαίνεται ότι οι αριθμοί της απόμακρης αυθεντίας που χειρίζεται τον συγκεκριμένο χάρτη, είχαν μετακινήσει το Κάνσας από την κόκκινη κατηγορία (κακό) στη σκουροκόκινη κατηγορία (χειρότερο). Κι αυτό, συμπληρωματικά με μερικές τοπικές λεπτομέρειες, ήταν η είδηση· αυτή ήταν η σοκαριστική επικεφαλίδα για τους δύο εκατομμύρια κατοίκους της ευρύτερης περιοχής του Κάνσας Σίτι. Κάτι κάπου είχε αλλάξει, σε μία επισημοφανή ιστοσελίδα.

Κανείς δεν γνωρίζει πραγματικά τίποτα

Δεν λέω ότι το να φτιάξεις μια είδηση από έναν χάρτη στο ίντερνετ είναι τεμπέλικη δημοσιογραφία· αντιθέτως, είναι συνηθισμένο αυτές τις μέρες στην Αμερική. Οι τοπικές εφημερίδες δεν μπορούν να κοσκινίζουν τις αναφορές ολόκληρης της πολιτείας στην οποία βρίσκονται, επειδή, μιλώντας χονδρικά, δεν έχουν πλέον αρκετούς δημοσιογράφους για να κάνουν μια δουλειά σαν αυτή. Όπως και πολλές αντίστοιχες ειδησεογραφικές επιχειρήσεις στην Αμερική, η *Kansas City Star* πουλιέται από ιδιοκτήτη σε ιδιοκτήτη εδώ και χρόνια. Ο εταιρικός ιδιοκτήτης της κήρυξε χρεωκοπία τον περασμένο Φλεβάρη. Τον Ιούλιο αγοράστηκε από ένα hedge fund,[3] που έχει τη βάση του στο Νιου Τζέρσεϊ.

Σ' αυτό το σημείο βρισκόμαστε στην Αμερική, εν έτει 2020: κανείς δεν γνωρίζει πλέον τίποτα με σιγουριά κι ο θάνατος των εφημερίδων είναι μόνο η αρχή του προβλήματος. Εξαιτίας των πρωτόγνωρων λοκντάουν σε ολόκληρη τη χώρα, η προσωπική διάδραση με άλλους ανθρώπους έχει γίνει προβληματική· τα δημόσια κτίρια έχουν κλείσει ή έχουν πολύ περιορισμένη πρόσβαση· οι δείκτες ανθρωποκτονιών παρουσιάζουν κατακόρυφη αύξηση τιμής· οι άνθρωποι φοβούνται να πετάξουν· τα σχολεία είναι μόνο διαδικτυακά· οι άνθρωποι ερμηνεύουν σκηνές από

εφιαλτικές καουμπόικες ταινίες· το Fox News θαμπώνει τον ηλικιωμένο πατέρα σου με εικόνες βίαιης αταξίας· κι ο μόνος λόγος που χτυπάει πλέον το παλιομοδίτικο τηλέφωνό του, είναι ώστε μία αυτοματοποιημένη φωνή υπολογιστή να τον απειλήσει με φυλάκιση, εκτός κι αν στείλει αμέσως χιλιάδες δολάρια στον τραπεζικό λογαριασμό του υπολογιστή.

Εν τω μεταξύ, τυφώνες παρατάσσονται για να πλήξουν τη Λουϊζιάνα και υπάρχουν τόσο πολλές πυρκαγιές στην Καλιφόρνια που ο ουρανός είναι πορτοκαλί. Οι πάντες βρίσκονται σε κατάθλιψη. Τα πάντα διαλύονται και δεν υπάρχει κανείς να τα ξαναενώσει. Όταν ήμουν νεότερος, οι ηγέτες αυτής της χώρας φαίνονταν να ειδικεύονται στο να καθησυχάζουν τους πολίτες κατά τη διάρκεια σκοτεινών εποχών, αλλά ο σημερινός ένοικος του Λευκού Οίκου δεν έχει κανένα ενδιαφέρον ως προς αυτό, εκτός από το να ελίσσεται μακριά από κάθε ευθύνη. Εγωπαθής, ανίκανος για ειλικρίνεια, ο Ντόναλντ Τραμπ αντιδρά στην αγωνία του λαού του, όπως ένας άνθρωπος που βλέπει κάποιο τηλεοπτικό πρόγραμμα στο National Geographic για τις θλιβερές ταλαιπωρίες κάποιου μακρινού είδους.

Η καλύτερη σύνοψη του επιστημολογικού αδιεξόδου της Covid-εποχής που διαθέτω, προήλθε από τον δήμαρχο του Κάνσας Σίτι. Όταν η *Star* του ζήτησε να σχολιάσει την αδιαφορία των ομοσπονδιακών εκπροσώπων, που φαίνεται να στάλθηκαν στην πόλη, χωρίς κανείς ωστόσο να τους έχει δει ή ακούσει, είπε «με δυσαρέσκεια»: «Δεν μπορείς να το εξακριβώσεις, επειδή τίποτα δεν μπορεί να εξακριβωθεί.»

Ο φόβος ότι κάτι μεγάλο τελειώνει

Όταν τίποτα δεν μπορεί να εξακριβωθεί, η φαντασία αναλαμβάνει τη δουλειά. Και δεν απαιτείται πολύ φαντασία στην Covid-εποχή, προκειμένου οι φόβοι μας να εκτοξευθούν στη στρατόσφαιρα. Οι Αμερικάνοι αντιμετωπίζουμε το τέλος τους κόσμου, φανταζόμαστε, ή το τέλος του τρόπου ζωής μας ή το τέλος ενός πράγματος μεγάλου και σημαντικού, ενός πράγματος που δεν μπορούμε ακριβώς να ψηλαφίσουμε, αλλά για το οποίο πραγματικά

αναστατωνόμαστε.

Καθώς γράφω αυτά, λειτουργεί τουλάχιστον μία ντουζίνα από αυτά τα συμπλέγματα φόβου. Φόβος γύρω από το τι θα κάνει ένα ολοσχερώς ρεπουμπλικανοποιημένο Ανώτατο Δικαστήριο. Φόβος για αστυνομικούς που δέρνουν και σκοτώνουν, χωρίς να λογοδοτούν. Φόβος για ταραχές στους δρόμους. Φόβος ότι άνθρωποι θα χάσουν τις δουλειές τους, επειδή επέδειξαν ανεπαρκή προοδευτισμό. Φόβος για ανθρώπους που αρνούνται να φορέσουν μάσκες. Φόβος για τις μάσκες τις ίδιες σαν ένα είδος φίμωτρου, σαν μία άρνηση της προσωπικότητάς σου, που επιβάλλεται από κάποια μακρινή εξουσία, για την οποία δεν έχεις ποτέ ακούσει κάτι.

Καθώς αυτή είναι μια χρονιά εκλογών, ο Νούμερο Ένα φόβος είναι πολιτικός: ότι η ίδια η αμερικανική δημοκρατία είναι άρρωστη ή ότι ετοιμάζεται να εκπέσει σε δικτατορία.

Είναι πλέον μία γνώριμη μελωδία, βεβαίως: οι προοδευτικοί προσπαθούν ο ένας να τρομάξει τον άλλο, από τη στιγμή που εξελέγη ο Τραμπ.[4] Εδώ και χρόνια, επιφανείς δημοσιογράφοι και σούπερσταρ των σόσιαλ μίντια αποδοκιμάζουν τον Τραμπ ως Ρώσο πράκτορα και έχουν περιγράψει κάθε του γκάφα ως μέρος της διαβολικής συνομοσίας του ενάντια στη δημοκρατία. Οι συγκρίσεις της θητείας του με το Watergate έχουν γίνει κοινός τόπος από τότε που ορκίστηκε. Ένα πρώην στέλεχος της Γουόλ Στριτ έγινε διάσημο το 2017, επειδή απαρίθμησε τους πολλούς και μικροσκοπικούς τρόπους, με τους οποίους ο ηλίθιος πρόεδρος, υποτίθεται, μας έσερνε προς τον αυταρχισμό· τον επόμενο χρόνο, δύο καθηγητές του Χάρβαρντ μπήκαν στη λίστα των μπεστ-σέλερ με ένα ακαδημαϊκό βιβλίο, ονομαζόμενο *How democracies die* (Πώς πεθαίνουν οι δημοκρατίες)[5]. Αυτός ο πρόεδρος, σύμφωνα με την τρομακτική ιστορία που μετέδιδαν τα μίντια εκείνες τις μέρες, δεν σέβεται νόρμες ή παραδόσεις, δεν σέβεται τα μίντια, δεν σέβεται το κατεστημένο της εξωτερικής πολιτικής και ζει μόνο για να κάνει ό,τι του λέει ο Βλαντιμίρ Πούτιν να κάνει.

Οι προοδευτικοί δεν πολυ-μιλάνε για το «Russiagate»[6] πλέον, αλλά στην πραγματικότητα δεν χρειάζεται. Ο πολιτισμικός κανόνας της Covid-εποχής –ότι τα πάντα πρέπει να στραφούν προς την κατεύθυνση του μέγιστου δυνατού πανικού και του κατεπείγοντος– έχει μετατρέψει αυτούς τους παλιούς φόβους σε έναν τυφώνα αγωνίας, που μοιάζει να κερδίζει σε δύναμη όσο πιο κοντά φτάνουμε στην ημέρα των εκλογών. «Φοβάμαι πως είμαστε μάρτυρες του τέλους της αμερικάνικης δημοκρατίας» γράφει μία πρόσφατη επικεφαλίδα στους *New York Times*. Ένα δοκίμιο που διαδίδεται ανάμεσα στους προοδευτικούς φίλους μου έχει τον τίτλο «Δεν ξέρουμε πώς να σας προειδοποιήσουμε πιο έντονα. Η Αμερική πεθαίνει»[7]. Το κεντρικό θέμα του εξωφύλλου, αυτή τη στιγμή, στο περιοδικό *The Atlantic* συγκρίνει τις ερχόμενες εκλογές με την 11η Σεπτεμβρίου: όλοι οι ειδικοί επί των πολιτικών μπορούν να δουν ότι έρχεται μία καταστροφή –ότι ο Τραμπ θα προσπαθήσει να ξεσηκώσει δυσπιστία γύρω από τα αποτελέσματα– αλλά κανείς δεν ξέρει τι να κάνει για αυτό. Αντίστοιχες προειδοποιήσεις για κάποια επικείμενη πολιτική καταστροφή -συμπεριλαμβανομένης και μίας που γράφτηκε από συνταξιοδοτημένους αξιωματούχους του Στρατού– φτάνουν σε εμάς μέσω των σόσιαλ μίντια, κυριολεκτικά κάθε μέρα.

Αυτό που κάνει τούτη τη στιγμή συναρπαστική, όπως και τρομακτική, είναι ότι οι υποστηρικτές του Τραμπ ισχυρίζονται πως τρέμουν απ' τον ίδιο ακριβώς φόβο. Ένα πραξικόπημα έρχεται όντως, λένε, μόνο που αυτοί που το σχεδιάζουν είναι οι προοδευτικοί της διοικητικής και μιντιακής ελίτ. Το ειρωνικό είναι ότι η δεξιά αντλεί τον φόβο της για την επικείμενη αριστερή κατάληψη της εξουσίας... από το κλαψούρισμα των προοδευτικών γύρω από κάποια δεξιά κατάληψη της εξουσίας! Η έρευνα για το Russiagate, επιχειρηματολογούν, ήταν στην πραγματικότητα μία απόπειρα πραξικοπήματος, καθοδηγούμενη από «συνωμότες εναντίον του Τραμπ, μέσα σε όλη την ομοσπονδιακή κυβέρνηση και στον Τύπο», όπως γράφει ένα δημοφιλές βιβλίο του 2019. Κι όλοι αυτοί οι σημερινοί φόβοι για μία τραμπική επίθεση στη δημοκρατία, επιχειρηματολογούν, είναι απλά αποδείξεις των σχεδίων που έχουν οι ίδιοι οι Δημοκρατικοί να

επιτεθούν σε μία δημοκρατία, που τυχαίνει απλά να αγαπάει τον Τραμπ – ένα ψευδές πρόσχημα, που χτίζεται ώστε να μπορεί να ληφθεί δράση στο μέλλον. Οι προοδευτικοί, συνεχίζει αυτό το επιχείρημα, πετάνε υπονοούμενα για τη συνομωσία τους τώρα, «ώστε όταν συμβεί να μην σκεφτείς πως ήταν συνομωσία», [8] μια υπερ-ευφυής διπλή πιρουέτα της λογικής, που εκτελείται για τους αναγνώστες του Michael Anton, ενός πρώην αξιωματούχου της κυβέρνησης Τραμπ, ο οποίος έγινε διάσημος το 2016, επειδή σύγκρινε τις εκλογές εκείνης της χρονιάς με μια ανταρσία επιβατών σ' ένα επιβατικό αεροπλάνο που έχει χτυπηθεί από αεροπειρατεία. [9]

Καλλιστεία του πανικού

Η επιδημία του Covid ανάγκασε και τους Δημοκρατικούς και τους Ρεπουμπλικάνους να ακυρώσουν τα πρόσωπο-με-πρόσωπο συνέδριά τους, που υπό φυσιολογικές συνθήκες αποτελούν το αποκορύφωμα της πολιτικής χρονιάς, και να τα αντικαταστήσουν με δύο μετά

βίας παρακολουθήσιμα τηλεοπτικά θεάματα – στην ουσία, με τέσσερις νύχτες προχειροφτιαγμένων σόλο ερμηνειών από τις διασημότητες του κάθε κόμματος. Από κάποιες πλευρές, τα δύο θεάματα ήταν αρκετά διαφορετικά μεταξύ τους – οι Ρεπουμπλικάνοι φωνάζανε και γρυλίζανε, οι Δημοκρατικοί έδιναν παραπάνω έμφαση στην εθνοτική πολυπολιτισμικότητα και την ηθική αρετή των ηγετών τους. Αλλά, αν τις εξετάσουμε υπό το ευρύτερο δυνατό αισθητήριο, αυτά τα συνέδρια της Covid-εποχής ήταν πολύ παρόμοια. Και τα δύο ήταν καλλιστεία του πανικού, που ενθάρρυναν τους τηλεθεατές να πιστέψουν το απολύτως χειρότερο για τους αντιπάλους τους κι επίσης να ελπίζουν ότι η ατάραχη και νηφάλια κανονικότητα ίσως επιστρέψει, αν και μόνο ο σωστός υποψήφιος επικρατήσει τον Νοέμβρη.

Για τους Δημοκρατικούς, το κομμάτι του πανικού ερχόταν εύκολα. Χρειάζονταν απλά να επαναλάβουν αυτά που τα κυρίαρχα μίντια λένε εδώ και τέσσερα χρόνια: ότι ο Ντόναλντ Τραμπ είναι μια απειλή για την κυβερνητική μας παράδοση· ότι έχει μια αδυναμία στους μισαλλόδοξους· ότι έκανε μαντάρα την αντίδραση του έθνους απέναντι στην πανδημία· ότι είναι καταφανώς ανίκανος· ότι έχει καλύψει με ένα πέπλο δυσπιστίας την εκλογική διαδικασία, με όλους τους πιθανούς τρόπους. Αυτό ήταν ιδιαίτερα εύκολο για τους Δημοκρατικούς, επειδή καθεμιά από αυτές τις κατηγορίες ήταν λίγο-πολύ ακριβής.

Η Tammy Duckworth, μία Δημοκρατική γερουσιάστρια από το Ιλινόις, αποκάλεσε τον Τραμπ έναν “coward in chief”[10], που έχει απογοητεύσει τους στρατιώτες των ΗΠΑ με τον ανεπαρκή «γερακισμό»[11] του απέναντι στη Ρωσία. Η ποπ τραγουδίστρια Μπίλι Άιλις (Billie Eilish) ανακοίνωσε ότι «ο Ντόναλντ Τραμπ καταστρέφει τη χώρα μας και όλα εκείνα, για τα οποία νοιαζόμαστε». Ο Άντριου Κουόμο, κυβερνήτης της πολιτείας της Νέας Υόρκης, επαναλαμβάνοντας τον πολύ γνωστό του ρόλο ως προσωποποίηση της διοικητικής αξιοσύνης,[12] υπονόησε ότι ο Τραμπισμός ο ίδιος είναι κάποιου είδους ιός.

Ο πρώην πρόεδρος Μπαράκ Ομπάμα ήταν καθηγητικός και νηφάλιος, καθώς συνόψιζε τους κινδύνους του Τραμπισμού. Παραδέχτηκε πως

περίμενε ότι ο τηλε-δισεκατομμυριούχος θα κατόρθωνε να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις του επαγγέλματος του ύπατου εκτελεστικού άρχοντα, από τη στιγμή που ο Ομπάμα θα του παρέδιδε τη σκυτάλη. «Αλλά ποτέ δεν το έκανε», ανήγγειλε ο Ομπάμα. Ο Τραμπ «δεν έχει δείξει κανένα ενδιαφέρον να κάνει τη δουλειά που απαιτείται. Κανένα ενδιαφέρον να βρει κοινό έδαφος... κανένα ενδιαφέρον να μεταχειριστεί την προεδρία ως οτιδήποτε άλλο από ένα ριάλιτι, που μπορεί να χρησιμοποιήσει, ώστε να πάρει την προσοχή που λαχταράει». Ο Ομπάμα προχώρησε αποδίδοντας στον Τραμπ την ευθύνη για ολόκληρο τον φόρο αίματος του κορονοϊού, όπως επίσης και για την καταστροφή της «περήφανης διεθνούς φήμης» μας, ό,τι κι αν μπορεί να είναι αυτό. Απευθυνόμενος στις δεδηλωμένες ανησυχίες των Ρεπουμπλικάνων για την ακεραιότητα των εκλογικών αποτελεσμάτων, ο Ομπάμα ενίσχυσε τη διπλή πιρουέτα της δεξιάς με μία τριπλή: «Έτσι συρρικνώνεται μία δημοκρατία», απήγγειλε ο Ομπάμα, «Μέχρι που δεν είναι καθόλου δημοκρατία.»

Τι καλό φίλο που έχουμε βρει στο πρόσωπο του Τζο Μπάιντεν: αυτή ήταν η έτερη κεντρική ιδέα που ξεχώρισε στο συνέδριο. Ο Ομπάμα αποκάλεσε των πρώην αντιπρόεδρό του «αδελφό». Ο Μπέρνι Σάντερς χρησιμοποίησε τις λέξεις, «συμπονετικός... ειλικρινής... ευπρεπής». Ελάχιστη συζήτηση έγινε για τη μακρά καριέρα του Μπάιντεν στην Ουάσινγκτον, εν μέρει επειδή το πραγματικό ιστορικό του Μπάιντεν όσον αφορά το εμπόριο και την εγκληματικότητα[13] θα έκανε τους ψηφοφόρους να χτυπιούνται από αηδία, αλλά επίσης και επειδή στην Covid-εποχή όλες οι αντιπαραθέσεις πρέπει εν τέλει να καταλήγουν στο καλό εναντίον του κακού. Ή, όπως το έθεσε ο ίδιος ο Μπάιντεν, στον αγώνα του φωτός να «ξεπεράσει αυτήν την εποχή του σκότους στην Αμερική».

«Όλες οι εκλογές είναι σημαντικές», είπε ο Μπάιντεν στους θεατές με τον αξιολάτρευτο ατσούμπαλο τρόπο του. «Αλλά το ξέρουμε βαθιά στα κόκκαλά μας ότι οι συγκεκριμένες θα έχουν περισσότερες συνέπειες». Αυτές «θα καθορίσουν πώς θα μοιάζει η Αμερική για ένα μακρύ, μακρύ διάστημα. Ο χαρακτήρας μας είναι στην κάλπη, η συμπόνια είναι στην κάλπη, η ευπρέπεια, η

επιστήμη, η δημοκρατία, όλα είναι στην κάλπη». Ο πρώην αντιπρόεδρος πραγματοποίησε και μια σύντομη κατάδυση στο βασίλειο των αληθινών γεγονότων: κατά τη διάρκεια της πανδημίας, η Αμερική παρουσίασε «με διαφορά τη χειρότερη απόδοση από κάθε άλλο έθνος στη γη». Αλλά, συνολικά, προσπάθησε να διατηρήσει τα πράγματα σε μια πνευματική πτήση, σε έναν τόπο όπου αφηρημένες έννοιες έδιναν μνημειώδεις μάχες: «Είθε η ιστορία να μπορέσει να πει ότι το τέλος αυτού του κεφαλαίου του Αμερικανικού σκοταδίου ξεκίνησε εδώ απόψε, καθώς η αγάπη και η ελπίδα και το φως μπαίνουν στη μάχη για την ψυχή του έθνους».

Που πήγε ο λόγος περί ανισότητας;

Σε περασμένες δεκαετίες, τα συνέδρια των Δημοκρατικών είχαν μία πολύ προβλέψιμη κεντρική ιδέα: αυτό είναι το κόμμα της μεσαίας τάξης, εκείνοι που μεριμνούν για τα οικονομικά σας συμφέροντα και διασφαλίζουν ότι οι ισχυροί θα παίζουν σύμφωνα με τους κανόνες. Καθώς τα χρόνια περνούσαν, το μήνυμα συμμορφωνόταν όλο και λιγότερο με την πραγματικότητα, αλλά αυτή ήταν η ιστορική εικόνα και σφραγίδα του κόμματος, κι έδιναν τη δέουσα προσοχή ώστε να σας το υπενθυμίσουν.

Όχι αυτή τη φορά. Ναι, υπήρξαν αναφορές από δω κι από εκεί στους ανθρώπους που υποφέρουν μέσα στον κατήφορο που δημιούργησε η πανδημία του Τραμπ. Αλλά σε γενικές γραμμές, δεν δόθηκε έμφαση στο μοτίβο της μεσαίας τάξης αυτή τη φορά. Για κάποιον που έχει περάσει τη ζωή του γράφοντας για τις επιχειρήσεις και την εργασία και την απορρύθμιση και την ανισότητα –για τις τάξεις– ήταν λίγο αποπροσανατολιστικό. Τι συνέβη σε όλα εκείνα τα πράγματα που με ενδιέφεραν; Που ήταν οι Δημοκρατικοί που συνήθιζαν να μιλάνε τόσο πειστικά για την ανισότητα; Που πήγε αυτή η ιδέα μέσα στην Covid-εποχή;

Ένα από τα μέρη που πήγε, ήταν το συνέδριο των Ρεπουμπλικάνων, που διενεργήθηκε την επόμενη εβδομάδα.

Πράγματι, η κάποτε κεντρική ιδέα των Δημοκρατικών αναφέρθηκε

στην πρώτη-πρώτη ομιλία της πρώτης-πρώτης βραδιάς. Αμέσως μετά τον Όρκο στη Σημαία (Pledge of Allegiance), τη σκηνή κατέλαβε ο νεαρός Charlie Kirk, ιδρυτής μιας ομάδας του κολεγίου που καταγγέλλει αριστερούς καθηγητές, που μας παρότρυναν να στρατολογηθούμε στον ταξικό πόλεμο. «Εδώ και δεκαετίες, οι ηγέτες της κυρίαρχης τάξης και στα δύο κόμματα ξεπούλησαν το μέλλον μας», είπε στους θεατές. «Στην Κίνα. Σε απρόσωπες επιχειρήσεις. Σε αυτο-εξυπηρετούμενους λομππίστες». (Ναι, ένας Ρεπουμπλικάνος αποδοκίμασε τις επιχειρήσεις και τους λομππίστες.) «Το έκαναν για να διατηρήσουν τη δική τους δύναμη. Και για να πλουτίσουν εαυτούς. Και την ίδια στιγμή έστηναν το σύστημα για να κρατήσουν κάτω τους καλούς, αξιοπρεπείς πατριώτες της μεσαίας τάξης, που αγωνίζονται να χτίσουν μία οικογένεια και να αναζητήσουν μία ζωή με αξιοπρέπεια».

Στη συνέχεια, ο επόμενος ομιλητής επιτέθηκε στα σωματεία των δασκάλων.

Ο πανικός είναι η αισθησιακή, στενάχωρη μελωδία τρόμου, που όλοι θέλουν να διεκδικήσουν φέτος για τον εαυτό τους. Κι ενώ οι Δημοκρατικοί προειδοποιούσαν για τον συστημικό ρατσισμό και τον κίνδυνο που έθετε ο Τραμπ προς τους δημοκρατικούς θεσμούς, αντιμετώπισαν την απελπιστική υπεροπλία των αντιπάλων τους στον διαγωνισμό του πανικού. Οι Ρεπουμπλικάνοι είναι μαίτρ του ο-κόσμος-έχει-γυρίσει-ανάποδα εφιάλτη. Και επωφελήθηκαν από την περιρρέουσα αγωνία του 2020, όπως ο Βλαντιμίρ Χόροβιτς πάνω σε κάποιο πιάνο Steinway. Δώστε την εξουσία πίσω σ' αυτούς τους προοδευτικούς, συνέχισαν προειδοποιητικά, και δεν θα λάβετε απλώς μία απειλή προς τη δημοκρατία, αλλά και το τέλος του ίδιου του πολιτισμού. Θα λάβετε ταραχές, σαν τις ευάριθμες βίαιες διαμαρτυρίες που ξέσπασαν κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού. Η περιουσία θα καταστραφεί. Αγάλματα θα γκρεμιστούν. Τα εύπορα προάστια θα καταργηθούν νομοθετικά (μια κλασική ρατσιστική πομφόλυγα). Και τίποτα δεν θα μεταδίδεται δίκαια, επειδή τα ειδησεογραφικά μίντια, όπως και οι κάθε λογής ειδικοί, έχουν υπνωτιστεί απολύτως από την οδυρόμενη κραυγή του αναίσθητου, άναρχου προοδευτισμού.

– Ανάλογα, ο Jim Jordan (ένας Ομοσπονδιακός Βουλευτής από το Οχάιο): «Κοιτάξτε τι συμβαίνει στις αμερικάνικες πόλεις»· «έγκλημα, βία και κυριαρχία του όχλου»· «οι Δημοκρατικοί δεν θα σας αφήσουν να πάτε στη δουλειά σας, αλλά θα σας αφήσουν να κάνετε μπάχαλα.»

– Ανάλογα, ο Mark και η Patty McClosky (ένα εύπορο ζευγάρι από το Σεντ Λούις του Μιζούρι, που έγινε διάσημο επειδή σημάδεψε με όπλα διαδηλωτές): «θέλουν να καταργήσουν ολοσχερώς τα προάστια»· «η οικογένειά σας δεν θα είναι ασφαλής στην Αμερική των ριζοσπαστών Δημοκρατικών»· «ο όχλος, που ξεχύθηκε από τους συμμάχους του στα μίντια, θα προσπαθήσει να σας καταστρέψει.»

– Ανάλογα, η Kimberly Guilfoyle (τηλεοπτική περσόνα και οικεία της οικογένειας Τραμπ, που βρυχήθηκε σαν να μιλούσε σε κάποιο κατάμεστο στάδιο, αντί για ένα άδειο δωμάτιο, κάπου στην πόλη της Ουάσινγκτον): «αυτές οι εκλογές είναι μία μάχη για την ψυχή της Αμερικής»· «θέλουν να καταστρέψουν αυτήν τη χώρα και καθετί, για το οποίο έχουμε πολεμήσει και το οποίο αγαπάμε»· «Αμερική! Διακυβεύονται τα πάντα!»

– Και ανάλογα ο Ντόναλντ Τραμπ τζούνιορ: «Στο παρελθόν, και τα δύο κόμματα πίστευαν στην καλοσύνη της Αμερικής. Αυτήν τη φορά, το άλλο κόμμα επιτίθεται στις ίδιες τις αρχές, πάνω στις οποίες θεσπίστηκε το έθνος μας. Στην ελευθερία της σκέψης. Στην ελευθερία της έκφρασης. Στην ελευθερία της θρησκείας. Στην έννομη τάξη.»

Κι αυτή ήταν μόνο η πρώτη μέρα του συνεδρίου των Ρεπουμπλικάνων, αναγνώστη μου. Άλλα απογεύματα ήταν αφιερωμένα στην κατασκευή μίας παράλληλης πραγματικότητας, εντός της οποίας ο Τραμπ ήταν αθώος σε όλες τις κατηγορίες. Τα είχε πάει τόσο καλά, όσο θα μπορούσε κι ο οποιοσδήποτε με τον Covid, είπαν οι Ρεπουμπλικάνοι. Κατηγόρησαν την Κίνα για την πανδημία, επέμειναν ότι η οικονομική ανάκαμψη βρίσκεται στο επόμενο στενό και διαβεβαίωσαν ότι ο Τραμπ δεν είναι ρατσιστής, μια αποστολή που ανέλαβε να φέρει εις πέρας μια ακολουθία μαύρων επαγγελματιών αθλητών. Δεν χρειάζεται να το

πούμε, αυτές οι παρεμβάσεις δεν ήταν ούτε κατά προσέγγιση τόσο επιτυχημένες, όσο ο παρατεταμένος παιάνας του κόμματος στον πανικό.

«Ο πρόεδρος του λαού»

Για να καταλάβεις πραγματικά τις φετινές εκλογές, ωστόσο, πρέπει πρώτα να καταλάβεις τον τρόπο με τον οποίο τα κυρίαρχα μίντια σ' αυτή τη χώρα ξέχεζαν τον Ντόναλντ Τραμπ εδώ και τέσσερα χρόνια. Η *Washington Post* δημοσιεύει τακτικά τρία ή τέσσερα άρθρα γνώμης την ημέρα θάβοντάς τον με τους σκληρότερους δυνατούς όρους· ειδησεογραφικά κείμενα σε έγκριτα μέσα χαρακτήριζαν τις δηλώσεις του ως αναληθείς ή και ως ξεκάθαρα ψεύδη. Ο σκοπός ήταν, προφανώς, να καταστραφεί η δημοτικότητα του Τραμπ στο κοινό, αλλά είχε και το ειρωνικό αποτέλεσμα να θέσει αρκετά χαμηλά τον πήχη για τον ίδιο τον Τραμπ. Έχουμε εδώ έναν τύπο, που οι Αμερικάνοι ακούνε, μέρα-μπαίνει μέρα-βγαίνει, να χαρακτηρίζεται ως ανθρώπινο σκουλήκι,

ως άνδρας χωρίς αρετές, ως άθλιος της χαμηλότερης κλίμακας, ίσως ακόμα και προδότης. Τι θα συνέβαινε, όμως, αν οι Ρεπουμπλικάνοι μπορούσαν να κομίσουν αποδείξεις ότι είναι στην πραγματικότητα ένας καλός άνθρωπος, ένας άνθρωπος που νοιάζεται;

Το δισεκατομμυρίων βολτ ταρακούνημα γνωστικής ασυμφωνίας που κάτι τέτοιο θα προκαλούσε στην παρεγκεφαλίτιδα του έθνους, πρέπει να έμοιαζε σαν επαρκές αντιστάθμισμα, ώστε να καθιστά μια τέτοια απόπειρα άξια να δοκιμαστεί. Κι αυτό εξηγεί τη μία και μοναδική στιγμή αδιαμφισβήτητου θριάμβου στο συνέδριο των Ρεπουμπλικάνων: το μεγάλο φινάλε, όταν η μακρά ακολουθία των βαρετών λέξεων που εκφωνούνταν από ανιαρούς ομιλητές σε ένα άδειο δωμάτιο, έδωσε ξαφνικά τη θέση της σε ένα βίντεο της Ιβάνκα Τραμπ, της κομψής κόρης του προέδρου, η οποία περπατούσε αποφασιστικά βγαίνοντας από τον Λευκό Οίκο ανάμεσα σε σειρές από αμερικάνικες σημαίες, καθώς αποθεώνονταν από ένα πραγματικό, ζωντανό και χωρίς μάσκες κοινό – μία σοκαριστική χειρονομία περιφρόνησης του Covid.

Καθώς ένα απαλό αεράκι ανέμισε τα υπέροχα μαλλιά της κληρονόμου, η Ιβάνκα βημάτισε προς ένα μικρόφωνο που είχε στηθεί στα νότια γρασίδια του Λευκού Οίκου και μας έμπασε σε μια παράλληλη πραγματικότητα, όπου ο Ντόναλντ Τραμπ –ο «πρόεδρος του λαού», ο «υπερασπιστής των Αμερικάνων εργατών», η «φωνή των ξεχασμένων αντρών και γυναικών αυτής της χώρας»– ήταν ένας καλός τύπος και όλοι οι υπόλοιποι στα μίντια και στην πολιτική ήταν οι μαλάκες, οι ψεύτες, οι άθλιοι[14]. Τα εγγόνια του, μας είπε, αγαπάνε πολύ τον πρόεδρο παππού τους. Τον αγαπάνε επίσης «οι στωικοί χειριστές μηχανών και οι μεταλλεργάτες», που δακρύζουν όταν τον συναντούν. Έχει «μια βαθιά συμπόνια για εκείνους που έχουν αντιμετωπίσει την αδικία», ειδικά τους φυλακισμένους[15]. Θα κάνει το οτιδήποτε, μας είπε, για τους γαλακτοπαραγωγούς αγρότες του Γουϊσκόνσιν. Και φανταστείτε απλά πόσο άσχημα ένιωσε, όταν χρειάστηκε να θυσιάσει «την πιο ισχυρή, την πιο συμπεριληπτική οικονομία που έχουμε ζήσει... και να την κλείσει, προκειμένου να σώσει τις

ζωές των Αμερικάνων».

Τότε, ο Ντόναλντ Τραμπ ο ίδιος ανέβηκε στο βήμα και, αφού αποδέχτηκε το χρίσμα από το κόμμα του και διαβεβαίωσε τους θεατές ότι ένιωθε φυσιολογικά ανθρώπινα συναισθήματα, αντέστρεψε τη μανιχαϊστική εικονογραφία του Τζο Μπάιντεν: «Η Αμερική δεν είναι μια χώρα καλυμμένη απ' το σκοτάδι· η Αμερική είναι ο πυρός που φωτίζει ολόκληρο τον κόσμο». Ο ίδιος ο Μπάιντεν, συνέχισε ο Τραμπ, ήταν ακριβώς αυτό που ο ίδιος ο Τραμπ κατηγορείται ότι είναι: ένας απατεώνας που έχει εξαπατήσει την εργατική τάξη. Αυτός «πήρε τις δωρεές εργατών, τους έδωσε αγκαλιές, ακόμα και φιλία» –αυτό είναι μια αναφορά στην ευρέως γνωστή συνήθεια του Μπάιντεν να επιδεικνύει ανεπιθύμητη τρυφερότητα προς τις γυναίκες του ακροατηρίου του– «και τους είπε πως ένιωθε τον πόνο τους και μετά πέταξε πίσω στην Ουάσινγκτον και ψήφισε ώστε να σταλούν οι δουλειές μας στην Κίνα και σε διάφορες άλλες μακρινές χώρες», επιτέθηκε ο πρόεδρος. *Όλα όσα νόμιζες πως ήξερες ήταν λάθος.*

Και η «πολιτική τάξη» της χώρας; Είναι καθάρματα μέχρι τον τελευταίο. «Οι άνθρωποι του κλειστού κυκλώματος της Ουάσινγκτον», (παρίστανε ότι) αφηγούνταν ο Τραμπ, «με παρακαλούσαν να αφήσω την Κίνα να συνεχίσει να κλέβει τις δουλειές μας, γδύνοντας και ληστεύοντας στην ψύχρα τη χώρα μας, αλλά εγώ κράτησα τον λόγο μου απέναντι στον αμερικανικό λαό». Αχ! αυτοί οι κακοί ήταν δαιμονικοί, επικριτικοί, προδοτικοί, ερωτευμένοι με την εξουσία – και θα πραγματοποιούσαν ένα σχέδιο καθαρής τρέλας, αν τους δίνατε την ευκαιρία: θα «αφάνιζαν» τα σύνορα της χώρας («εν μέσω μιας παγκόσμιας πανδημίας»), θα έδιναν στους παράνομους μετανάστες «δωρεάν δικηγόρους, πληρωμένους από τους φορολογούμενους», καθώς θα υποχρηματοδοτούσαν τα αστυνομικά τμήματα, ενθαρρύνοντας τις ταραχές και απελευθερώνοντας «400.000 εγκληματίες στους δρόμους και τις γειτονιές σας». Αφήστε την παλιά άρχουσα τάξη να κάνει το δικό της και πολύ σύντομα θα έρθει το τέλος του κόσμου, καθώς θα άρχιζαν να στέλνουν χαρούμενοι τους καλούς Αμερικάνους σε λουμπανοποιημένες

γειτονιές, ενώ οι ίδιοι θα έλουζαν τον εαυτό τους με ηθικό μεγαλείο. Αυτοί οι προοδευτικοί, επιτέθηκε ο πρόεδρος, «θέλουν να εξαφανίσουν τη σχολική επιλογή[16], την ίδια στιγμή που οι ίδιοι γράφουν τα παιδιά τους στα καλύτερα ιδιωτικά σχολεία της χώρας. Θέλουν να ανοίξουν τα σύνορα, την ίδια στιγμή που οι ίδιοι ζουν σε περιτειχισμένα κτιριακά συγκροτήματα και κοινότητες και στις καλύτερες γειτονιές του κόσμου. Θέλουν να υποχρηματοδοτήσουν την αστυνομία, την ίδια στιγμή που έχουν ένοπλους φύλακες για τους εαυτούς τους. Αυτόν τον Νοέμβρη, πρέπει να γυρίσουμε μια για πάντα τη σελίδα σε αυτήν την αποτυχημένη πολιτική τάξη».

Μια μικροσκοπική αλήθεια πίσω από τις μαλακίες

Υπάρχει ένας λόγος που δεν απαξιώνω τούτες τις εξωφρενικές ατάκες του Τραμπ ως κενές ψευδολογίες, ως ατεκμηρίωτους ισχυρισμούς, που πρέπει απλά να τις κράξουμε και να τις απορρίψουμε, και ο λόγος είναι ότι πίσω από αυτό το νέφος από μαλακίες υπάρχει ένας μικροσκοπικός σπόρος αλήθειας.

Όλοι γνωρίζουν πως ένα συγκεκριμένο είδος αριστερής πολιτικής είναι ιδιαίτερα της μόδας ανάμεσα στα ανώτερα στρώματα της κοινωνίας· η ριζοσπαστικοποίηση, κατά τα τελευταία χρόνια, των υψηλού κύρους μίντια της Αμερικής και των πιο φανταχτερών πανεπιστημίων της και της αφρόκρεμας των πολιτισμικών ιδρυμάτων της το έχει κάνει σαφές. Ένα εξέχον παράδειγμα των τελευταίων εβδομάδων: ο NPR, ένας ραδιοσταθμός των μορφωμένων, πολύ αγαπητός στη γραφειοκρατική τάξη της Αμερικής, δάνεισε πρόσφατα το γιγαντιαίο του megaphone στον συγγραφέα ενός βιβλίου που λέγεται *Στην υπεράσπιση του πλιάτσικου (In defence of looting)*. Ένα άλλο παράδειγμα που είδα με τα ίδια μου τα μάτια πριν από λίγο: ένα πανάκριβο t-shirt υψηλής ραπτικής με τις λέξεις αυτές τυπωμένες πάνω του: «θα έπρεπε όλοι να είμαστε φεμινιστές» (“We should all be feminists”).

«Αυτοί με κυνηγάνε επειδή πολεμάω για εσάς», είπε ο Τραμπ αποδεχόμενος το χρίσμα. «Αυτό είναι που συμβαίνει».

Αλλά όχι. Ο Τραμπ δεν πολεμάει για εμάς. Όμως, «αυτοί» όντως τον κυνηγάνε: αυτό το κομμάτι αληθεύει. Κι αν «αυτοί» μισούν τον Τραμπ, ε λοιπόν, για πολλούς ανθρώπους αυτό αρκεί. Είναι ο εχθρός του εχθρού τους. Και καλωσορίζουμε κι εμείς το μίσος τους.

Για μεγάλο κομμάτι της Αμερικής, υποψιάζομαι, αυτή είναι η Νούμερο Ένα σύγκρουση αυτών των απαίσιων χρόνων. Όχι το Russiagate. Όχι η διάλυση των κανόνων από τον πρόεδρο ή η ακατάλληλη χρήση του στρατού. Ούτε καν ο απίστευτος τρόπος που τα θαλάσσωσε με την πανδημία του Covid, κατά την οποία η ανικανότητά του μπορεί να μετρηθεί στα δεκάδες χιλιάδες πτώματα.

Όχι, είναι αυτή η αλλόκοτη ταξική σύγκρουση: ο Τραμπ εναντίον των πιο διαφωτισμένων κομματιών των ανώτερων τάξεων της Αμερικής. Τους έχουμε δει να στρέφονται εναντίον του με ένα είδος αλληλεγγύης της ανώτερης τάξης, που οι περισσότεροι από εμάς δεν είχαμε ξαναδεί στο παρελθόν. Το μίσος τους δεν κάνει τον Τραμπ καλό πρόεδρο –είναι αντικειμενικά απαίσιος πρόεδρος–, αλλά βοηθάει στο να κινητοποιούνται άνθρωποι γύρω από αυτόν, άνθρωποι που κανονικά δεν θα είχαν καμία σχέση με έναν ματαιόδοξο βλάκα του φυράματός του.

Η περιφρόνηση των ανώτερων τάξεων της Αμερικής είναι, ούτε λίγο ούτε πολύ, το μόνο πράγμα που έχει μείνει στον Τραμπ.

Η περήφανη, ρωμαλέα οικονομία του είναι τώρα ένα κομμάτι από πυρακτωμένο μέταλλο τυλιγμένο γύρω από ένα δέντρο· οι γενναίοι εργατικοί πολίτες, που συνήθιζε να υμνεί, βλέπουν τώρα τηλεόραση στο υπόγειο, καθώς περιμένουν να τελειώσει μία θανάσιμη πανδημία που άλλες βιομηχανοποιημένες χώρες έχουν θέσει υπό έλεγχο. Ο φόβος των επικριτικών προοδευτικών είναι κυριολεκτικά το μόνο πράγμα που αυτός ο άνθρωπος έχει ως πλεονέκτημα, καθώς βαδίζει προς την ημέρα των εκλογών.

Γιατί οι Αμερικάνοι απεχθάνονται τους προοδευτικούς; Η απάντηση βρίσκεται μπροστά στα μάτια μας, όλον αυτόν τον

καιρό. Οι προοδευτικοί ηγέτες μπορεί να σταμάτησαν να μιλούν για τη μεσαία τάξη, αλλά έχουν γίνει απολύτως ανυποχώρητοι όσον αφορά τη δική τους καλοσύνη· και όσον αφορά την περιφρόνησή τους για τους λιγότερο εκλεπτυσμένους κατωτέρους τους. Το αποτέλεσμα είναι ένας προοδευτισμός της κατάκρισης. Βρίσκεται παντού στην Covid-εποχή. Προβάλλεται συνεχώς σε κάποιο σόσιαλ-μίντια μέσο κοντά σας. Καθώς γράφω αυτό, υπάρχει ένα βίντεο που κυκλοφορεί, στο οποίο μία ορδή διαδηλωτών του Black Lives Matter (έναν αγώνα στον οποίο τυχαίνει να πιστεύω) στριμώχνουν μια γυναίκα που τρώει σε ένα γωνιακό καφέ· τσιρίζουν προς το μέρος της, απαιτώντας να υψώσει τη γροθιά της συμμορφούμενη μαζί τους. Βλέποντάς το, αρχίζει κανείς να καταλαβαίνει πώς πρέπει να έμοιαζε η ζωή στην εποχή του ΜακΚάρθι.[17]

Παρόμοια, αλλά μεγαλύτερα, επεισόδια –μαζικοί κοινωνικοί παροξυσμοί κατηγορίας και καταγγελίας– φαίνονται να κυριεύουν τα σόσιαλ μίντια κάθε μέρα. Τρεις γνωστοί μου –όλοι τους στέκονται αρκετά αριστερότερα του προοδευτισμού– είδαν το όνομά τους να δέχεται επιθέσεις τέτοιου είδους, και για κάθε έναν από αυτούς η δικαστική διαδικασία, μέσω της οποίας κηρύχθηκαν ένοχοι, ήταν εξοργιστικά άδικη. Πιο πολύ παρέπεμπε σε πολιτική δίκη-παρωδία, παρά σε κάποιο συνετό ζύγισμα επιχειρημάτων. Θα διακινδύνευα την εικασία ότι εκατομμύρια άλλοι Αμερικάνοι γνωρίζουν παρόμοιες ιστορίες.

Ομολογουμένως, αυτό δεν έχει πολύ σχέση με τον Τζο Μπάιντεν, που πέρασε τον τελευταίο μήνα προσπαθώντας να προσεγγίσει τους μετριοπαθείς Ρεπουμπλικάνους ψηφοφόρους των προαστίων. Προς τιμήν του Μπάιντεν, φαίνεται να είναι ένα ευπρεπές άτομο, ένα κατάλοιπο μιας κουλτούρας που έβρισκε τον τρόπο να ανέχεται ή να συγχωρεί τα ηθικά παραπτώματα των απλών πολιτών. Υπό κανονικές συνθήκες, ένας τέτοιος άνθρωπος θα νικούσε εύκολα τον αποτυχημένο ανίκανο, που κάθεται αυτή τη στιγμή στον Λευκό Οίκο. Αλλά η ευρύτερη πολιτική εικόνα κάνει τα πράγματα ελαφρώς πιο αβέβαια.

Το ότι ο προοδευτισμός έχει γίνει πολιτική δολοφονίας

χαρακτήρα και bullying στα χέρια της ανώτερης τάξης, είναι μια εντύπωση, που καθημερινά γίνεται όλο και πιο δύσκολο να αποφύγουμε. Το να πούμε ότι οι άνθρωποι αντιμετωπίζουν αυτή τη μορφή πολιτικής με μίσος και φόβο θα ήταν μια τεράστια ωραιοποίηση. Πανικός, σύγχυση, κατηγορίες, τσιριχτές καταγγελίες: αυτός είναι ο κόσμος προς τον οποίο κατηγορίζουμε, και πολλοί Αμερικάνοι δεν κατηγορούν τον Τραμπ για αυτό. Κατηγορούν τους προοδευτικούς. Κατηγορούν τους πλούσιους. Αναγνώστη μου, κατηγορούν εσένα.

[1] Τ. Φρανκ, «Οι χίπστερ και οι τραπεζίτες θα πρέπει να είναι φίλοι: Η θεωρία της προοδευτικής τάξης», Πρόταγμα 10, Ιούνιος 2017. Βλ. την εισαγωγική υποσημείωση του κειμένου στις σελίδες 127-128.

[2] Τ. Frank, "America, year 2020: Podcast with George Miller", <https://mondediplo.com/2020/10/04usa-podcast>, October 2020.

[3] ΣτΜ: Hedge fund ονομάζονται τα αντισταθμιστικά κεφάλαια υψηλού κινδύνου. Πρόκειται για κερδοσκοπικές εταιρείες που κάνουν επενδύσεις «υψηλού κινδύνου», προκειμένου να αποκομίσουν εκ των υστέρων υψηλότερα κέρδη, ενώ υπάγονται σε λιγότερους περιορισμούς σε σχέση με τα πιο παραδοσιακά κεφάλαια. Πολύ συχνά υιοθετούν ως στρατηγική να επενδύουν μαζικά σε επιχειρήσεις που έχουν χαμηλή αποδοτικότητα, προκειμένου να αποκομίσουν εκ των υστέρων μεγαλύτερα κέρδη αφού τις καταστήσουν «αποδοτικές».

[4] Elizabeth Drew, 'Is this Watergate?', *Politico Magazine*, 6/2/2017.

[5] ΣτΜ: Βλ. St. Levitsky, D. Ziblatt, *Πώς πεθαίνουν οι δημοκρατίες*, μτφρ. Α. Παππάς, Αθήνα: Μεταίχμιο, 2018.

[6] ΣτΜ: Ο όρος Russiagate είναι νεολογισμός εμπνεόμενος από το σκάνδαλο Watergate της κυβέρνησης Νίξον κατά τη δεκαετία του '70. Ουσιαστικά, το προεκλογικό επιτελείο του Τραμπ κατηγορήθηκε ότι συνέργησε με ξένο κράτος, συγκεκριμένα το

ρωσικό, ώστε να πλήξει το κόμμα των Δημοκρατικών, κάτι που θα συνιστούσε εσχάτη προδοσία. Η έρευνα του Robert Mueller, που ανέλαβε εκ μέρους του FBI να διερευνήσει το σκάνδαλο, δεν κατέληξε σε παραπομπή του Τραμπ στο Ανώτατο Δικαστήριο και η κεντρική κατηγορία εις βάρος της κυβέρνησής του κατέπεσε. Παρ' όλα αυτά, αρκετά μέλη του επιτελείου του Τραμπ αντιμετώπισαν κατηγορίες για διαφθορά και αρκετοί από αυτούς φυλακίστηκαν λόγω της έρευνας.

[7] Umair Haque, 'We Don't Know How to Warn You Any Harder. America is Dying', *Eudaimonia*, 30/8/2020.

[8] Michael Anton, 'The coming coup?', *The American Mind*, 9/4/2020.

[9] Αυτοί οι φόβοι είναι πολύ παλιότεροι από την παρούσα κυβέρνηση. Πολλοί προοδευτικοί έλεγαν ότι ο Τζορτζ Μπους τζούνιορ «έκλεψε» τις εκλογές του 2004 και ότι προειδοποιούσε το 2008 πως ετοιμαζόταν να το κάνει ξανά. Οι συντηρητικοί, απ' τη μεριά τους, ανησυχούν εδώ και δεκαετίες για μία κατάληψη της εξουσίας, κατά την οποία οι αριστεροί θα επιβάλουν ένα σταλινικό σύστημα στους ελευθερόφρονες Αμερικάνους. Θυμηθείτε: το 2009 και το 2010 ο Glenn Beck έγινε σούπερσταν της τηλεόρασης προειδοποιώντας ότι ο πρόεδρος Μπαράκ Ομπάμα ενσάρκωνε αυτήν ακριβώς την απειλή.

[10] ΣτΜ: "Coward in chief" (αρχιδειλός) είναι λογοπαίγνιο πάνω στο "commander in chief" (αρχιστράτηγος), που είναι ένα από τα αξιώματα του προέδρου των ΗΠΑ και σηματοδοτεί τον ρόλο του προέδρου των ΗΠΑ ως αρχηγού των ενόπλων δυνάμεων.

[11] ΣτΜ: Γεράκια (hawks) ονομάζονται στην Αμερική οι δημοσιολόγοι και πολιτικοί, που στηρίζουν πολεμοχαρείς και παρεμβατικές πολιτικές στην εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ.

[12] Ο Κουόμο χαίρει ευρείας εκτίμησης από τους προοδευτικούς, επειδή στις τηλεοπτικές εμφανίσεις του εμφανιζόταν επιδέξιος και ενημερωμένος κατά τις πρώτες μέρες της επιδημίας. Το πραγματικό ιστορικό του, ωστόσο, είναι πολύ εγγύτερο με εκείνο

ενός ανίκανου τραμπικού. Τον Μάρτιο του 2020, ο Κουόμο διέταξε τις εγκαταστάσεις φροντίδας ηλικιωμένων να δεχτούν ασθενείς του κορονοϊού, χωρίς να διενεργήσουν τεστ ούτως ώστε να ελέγξουν αν ήταν ακόμα μεταδοτικοί. Εφόσον μεγάλο κομμάτι του αμερικανικού φόρου αίματος από την ασθένεια ανιχνεύεται στους κατοίκους των γηροκομείων, η σοφία της διαταγής του Κουόμο είναι, μιλώντας μετριοπαθώς, εξαιρετικά συζητήσιμη.

[13] ΣτΜ: Ο Τόμας Φρανκ αναφέρεται εδώ σε δύο νομοθετήματα, στα οποία έβαλε τη σφραγίδα του ο Μπάιντεν κατά τη διάρκεια της μακράς καριέρας του στην Ουάσινγκτον: αφενός στο νομοσχέδιο του 1994 για την εγκληματικότητα, νομοσχέδιο που έμεινε γνωστό και ως Biden Crime Law, και αφετέρου στο νομοσχέδιο του 2005 που άλλαξε τη διαδικασία μέσω της οποίας μπορεί κάποιος να επικαλεστεί τη χρεωκοπία, προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή των χρεών του ή να κάνει κάποιον διακανονισμό (γνωστό και ως New Bankruptcy Code, δηλαδή Νέος Πτωχευτικός Κώδικας). Το νομοσχέδιο για την εγκληματικότητα, που σηματοδοτεί την πρώτη συνεισφορά του Δημοκρατικού κόμματος στις πολιτικές μηδενικής ανοχής απέναντι στο έγκλημα, θεωρείται από πολλούς καταλύτης στη δραματική αύξηση του πληθυσμού των φυλακισμένων στις ΗΠΑ, όσο και στην αύξηση των ποινών για διάφορα αδικήματα που μέχρι τότε είχαν πιο ευνοϊκή μεταχείριση. Μάλιστα, κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων προεδρικών ντιμπέιτ, ο Ντόναλντ Τραμπ επιτέθηκε στον Μπάιντεν για τον τρόπο με τον οποίο το νομοσχέδιο του αυτό έπληξε τις κοινότητες των Αφροαμερικάνων και άλλων μειονοτήτων. Από την άλλη, το πτωχευτικό νομοσχέδιο έκανε δυσκολότερο για πολλούς Αμερικάνους πολίτες και επιχειρήσεις να καταφύγουν στη σχετική νομοθεσία που τους επέτρεπε να επικαλεστούν χρεωκοπία, προκειμένου να κάνουν διακανονισμό ή διαγραφή των χρεών τους. Το νομοσχέδιο κατηγορήθηκε ως ευνοϊκό προς τις εταιρείες πιστωτικών καρτών και ως εχθρικό απέναντι σε ανθρώπους με χρέη προς τέτοιες εταιρείες, όπως επίσης και απέναντι σε ανθρώπους που αντιμετώπιζαν δυσκολίες με την αποπληρωμή των φοιτητικών τους δανείων (για τα οποία δεν προέβλεπε δυνατότητα διακανονισμού). Πολλοί ισχυρίζονται ότι συνέβαλε καθοριστικά

στη ραγδαία αύξηση των χρεωκοπιών στην Αμερική κατά τα τελευταία χρόνια.

[14] ΣτΜ: Ως «άθλιους» (“deplorables”) είχε χαρακτηρίσει τους ψηφοφόρους του Τραμπ η Χίλαρι Κλίντον κατά την προεκλογική της εκστρατεία για τις εκλογές του 2016. Η δήλωσή της συγκεκριμένα ήταν: «Μπορείς να βάλεις τους μισούς ψηφοφόρους του Τραμπ σε αυτό που αποκαλώ “καλάθι των αθλίων”. Είναι ρατσιστές, σεξιστές, ξενοφοβικοί, ομοφοβικοί, ισλαμοφοβικοί, ό,τι θέλετε. Και δυστυχώς υπάρχουν τέτοιοι άνθρωποι». Η δήλωση αυτή της Κλίντον αξιοποιήθηκε έκτοτε κατά κόρον στην προεκλογική εκστρατεία του Τραμπ, με πολλούς οπαδούς του Τραμπ να φοράνε μπλουζάκια «Είμαι ένας άθλιος» (“I am a deplorable”). Πολλοί αναλυτές πιστεύουν ότι η φράση αυτή συντέλεσε στην ψήφο πολλών αναποφάσιστων μέχρι τότε ψηφοφόρων υπέρ του Τραμπ, ενώ άλλοι (όπως ο ίδιος ο Τόμας Φρανκ) πιστεύουν ότι η φράση αυτή έγινε αντιληπτή από μεγάλη μερίδα ανθρώπων ως έκφραση ταξικής υπεροψίας.

Όπως λέει ο Τόμας Φρανκ στην ίδια συνέντευξη που παραθέσαμε στην εισαγωγή: «Όλοι όσοι άκουσαν αυτή τη φράση ήξεραν ότι μιλάει για τους ίδιους, για τους ανθρώπους της εργατικής τάξης και τους κακούς τους τρόπους και την αγενή συμπεριφορά τους. [...] Αυτό που είναι εντυπωσιακό είναι ότι οι προοδευτικοί σχολιαστές [...] γαντζώθηκαν πάνω σ’ αυτό και με τα δυο τους χέρια και είπαν: “Ακριβώς έτσι είναι τα πράγματα. Είναι όντως άθλιοι.” Κι αυτό είναι ο προοδευτισμός στην Αμερική. Είναι μια ποιότητα ανθρώπων που είναι πολύ μορφωμένοι, μια ποιότητα ανθρώπων σαν εμάς, που πήγαν σε καλά σχολεία και που καταλαβαίνουν ότι πρέπει να σέβεσαι την επιστήμη κλπ. Και έχουν υπερθεματίσει σε αυτό, στην αποδοκιμασία απέναντι στις κατώτερες τάξεις. [...] Μία πολύ συνηθισμένη κοινοτοπία π.χ. στην Αμερική είναι ότι ένα χαρακτηριστικό της λευκής εργατικής τάξης είναι ο ρατσισμός. Επιμένουν να ορίζουν τις κατώτερες τάξεις ως άξιες κατάκρισης.»

Η ταξική διάσταση, που μπορούσαν να λάβουν τα λόγια της Κλίντον, δεν ξέφυγε από τον ίδιο τον Τραμπ: «Ενώ οι αντίπαλοί

μου σας συκοφαντούν ως άθλιους και αδιόρθωτους, εγώ σας αποκαλώ σκληρά εργαζόμενους Αμερικάνους πατριώτες που αγαπάνε τη χώρα τους». Η ίδια η Χίλαρι Κλίντον έγραψε στο βιβλίο της *Τι συνέβη (What happened)* ότι η συγκεκριμένη φράση ήταν ένας από τους βασικούς παράγοντες της ήττας της.

[15] ΣτΜ: Εδώ ο Τόμας Φρανκ αναφέρεται πιθανότατα στην (όχι και τόσο μικρή) λίστα των πρώην συνεργατών του προέδρου Τραμπ που έχουν καταλήξει στη φυλακή με κατηγορίες διαφθοράς διαφόρων ειδών, όπως ο Στιβ Μπάνον, ο Πολ Μάναφορτ, ο Μάικλ Κοέν κ.ά.

[16] ΣτΜ: Το ζήτημα της «σχολικής επιλογής» (school choice) είναι κεντρικό στην εκπαιδευτική πολιτική της κυβέρνησης Τραμπ. Με λίγα λόγια, οι υπερασπιστές της σχολικής επιλογής υποστηρίζουν ότι πρέπει να υπάρχουν εναλλακτικές απέναντι στα παραδοσιακά δημόσια σχολεία. Η ιδιωτική εκπαίδευση στις ΗΠΑ περιλαμβάνει (εκτός από τα, ενίοτε πανάκριβα, ιδιωτικά σχολεία) και σχολεία επιδοτούμενα από το δημόσιο (τα λεγόμενα charter schools και τα voucher schools). Τα τελευταία θεωρούνται από οπαδούς της σχολικής επιλογής ως διέξοδος από τα «υποβαθμισμένα» δημόσια σχολεία, στα οποία φοιτά περίπου το 80% των Αμερικανών μαθητών. Η υπουργός Παιδείας του Τραμπ και πρώην λομπίστρια υπέρ της σχολικής επιλογής, Betsy DeVos, υποστηρίζει πως οι δημόσιοι πόροι πρέπει να δίνονται και σε τέτοια σχολεία και να μειωθεί η χρηματοδότηση προς το «αδιέξοδο μονοπώλιο» (όπως λέει η ίδια) των δημόσιων σχολείων.

Το ζήτημα περιπλέκεται, αν λάβουμε υπόψη ότι μεγάλο κομμάτι των σχολείων αυτών διοικείται στην πραγματικότητα από χριστιανικές θρησκευτικές οργανώσεις, η δημόσια χρηματοδότηση των οποίων θεωρείται στις ΗΠΑ αντισυνταγματική. Για πολλούς υποστηρικτές της σχολικής επιλογής, ωστόσο, η επιλογή μίας θρησκευτικής ή χριστιανικής διαπαιδαγώγησης για τα παιδιά τους είναι κομμάτι του αναπόσπαστου δικαιώματός τους στην ελευθερία της γνώμης και του θρησκευάτος.

[17] Βλ. Lauren Victor, 'I was the woman surrounded by BLM

protesters at a D.C. restaurant. Here's why I didn't raise my fist', *The Washington Post*, 3/11/2020.

Ιωάννινα: Με αφορμή την πανδημία και το τσίρκο που έχει στηθεί από κυβέρνηση, Περιφέρεια και Δήμο σε βάρος της μικρής μας πόλης

Ανακοίνωση της Χειρονομίας με αφορμή την πανδημία και το τσίρκο που έχει στηθεί από κυβέρνηση, Περιφέρεια και Δήμο σε βάρος της μικρής μας πόλης

Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΑ ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΤΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ ΤΟΥΣ

Από την αρχή της πανδημίας του κορωνοϊού, η ελληνική κοινωνία βρίσκεται κάτω από τον διαρκή εμπαιγμό της κυβέρνησης, των ΜΜΕ, των μεγάλων ιδιωτικών συμφερόντων, αλλά και γενικότερα της νεοφιλελεύθερης πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κι αυτό γιατί έχει καταστεί πλέον σαφές ότι προτεραιότητα για τα κράτη και την αγορά είναι να λειτουργεί η οικονομία με κάθε κόστος. Κι όταν λέμε να λειτουργεί η οικονομία με κάθε κόστος, εννοούμε φυσικά το εν γένει οικονομικό σύστημα που υποτάσσει την κοινωνία και κάθε άλλο κοινωνικό θεσμό κάτω από τις δικές του ανάγκες και απαιτήσεις, το οποίο στην εποχή μας συνοψίζεται στην διαρκή μεγέθυνση των ιδιωτικών πολυεθνικών συμφερόντων. Το ελληνικό κράτος δεν ήταν έτοιμο να αντιμετωπίσει το πρώτο κύμα της πανδημίας, λόγω χρόνιας εγκατάλειψης του συστήματος υγείας και όλων των κοινωνικών υποδομών που θα έπρεπε να λειτουργούν για να διευκολύνεται η ζωή των ανθρώπων. Από τη στιγμή που βγήκαμε από την καραντίνα, ό,τι περιγράφεται πιο πάνω ως η πραγματικότητα της αγοράς, πήρε το πάνω χέρι. Διότι, χωρίς καμία πραγματική μέριμνα για να καλυφθούν οι απίστευτες ανεπάρκειες, τα πράγματα, με το

άνοιγμα στον τουρισμό, χειροτέρεψαν. Ο τουρισμός αντιμετώπιστηκε ως η μόνη ελπίδα για να σωθεί η ελληνική οικονομία, χωρίς όμως να υπάρξει ο έλεγχος στα σύνορα που αντιστοιχούσε στο μέγεθος του προβλήματος. Χωρίς πολλά πολλά την κατάσταση την βλέπουμε με τα άπειρα καθημερινά κρούσματα, την παντελή έλλειψη υποδομών, την πλήρη ανεπάρκεια ουσιαστικής ενημέρωσης των πολιτών και φυσικά, την κατάσταση στην οικονομία να παραμένει άθλια και το σύνολο σχεδόν της κοινωνίας να αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα επιβίωσης κι αν επιμένει η κομπιναδόρική κυβέρνηση ότι για όλα φταίει η νεολαία.

Όταν ξεκίνησε η πανδημία, στα Γιάννενα επικρατούσε η βεβαιότητα ότι η κατάσταση αυτή δεν θα άγγιζε την περιοχή. Σε αντίθεση με αυτή τη βεβαιότητα, ο νομός Ιωαννίνων είναι από τους πιο μολυσματικούς της Ελλάδας στην παρούσα φάση. Επί μήνες ολόκληρους ο ΕΟΔΥ, η Πολιτική Προστασία, η Περιφέρεια, οι τοπικοί Δήμοι κλπ ήταν παντελώς ανύπαρκτοι στην ενημέρωση των πολιτών, δεν μερίμνησαν να γίνουν τεστ στον πληθυσμό, το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο δεν έλαβε τη βοήθεια που επισταμένως ζητούσε. Η διοίκηση του Καχριμάνη και όλων όσων βρίσκονται κάτω από αυτόν, αποδείχτηκε παντελώς ανίκανη σε μία τόσο δύσκολη στιγμή. Μετά από τόσο καιρό κοροϊδίας, ο μόνος λόγος για να εναντιωθεί ο Περιφερειάρχης στο «Κράτος της Αθήνας», ήταν όταν επιδιώχθηκε αυτές τις μέρες να γίνει λοκντάουν στην περιοχή μας, το μόνο μέτρο που ξέρει να εφαρμόζει η κυβέρνηση της ΝΔ, η οποία συστηματικά προχωράει στην διάλυση του κοινωνικού ιστού. Ο λόγος είναι απλός, προφανής και ξεκάθαρος για όλους, δηλαδή για να σωθεί τουριστικά το Μέτσοβο και το Ζαγόρι ενόψει του πενταήμερου της 28ης Οκτωβρίου. Η επιμονή αυτή στην τουριστική ανάπτυξη της περιοχής, είναι φυσικά ατελής και αδιέξοδη, αφού εξυπηρετεί συγκεκριμένα τοπικά διαπροσωπικά συμφέροντα και εμφανίζεται ως πυροτέχνημα αφού η διασπορά στην περιοχή διώχνει τον κόσμο σε βάθος χρόνου, με αποτέλεσμα η πληρότητα των ξενοδοχείων για μία εβδομάδα να μην έχει να προσφέρει συνολικά απολύτως τίποτα.

Η επιμονή, όμως αυτή αποδεικνύει και την γενικότερη παραγωγική υποβάθμιση της Ηπείρου, η οποία έχει να λαμβάνει όφελος πλέον σχεδόν αποκλειστικά από τον τουρισμό και μάλιστα για λογαριασμό κατά βάση του ξενοδοχειακού κεφαλαίου. Η ερημοποίηση και η μουσειοποίηση της περιοχής μας έχει λάβει πολύ μεγάλες διαστάσεις και η συνθήκη της πανδημίας έχει

ξεγυμνώσει πλήρως αυτήν την πραγματικότητα. Ο τουρισμός είναι κεφάλαιο – φούσκα, το οποίο όσο εύκολα παράγει κέρδος έτσι εύκολα σε εγκαταλείπει.

Σε αυτές τις δύσκολες συνθήκες, πώς επιβιώνει η ελληνική κοινωνία; Τι παράγει για να ανταπεξέλθει στην παγκόσμια κρίση; Μπορεί η Ήπειρος να επιβιώσει μόνο με τουρισμό και μαγαζιά εστίασης; Μήπως τώρα είναι η ώρα να αναδιαμορφώσουμε το κοινωνικό τοπίο και να κοινωνικοποιήσουμε τις ανάγκες μας, απαιτώντας υποδομές που να ωφελούν την κοινωνία;

Ο Περιφερειάρχης Καχριμάνης και ο κάθε ταγός της εξουσίας ενδιαφέρονται μόνο για τη διάσωση των μικροπολιτικών τους συμφερόντων. Όσο και να προσπαθεί να μας πείσει ότι ο ιός «κόλλησε» σε καταλήψεις μαθητών και σε πορείες (αλήθεια, εμείς συμμετείχαμε σε όλες τις κινητοποιήσεις του τελευταίου καιρού και δεν ξέρουμε ούτε ένα άτομο που να έχει κολλήσει τον ιό από εκεί), η πραγματικότητα τον διαψεύδει καθημερινά. Πώς άλλωστε μπορούμε να βάλουμε στο ίδιο ζύγι την κοινωνική και πολιτική δραστηριότητα των πολιτών, με το πολυδιαφημισμένο από τον δήμαρχο Μωσή Ελισάφ lake run, το οποίο συγκέντρωσε στην περιοχή 2.000 και πλέον συμμετέχοντες; **Η αλήθεια είναι ότι η περιοχή της Ηπείρου νοσεί από την έλλειψη κοινωνικών υποδομών, μέσω μαζικής μεταφοράς, προσωπικού και υλικού στα νοσοκομεία. Έχει τεράστια ποσοστά ανεργίας και έλλειψη βασικών δραστηριοτήτων που να εξασφαλίζουν οικονομική ευρωστία στον πληθυσμό. Το πεντάημερο, λοιπόν, θα περάσει, με «όσα κέρδη» μπορεί αυτό να επιφυλάσσει στις τοπικές επιχειρήσεις. Όσα περιγράφουμε παραπάνω, είναι η πραγματικότητα χιλιάδων ανθρώπων που μοχθούν καθημερινά στην Ήπειρο για να εισπράττουν τον εμπαιγμό τόσο της κυβέρνησης όσο και των τοπικών φορέων. Να συλλογικοποιήσουμε τις αντιστάσεις μας απέναντι σε αυτήν την εκτροματική συνθήκη που μας επιφυλάσσουν. Καλούμε όλη τη γιαννιώτικη κοινωνία σε επιφυλακή, διότι αν δεν μιλήσουμε όλοι και όλες εμείς που τα βιώνουμε όλα αυτά καθημερινά, δεν θα το κάνει κανείς για λογαριασμό μας.**

ΧΕΙΡΟΝΟΜΙΑ – ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

(Ανοιχτή συνέλευση κάθε Πέμπτη στις 8 μμ στον ΕΚΧ Αλιμούρα, Αραβαντινού 6 εντός στοάς)

Για έναν κόσμο που δεν περισεύει κανείς-Απολογισμός της αντιφασιστικής νίκης απέναντι στο τέρας του Ναζισμού

ΓΙΑ ΕΝΑΝ ΚΟΣΜΟ ΠΟΥ ΔΕΝ ΠΕΡΙΣΣΕΥΕΙ ΚΑΝΕΙΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΦΑΣΙΣΤΙΚΗΣ ΝΙΚΗΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟ ΤΕΡΑΣ ΤΟΥ
ΝΑΖΙΣΜΟΥ

Ύστερα από πεντέμιση χρόνια εξαντλητικής διαδικασίας, η δίκη των νεοναζί της Χρυσής Αυγής έφτασε στο τέλος της. Πρόκειται για μια ιστορική απόφαση, καθώς το δικαστήριο χαρακτήρισε τη Χρυσή Αυγή ως εγκληματική οργάνωση, καταδικάζοντας τον αρχηγό της, τους βουλευτές της και ορισμένα από τα μέλη της. Μάλιστα με την απόρριψη των αιτημάτων για αναστολή, τα ηγετικά στελέχη της Χ.Α. θα περάσουν τα επόμενα χρόνια στην φυλακή, εξέλιξη αναντίρρητα εξαιρετικής σημασίας.

Η Χειρονομία – Αντιεξουσιαστική Κίνηση δεν έπαψε ποτέ να παρακολουθεί και τονίζει τον κρίσιμο ρόλο της δίκης, προβάλλοντας το ζήτημα σε κάθε ευκαιρία, ακόμη κι όταν κάθε ενδιαφέρον έμοιαζε να έχει χαθεί: στο 4ο Αντιεξουσιαστικό Φεστιβάλ που είχαμε μαζί μας τους συντρόφους από τον ΕΚΧ Φαβέλα στον Πειραιά και την Ελευθερία Τομπατζόγλου, συντρόφισσα και δικηγόρο της Οικογένειας Φύσσα, στο 6ο Αντιεξουσιαστικό Φεστιβάλ με την Ελευθερία Κουμάντου, δημοσιογράφο και μέλος του Golden Dawn Watch, σε άλλες τρεις εκδηλώσεις στον ΕΚΧ Αλιμούρα, με την τελευταία λίγο πριν την ανακοίνωση της απόφασης, όταν είχαμε την χαρά να έχουμε μαζί μας τον θανάση Καμπαγιάννη, δικηγόρο των Αιγύπτιων αλιεργατών.

Οι δολοφόνοι του Παύλου Φύσσα και του Σαχζάτ Λουκμάν είναι οι

πολιτικοί και «βιολογικοί» απόγονοι των εγκληματιών του ολοκαυτώματος, του Χορτιάτη, του Διστόμου, των Καλαβρύτων, του δωσιλογισμού και είναι αυτοί που με έγγραφο ή προφορικό λόγο δεν σταμάτησαν ποτέ να περηφανεύονται για αυτές τις πράξεις των ομοϊδεατών ηρώων τους. Πρόκειται για ναζιστές και δεν το έκρυψαν ποτέ. Ο ρατσισμός, ο αντισημιτισμός, η ευγονική είναι οι κινητήριοι άξονες της θανατοπολιτικής τους. Η ΧΑ αποτέλεσε το πιο μαζικό φασιστικό κίνημα στην Ελλάδα και έμοιαζε πάρα πολύ με το μοντέλο που αναδύθηκε τις δεκαετίες του '20 και '30 σε όλη την Ευρώπη. Υπήρχαν διαφορετικές παράμετροι, αλλά με πολλά κοινά. Όπως οι φασίστες του Μουσολίνι και οι ναζί του NSDAP, που ξεκίνησαν σαν μικρές ομαδοποιήσεις που απέκτησαν φήμη και πρόσβαση στην κεντρική εξουσία σταδιακά, λόγω συγκεκριμένων συγκυριών και θεσμικών νομιμοποιήσεων από την τότε άρχουσα τάξη και το κεφάλαιο, έτσι και η Χ.Α. πήρε τους δρομίστους, βαλκάνιους ρατσιστο-φασίστες, τους ψηφοφόρους των μεγάλων κοινοβουλευτικών κομμάτων και τηλεθεατών των μεγάλων μίντια που ξέρναγαν διαρκώς ρατσιστικό μίσος και τους ενέταξε κάτω από μια κοινή ομπρέλα «εθνικής» ανάταξης και κάθαρσης από τον εξωτερικό και τον εσωτερικό εχθρό, που χρόνια καλλιεργούνταν από την εξουσία. Πάντα οι φασίστες και οι ακροδεξιοί ήταν στο πλευρό του κράτους στηρίζοντας τους πολιτικούς θεσμούς του, τις πολιτικές του σκοπιμότητες και τις οικονομικές δομές του αποδεικνύοντας πως είναι τα πιστά σκυλιά του Κεφαλαίου.

Η εγκληματική οργάνωση της Χρυσής Αυγής μέχρι πριν λίγα χρόνια έχαιρε άκρας συμπάθειας τόσο από το πολιτικό σύστημα της χώρας όσο και από τα ΜΜΕ καθώς υποδαυλίζονταν ο ρατσισμός εναντίον των μεταναστών και οι πολιτικοί των κομμάτων προσέγγιζαν την ακροδεξιά ρητορική για λόγους ψηφοθηρίας. Δεν ήταν λίγες οι φορές που το Κράτος μαζί με την Αστυνομία συνεργαζόταν με τους Ναζί, δίνοντας ασυλία στην Χρυσή Αυγή να δρα ανενόχλητη στους δρόμους και τις γειτονιές της Αθήνας, να σπάει πάγκους μικροπωλητών και να χτυπά πρόσφυγες. Τα κανάλια αναζητούσαν μια σοβαρή Χρυσή Αυγή που θα μπορούσε να συμμετάσχει σε μια συγκυβέρνηση, υπουργοί της Νέας Δημοκρατίας συνομιλούσαν με

τους ναζί και διάφοροι επιχειρηματίες τους χρηματοδοτούσαν για να κάνουν τις δουλειές τους.

Απέναντι σε όλα αυτά το Αντιφασιστικό Κίνημα ήταν εκεί. Δίνοντας το παρόν στο δρόμο, αποτρέποντας την λειτουργία των γραφείων της χρυσής αυγής σε όλη τη χώρα, οδηγώντας στον κοινωνικό αποκλεισμό των νεοναζί και στην επαναοικειοποίηση των δημόσιων χώρων από τον κόσμο της ελευθερίας, μη δίνοντας ούτε σπιθαμή δημοσίου λόγου και χώρου στη φασιστική ρητορική και πρακτική.

Με την δικαστική απόφαση της 7ης Οκτωβρίου, καταδικάστηκε ο ναζισμός, πράγμα το οποίο ήταν απαίτηση του αντιφασιστικού κινήματος που αναδύθηκε σε πρωτοφανή έκταση. Μετά από απώλειες, νίκες, ήττες κλείνει ένα κεφάλαιο. Έκλεισε ένας μεγάλος κύκλος του αντιφασιστικού κινήματος στην Ελλάδα, ο οποίος ξεκινούσε πολύ πριν μπει η ΧΑ στη Βουλή. Αντιλαμβανόμαστε ότι ο φασισμός δεν τελείωσε, αλλά η νέα όψη του αναμένεται να έχει διαφορετική μορφή. Ο φασισμός και ο εθνικισμός είναι φαινόμενα ευρύτερα από τη Χρυσή Αυγή βαθιά ριζωμένα στη κοινωνία.

Παρά την χαρά που διακατέχει όλο το κίνημα και την κοινωνία, αντιλαμβανόμαστε ότι καμία δικαστική απόφαση δεν καταδικάζει οριστικά τους ναζί, τους φασίστες και τους εθνικιστές. Ωστόσο η συντηρητική στροφή που αποτέλεσε την ευρύτερη συνθήκη ανόδου της Χ.Α. παραμένει. Το υπαρξιακό άγχος που έχει καταβάλλει τα χαμηλά και ευρύτερα λαϊκά στρώματα στην Ευρώπη, ωθώντας τα σε μία αναδίπλωση προς τις βεβαιότητες του Έθνους-Κράτους και της θρησκείας και μετουσιώθηκε στις εκλογικές επιτυχίες του Ορμπάν, του Σαλβίνι, της Λεπέν και του UKIP είναι παρόν και στην Ελλάδα. Τα άλλοτε εύρωστα μικρομεσαία στρώματα εξαθλιώνονται, αλλά αντί για τον καπιταλισμό η αιτία που βλέπουν για την επιδείνωση της θέσης τους είναι η μετανάστευση, το προσφυγικό και οι πολιτισμικές αλλαγές. Τα στρατόπεδα συγκέντρωσης, η κατάσταση εξαίρεσης, η ξενοφοβία και ο ρατσισμός παραμένουν διάχυτα στην ελληνική κοινωνία και δεν

χάνονται με την καταδίκη της Χρυσής Αυγής. Η ήττα του φασισμού πρέπει να διεξαχθεί σε όλο το φάσμα της καθημερινότητας για αυτό το κίνημα δεν πρέπει να εφησυχάζει αλλά οφείλει να βρίσκεται σε εγρήγορση διατηρώντας τα αντιφασιστικά του αντανакλαστικά. Να συνεχίσει την δράση του, δημιουργώντας αντιστάσεις, κάνοντας δράσεις μαζί με όλη την κοινωνία, δείχνοντας την αλληλεγγύη του στους μετανάστες και στους πρόσφυγες και σε όλους τους καταπιεσμένους και παλεύοντας για την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Κλείνοντας, αξίζει να αναφερθεί η περίπτωση των Ιωαννίνων και της Ηπείρου γενικότερα, όπου η δράση της Χρυσής Αυγής παρέμεινε σε σχεδόν ανύπαρκτο επίπεδο. Το αντιφασιστικό κίνημα, πολύμορφο, δυναμικό, έδωσε τεράστιες μάχες και τσάκισε τους φασίστες στο δρόμο, ήδη πριν μπουκ στη βουλή. Όποτε υπήρξε ανάγκη, ακόμα και μετά την είσοδό τους, ο κόσμος του αγώνα ήταν εκεί να δώσει ηχηρές και δυναμικές απαντήσεις, παρά την άγρια καταστολή που δέχθηκε.

Οι κοινωνίες της Ηπείρου δεν μάσησαν από τους ναζί, δεν τους καλοδέχτηκαν και δεν πρόκειται ποτέ να το κάνουν, όχι όσο τα δημοκρατικά και αντιφασιστικά ένστικτα και οι θύμησες των καταστροφών που προκάλεσαν τα ναζιστικά καθάρματα στους Λιγγιάδες, στους Ασπράγγελους, στη Βωβούσα, στη Μουσιωτίτσα, στο Κομμένο και αλλού θα παραμένουν κομμάτι της ζωντανής ιστορίας του τόπου. Βεβαίως, ως προς τα τελευταία χρόνια, δεν ξεχνάμε την επίθεση θρασύδειλων φασιστών μελών της Χρυσής Αυγής στον καθηγητή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Βασίλη Νιτσιάκο, οι οποίοι οργάνωσαν και πογκρόμ κατά ασυνόδευτων προσφυγόπουλων στην Κόνιτσα.

Σε μία Κόνιτσα όπου ενορχηστρωτής ακροδεξιού, ρατσιστικού και εμφυλιοπολεμικού μίσους είναι ο Μητροπολίτης Ανδρέας, που έχει πάρει τα εύσημα από τον ίδιο τον Μιχαλολιάκο. Δεν ξεχνάμε ότι όλοι οι παραπάνω συνδέονται πολιτικά και φιλικά με τον παράφρονα Κωνσταντίνο Κατσίφα, που υποδαύλιζε εντάσεις με την γειτονική Αλβανία, στο όνομα της ελληνικής μειονότητας. Δεν

Ξεχνάμε τους θλιβερούς ρατσιστές – εθνικιστές που προσπάθησαν τον περασμένο Μάιο να διοργανώσουν αντιμεταναστευτική, αντιπροσφυγική συγκέντρωση στην κεντρική πλατεία της πόλης των Ιωαννίνων, προσπάθεια που απέτυχε παταγωδώς λόγω της δυναμικής κατάληψης της πλατείας από το αντιφασιστικό κίνημα, που απελευθέρωσε τον δημόσιο χώρο και αρνήθηκε να γίνουν τα Γιάννενα θέατρο αγριανθρωπισμού όπως έγινε στα Καμένα Βούρλα πρόσφατα.

Για έναν κόσμο που δεν περισσεύει κανείς, για κάθε μετανάστη και πρόσφυγα, κόντρα σε κάθε μισαλλοδοξία, αγώνας για μια κοινωνία χειραφετημένη, ελευθερίας και ισότητας. Να τελειώνουμε με τους Ναζί και τους κανίβαλους αυτού του κόσμου.

Χειρονομία-Αντιεξουσιαστική Κίνηση

(Ανοιχτή συνέλευση κάθε Πέμπτη στις 7 μμ, στον ΕΚΧ Αλιμούρα, Αραβαντινού 6 εντός στοάς)